

PĀRSKATS PAR JĒKABPILS REĢIONA UN NERETAS NOVADA BIBLIOTĒKU DARBĪBU 2015. GADĀ

**Jēkabpils
2016**

SATURS

1. Reģiona bibliotēku darbības vispārīgs raksturojums 2015. gadā	3
2. Krājumu komplektēšanas un organizācijas politika	8
2.1. Krājumu komplektēšanas prioritātes un nodrošinājums	8
2.2. Preses pasūtīšanas iespējas	12
2.3. Krājumu apgrozība.....	13
2.4. Rekatalogizācija.....	14
3. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība	15
3.1. Bibliotēkas pakalpojumu attīstība.....	15
3.2. Bibliotēkas izmantošana	18
3.3. Uzziņu un informācijas darbs	19
3.4. SBA pakalpojumi.....	20
3.5. Pasākumi b-kas pakalpojumu un informācijas resursu pieejamības uzlabošanai	21
4. Darbs ar bērniem un jauniešiem.....	23
4.1. Svarīgākie bibliotēku darba rādītāji 2015. gadā	23
4.2. Darba ar bērniem un jauniešiem raksturojums bibliotēku sistēmā	23
4.3. Bibliotēku krājuma veidošana un papildināšana.....	24
4.4. Uzziņu darbs, informācijas pakalpojumi	25
4.5. Pasākumi dažādām vecuma grupām	25
4.6. Bibliotēku sadarbības tīkls.....	32
4.7. Bibliotēku darbinieku tālākizglītības vērtējums specializācijā.....	32
4.8. Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem	32
5. Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju nodrošinājums	33
5.1. Bibliotēku informācija tīmeklī.....	33
5.2. Darbs ar elektronisko katalogu	36
5.3. Informāciju un komunikāciju tehnoloģiju infrastruktūras vērtējums	37
6. Novadpētniecības darbs	38
7. Projektizstrāde	48
8. Metodiskā un konsultatīvā darba un sadarbības raksturojums	50
8.1. Metodiskie pasākumi, konsultācijas	50
8.2. Sadarbība ar citām Jēkabpils reģiona bibliotēkām, izglītības, kultūras iestādēm.....	52
8.3. Novadu bibliotēku apmeklējumi.....	53
8.4. Sadarbība ar valsts aģentūru „Kultūras informācijas sistēmu centrs”	53
8.5. Sadarbība ar LNB, Bibliotēku attīstības centru	53
8.6. Sadarbība ar Tieto Latvija.....	54
9. Bibliotēku materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums.....	55
10. Bibliotēku personāls.....	58
11. Bibliotēku finansiālais nodrošinājums	60
12. Kopdarbība ar pašvaldības un citām institūcijām. Publicitāte	60
13. Veiksmes stāsti	67

1. Reģiona bibliotēku darbības vispārīgs raksturojums 2015. gadā

Jēkabpils reģiona novadu bibliotēku misija ir sekmēt sabiedrības intelektuālo un ekonomisko attīstību, nodrošinot pieeju aktuālai informācijai, kā arī veicināt uz zināšanām balstītas sabiedrības attīstību, piedāvāt un nodrošināt to informāciju, ko vēlas saņemt Jēkabpils pilsētas, Aknīstes, Jēkabpils, Krustpils, Neretas, Salas un Viesītes novadu iedzīvotāji.

Bibliotēku darbības mērķis ir sniegt ikvienam bibliotēkas lietotājam kvalitatīvus bibliotekāros un informacionālos pakalpojumus, veicinot to izglītības iespējas, konkurētspēju darba tirgū, saturīgu brīvā laika izmantošanu.

Reģionālās reformas rezultātā bijušā Jēkabpils rajona vietā izveidojās Jēkabpils pilsēta – 2 bibliotēkas un 5 novadi: Aknīstes novads – 3 bibliotēkas, Jēkabpils novads – 11 bibliotēkas, Krustpils novads – 8 bibliotēkas, Salas novads - 4 bibliotēkas un Viesītes novads ar 5 bibliotēkām. Kopā Jēkabpils pilsētā un šajos novados ir 33 publiskās un 27 vispārīgzlītojošo un arodizglītības iestāžu bibliotēkas. No 2011. gada Jēkabpils Galvenās bibliotēkas kā metodiskā un konsultatīvā centra pārraudzībā ir arī Neretas novada 6 publiskās bibliotēkas un 3 vispārīgzlītojošo skolu bibliotēkas.

Tātad Jēkabpils reģionā bibliotēku lietotājiem 2015. gadā bija atvērtas 39 publiskās bibliotēkas – 35 pagastu, kas ir izvietojušās 24 pagastos, un 4 pilsētu bibliotēkas. Pārskata periodā skolu reorganizācijas rezultātā mūsu reģionā tika likvidētas divas izglītības iestādes - Gāršenes pamatskola un Bērzgala pamatskola, līdz ar to izglītības iestāžu bibliotēku skaits ir 28.

Bibliotēku misija mūsu reģionā 2015. gadā joprojām aktīvi strādāt ar lasītāju grupām:

- 1) **pensionāriem**, radot viņos vienlīdzības sajūtu un dodot iespēju pilnvērtīgi iekļauties mūsdienu pasaulē;
- 2) **strādājošiem**, nodrošinot ātru, kvalitatīvu informācijas pieejamību, saturīgu lasāmvielu;
- 3) **bezdarbniekiem**, sniedzot palīdzību informācijas meklēšanā un tādejādi radot iespēju palīdzēt viņiem atgūt ticību nākotnei, ticību atkal atrast darbu;
- 4) **studentiem**, dodot publiskā bibliotēkā atrodamo informāciju, kas papildinātu mācību procesu;
- 5) un visbeidzot **bērniem**, saglabāt viņos pārliecību par grāmatu kā nezūdošu vērtību, lai cik vilinoša un jauka liktos datorpasaule.

2015. gadā Jēkabpils Galvenās bibliotēkas, kā arī pārējo reģiona bibliotēku darba prioritātes:

- ✚ saturīga brīvā laika pavadīšanas iespēju pilnveidošana;
- ✚ bibliotēku darbinieku profesionālās pilnveides pasākumu satura un kvalitātes uzlabošana;
- ✚ bibliotekāro procesu tālāka automatizācija,
- ✚ novadpētniecības darba pilnveidošana - kvalitatīvu un saturīgu novadpētniecības materiālu savākšana un noformēšana;
- ✚ darba ar bērniem un jauniešiem formu pilnveidošana un attīstīšana;
- ✚ atkārtotas akreditācijas noslēgums Jēkabpils reģiona bibliotēkās.

Pārskata perioda aktualitātes Jēkabpils reģiona un Neretas novada publiskajās bibliotēkās iezīmējas ar novadpētniecības darba aktivitātēm. Nozīmīgs bija novadpētniecības konkurss „**Mainies uz augšu!/ Rainis**”. Atzīmējot Raiņa un Aspazijas 150 gadu jubileju, konkursu izsludināja un rīkoja Jēkabpils Galvenā bibliotēka. Tā norise notika visās Jēkabpils reģiona un Neretas novada publiskajās bibliotēkās laika posmā no 2015. gada 1.aprīļa līdz 2015. gada 1. novembrim.

Konkursa **galvenie mērķi** bija – aktualizēt Raiņa un Aspazijas darbus, idejas un dzīvesstāstus, rosināt interesi bibliotēku lietotājos par bibliotēkas novadpētniecības krājumu,

sekmēt publisko bibliotēku novadpētniecības darba attīstību, mantojuma saglabāšanu un dokumentēšanu. Konkursa gaitā bibliotēkām vajadzēja sagatavot un novadīt Raiņa un Aspazijas daiļradi popularizējošu pasākumu, sakārtot un noformēt novadpētniecības krājumu atbilstoši konkursa mērķiem, kā arī izveidot prezentāciju par konkursa aktivitātēm, kas sekmējusi bibliotēkas publicitāti (vairāk sk. pārskata 6. punktā).

2015. gads - ne tikai Raiņa un Aspazijas gads, bet Jēkabpils novada Kalna bibliotēkas vadītāja **Maruta Orbidāne** raksta: "Arī mūsu ievērojamā novadnieka rakstnieka **Aleksandra Grīna jubilejas gads**. Domājot par to, kā tieši bibliotēka varētu iesaistīties šīs atceres dienas atzīmēšanā, radās ideja rīkot skolēnu radošo darbu konkursu ar mērķi popularizēt A.Grīna literāro mantojumu un padziļināt skolēnu zināšanas par šo mantojumu, pievērst jauniešu interesi literatūrai, veicināt nacionālās identitātes veidošanu un attīstīt skolēnu radošās iemaņas. Konkursā tika aicināti piedalīties 8. – 12.klašu skolēni". Konkursa dalībniekiem vajadzēja uzrakstīt eseju par kādu no Aleksandra Grīna darbiem un/vai izveidot rakstnieka darba ilustrāciju (vairāk sk. pārskata 6. punktā).

Aktīvs darbs veikts **Ziemeļvalstu Bibliotēku nedēļas** pasākumu organizēšanā, kurus koordinē Jēkabpils Galvenās bibliotēkas darbiniece Iveta Gureviča. 2015. gada pasākumu moto "Draudzība Ziemeļos". Šīs nedēļas ietvaros notika bibliotēkārās stundas Jēkabpils Vakara vidusskolā un izbaukuma pasākumi Salas, Ābeļu un Krustpils pagasta bibliotēkās, kā arī Jēkabpils PII „Zvaniņš”. Sadarbībā ar Ziemeļu ministru padomes biroju, Rīgas Starptautisko kino festivālu, Norvēģijas Filmu institūtu un Norvēģijas Karalistes vēstniecību Latvijā tika izveidota 19 fotogrāfiju izlase, kas veltīta pasaulslavenajam Skandināvijas kino pārim - Līvai Ulmanei un Ingmaram Bergmanam. Šo izstādi novembrī varēja skatīt arī Jēkabpils Galvenās bibliotēkas lasītavā. Ilggadējie sadarbības partneri ir Leimaņu, Pilsētas bērnu, Ābeļu, Viesītes, Antūžu, Salas, Krustpils un Mazzalves pamatskolas bibliotēkas, kurās tika atraktīvi svinēta Pepijas dzimšanas diena.

Att. Astrīdas Lindgrēnas grāmatu varones Pepijas dzimšanas dienas tortes pamatni, ko cepa Salas b-kas sadarbības partneris SIA "DONA", bet rotāja bērni

2015. gadā pievienojās Aknīstes, Sēlpils, Neretas bērnu, Asares un Gārsenes bibliotēkas un **Sproģu bibliotēka**, kuras vadītāja Skaidrīte Svetiņina raksta: "Uz bibliotēku bija jāatnes savs rakstiņš vai pašsacerēts dzejoliņis par draudzību. Notika domu apmaiņa par tēmu, kas ir draugs un draudzība. Bērni dalījās pārdomās, kā iegūt jaunus draugus. Visi kopā zīmējām Ziemeļvalstu Bibliotēku nedēļas 2015 dalībvalstu karodziņus, lasījām noteiktu autoru darbu fragmentus. Pēc tam meitenes nodejoja deju. Arī dejojot iegūst jaunus draugus un mācās strādāt komandā."

Arī **Neretas bērnu bibliotēkai** par tradīciju ir kļuvis piedalīties Ziemeļvalstu Bibliotēku nedēļas pasākumos, šoreiz tas bija "Krēslas stundas lasījums". Lasījuma pamattēma "Draudzība". Tika pārrunātas grāmatas, kurās tiek minēta draudzība, citāti par draudzību, veidoti un zīmēti Ziemeļvalstu karogi.

Daudz nozīmīgu un reģiona bibliotēku svarīgumu apliecināši pasākumi sagatavoti lasītājiem un bibliotēku atbalstītājiem **Bibliotēku nedēļas** ietvaros. Bibliotēkas vairāk stāsta un uzsver, kas bibliotēkā labs un nozīmīgs - vai tas ir krājums, vai bezmaksas internets un dažādu datu bāzu pieejamība, vai profesionāli zinošs bibliotēkas darbinieks, kas sniedz konsultācijas informācijas meklēšanā. Šajā nedēļā, kuras moto 2015. gadā atbilstoši Raiņa un Aspazijas gadam bija "Pastāvēs, kas pārvērtīsies", tradicionāli tiekas publisko un skolu bibliotēku darbinieki kopējā sanāksmē. Sanāksmē bija iespēja satikties ar apgāda "Jumava" vadītāju **Juri Visocki** un "Pasaules latviešu kļaidoņu brālība" prezidentu, rakstnieku, ceļotāju **Pēteri Strubergu**, Salas vidusskolas bibliotēkas vadītāja **Edīte Kakarāne** savai lekcijai kā moto izvēlējusies LNB direktora Andra Vilka vārdus "Skolu bibliotēku vide ir dzīva un grib attīstīties". Skolu bibliotēku darbiniekiem ir daudz problēmsituāciju, kas neveicina bibliotēku attīstību - pavisam niecīgās slodzes, finansējums bibliotēkas darbiniekam, atbalsta trūkums nepieciešamās profesionālās pilnveides pasākumos. Sadarbībā ar v/a "Kultūras informācijas sistēmu centrs", informācijas sistēmu administrators **Jānis Ziediņš** prezentēja centra radītos produktus - Latvija tulko ar Hugo.lv, Kultūras kartes mobilā lietotne, portāla filmas.lv jaunā versija (vairāk sk. pārskata 12. punktā).

Nozīmīgs pasākums – Salas novada Biržos norisinājās **14. Grāmatu svētki**. Visas dienas garumā notika dažādi pasākumi – tikšanās ar interesantiem cilvēkiem, diskusijas, Ligitas Ābolnieces grāmatas "Laika saknes vērojot" atvēršana. Grāmata ir par Salas novada vēsturi un novada ne tik senām dienām, Svētku dalībniekus priecēja grāmatu izstāde, atrakcijas, radošās darbnīcas bērniem un citi pasākumi. Grāmatu dienas centrālais notikums bija "Latvijas Avīzes" publiskā diskusija "**Nevienlīdzības un nabadzības mazināšana laukos**", kurā piedalījās Ministru prezidente Laimdota Straujuma.

Att. Ministru prezidente Laimdota Straujuma atbild uz Grāmatu svētku dalībnieku jautājumiem

2014. gadā Jēkabpils pilsētas bibliotēkas Bērnu literatūras nodaļa atsaucās portālā www.drossinternets.lv ievietotajam aicinājumam pieteikties dalībai projektā „Lācēns ceļo”, bet 2015. gadā dalību projektā “Es esmu lācis no Latvijas, un man patīk ceļot” arī pieteica aktīvie Jēkabpils Galvenās bibliotēkas sadarbības partneri - Jēkabpils vakara vidusskola. Izveidotais foto stāsts par Jēkabpili skatāms www.latvianbear.lv. Aizraujoša fotokolāža martā tika izveidota arī par Mazzalvi, Ērberģes muižu, kurā patlaban saimnieko Mazzalves pamatskola un tātad arī Mazzalves pamatskolas bibliotēka.

Februārī nosvinējām Galvenās bibliotēkas interešu apvienības "Literāts" 30 gadu jubileju. Apvienības dalībnieki joprojām aktīvi iesaistās pilsētas kultūras dzīvē, tai pievienojušies 8 jauni dalībnieki. Par sasniegumiem liecina tas, ka apvienībā savu literāro darbību sākuši daudzi Latvijā zināmi, talantīgi rakstnieki un dzejnieki, piemēram, Ronalds Briedis, Līgita Ābolniece, Ruta Štelmahere, Gaiķu Māris un citi. Tāpat vērā ņemams ir „literātiešu” sasniegumu saraksts. Daudzi izdevuši savas grāmatas, par saviem darbiem ieguvuši dažādas balvas, vēl citiem literārā darbība no vaļasprieka pārtapusi „maizes darbā”.

Savukārt "Literāta" dalībnieka Aivara Kalnieša bērnu dzejoļu ilustrēšanā iesaistījām Jēkabpils Mākslas skolas audzēkņus ar cerību izdot dzejoļu grāmatu ar jauno mākslinieku ilustrācijām.

2015. gadā Jēkabpils pilsētas bibliotēka strādāja pie 3 grāmatu atvēršanas un prezentācijas pasākumiem. Savas bibliotēkas pārskatā Jēkabpils pilsētas bibliotēkas vadītāja Renāte Lenša raksta: "Februārī Jēkabpils Tautas nama lielajā zālē ar teksta fragmentu lasījumiem tika atvērta un pārļapota rakstnieces, novadnieces **Lucijas Ķuzānes** jaunā grāmata „**No kurienes nākam**”, kas ir vēsturisks darbs par autores tēva un mātes dzimtas izcelsmi. Darbu fragmentu lasījumos bijām iesaistījuši gan pilsētas domes deputātus un domes priekšsēdētāju, gan skolotājus un skolēnus, gan rakstnieces tuviniekus un draugus."

*Att. Lucijas Ķuzānes grāmatas "No kurienes nākam"
" atvēršanas svētki 2015. gada februārī*

Tika atvērta Dr.hist. **Aijas Jansones** grāmata „**Austrumvidzemes rakstainie dūraiņi**”, kurā ir ievietoti arī Krustpils novada Kūku un Variešu pagastu rokdarbnieču darbi. Pasākumā arī piedalījās grāmatā minētās rokdarbnieces un pasākuma laikā tika izveidota dūraiņu izstāde.

4. maija svētku dienas ietvaros tika atvērts vēsturiskā albuma „**Terra Mariana. 1186-1888**” faksimilizdevums, kuru Jēkabpils pilsētas bibliotēkai svinīgā gaisotnē mises noslēgumā baznīcā jau martā dāvināja Krustpils Vissvētās Trīsvienības Romas katoļu baznīcas priesteris Viktors Naglis. Izdevuma atvēršanas pasākumā par albuma vēsturisko tapšanu klātesošos informēja LNB izpilddirektore Dzintra Mukāne, bet ar tā saturu un māksliniecisko noformējumu iepazīstināja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas eksperte Rūta Kaminska.

Kopš 2013. gada novembra Jēkabpils pilsētas bibliotēka ir uzņemta UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas tīklā „**Stāstu bibliotēkas**”, līdz ar to vairāki šī gada pasākumi tika organizēti tematisku stāstu pēcpusdienu vai vakaru formā. Pavisam 2015. gadā notika 7 stāstu pasākumi.

Sadarbojāties Latvijas Nacionālās bibliotēkas un Latvijas Bibliotekāru biedrības izstrādātos un Valsts Kultūrkapitāla fonda finansētajos projektu konkursos „**Augstvērtīga latviešu oriģinālliteratūra bibliotēkās**” un „**Publisko bibliotēku kapacitātes stiprināšana grāmatu un citu izdevumu iegādē nacionālās identitātes un sabiedrības saliedēšanas veicināšanā.**” Šajā projektu konkursā piedalījās arī Valdemāra Ancīša Aknīstes bibliotēka, Jēkabpils novada Leimaņu bibliotēka, Viesītes novada Viesītes bibliotēka un Neretas novada centrālā bibliotēka.

Jēkabpils Galvenā piedalījās LNB Bibliotēku attīstības centra izstrādātajā projektā „**Tikšanās Latvijas novadu bibliotēkās**”. Ikvienam interesentam bija iespēja tikties ar rakstnieci Gundegu Repši. Tikšanos organizēja un vadīja Bibliotēku attīstības centra projektu vadītāja Līga Piešiņa, tajā piedalījās reģiona publisko un skolu bibliotēku darbinieki, kā arī pilsētas izglītības iestāžu audzēkņi. Arī Viesītes bibliotēkā notika šī projekta pasākums un tikšanās arī bija ar Gundegu Repši.

Pārskata periodā arī vairākas reģiona bibliotēkas ieguva renovētas, gaišas un modernākas telpas, kurās tagad ir patīkami strādāt gan bibliotēkas vadītājam, kā arī pilnveidot bibliotekāro pakalpojumu sniegšanu bibliotēkas lietotājiem. Tās ir – Viesītes novada Elkšņu pagasta un Saukas pagasta Lones bibliotēkas, Jēkabpils novada Kalna bibliotēka, Sēlpils 2. bibliotēka un Kūku bibliotēka. Pēc remonta arī 2015. gadā daudz plašāka un modernāka ir kļuvusi Krustpils pagasta bibliotēka.

Atskaites gadā reģiona bibliotēkās turpinās novecojušās datortehnikas nomaiņa - 16 publiskajās bibliotēkās pateicoties pašvaldību finansējumam par kopējo summu 10241 EUR.

Aizvadītajā 2015. gadā tehnoloģiju asociāciju (LIKTA), kas koordinē E-līdzdalības dienu Latvijā (eParticipationDay) organizēja vebināru publisko bibliotēku darbiniekiem. Tajā piedalījās portāla ManaBalss.lv vadītāja Madara Peipiņa. Vebināra mērķis bija informēt bibliotekārus par E-līdzdalības dienu, tās mērķiem, pieejamajiem resursiem un veicināt bibliotēku līdzdalību, savukārt no 21. oktobra līdz 11. novembrim publisko bibliotēku darbinieki piedalījās 4 vebināru ciklā, ko tehniski atbalstīja Latvijas Pašvaldību savienība, kultūras un atmiņas institūciju speciālistiem.

Kultūras informācijas sistēmu centrs Latvijas pašvaldību publiskajās bibliotēkās organizēja aptauju par Gada monētu, aicinot un motivējot bibliotēkas piedalīties šajā kampaņā un izplatot bibliotēkām bankas sagatavoto informāciju par Gada monētu, arī mūsu reģiona bibliotēkas piedalījās šajā aptaujā un mudināja piedalīties savu bibliotēku lietotājus, Un esam priecīgi, ka šajā gadā tā bija mākslinieces Sandras Krastiņas veidotā monēta „Baltā grāmata”, kurai Atzinības rakstu pasniedza Gada monētas aptaujas ikgadējais sadarbības partneris ar bibliotēkām – Kultūras informācijas sistēmu centrs.

Pārskata periodā būtu jāatzīmē arī veiksmīgā sadarbība ar Jēkabpils Valsts ģimnāzijas bibliotēku. Martā Jēkabpils Galvenajā bibliotēkā tika noorganizēts Jēkabpils reģiona skolu bibliotēku metodiskās apvienības ierosināta konkursa „**Lasītprieks**” noslēguma pasākums, kurā piedalās skolēni no visa reģiona mācību iestādēm. bibliotēkā. Šī gada tēma „Gadalaiki latviešu dzejā”, īpaši godinot Raini un Aspaziju viņu 150-tajā gadadienā. Bija skatāma izstāde no skolēnu darbiem –grāmatām. Savu dzeju lasīja vietējā dzejniece Māra Bojāre. Pasākuma gaitā skolēni darbojās komandās četrās stacijās: „Ziema”, „Pavasaris”, „Vasara” un „Rudens”. Stacijās skaitīja dzejoļus, risināja dažādus literārus uzdevumus. Komanda, kura ieguva vislielāko punktu skaitu, tika apbalvota. Pasākuma noslēgumā muzikālo noskaņu radīja Krustpils pamatskolas vokālais ansamblis „Saulstariņš” skolotājas Maijas Kīnes vadībā.

Att. Krustpils pamatskolas vokālais ansamblis

"Saulstariņš" skolotājas Maijas Kīnes vadībā

Skolēnu darbi visu pavasari kā ceļojoša izstāde nonāca dažādās reģiona skolās, kur to varēja apskatīt visi interesenti.

2015. gada 16. septembrī Bibliotēku akreditācijas komisija pārbaudīja Jēkabpils pilsētas bibliotēkas atbilstību atkārtotas akreditācijas nosacījumiem. 2015. gada 7. oktobra

Latvijas Bibliotēku padomes sēdē Bibliotēku akreditācijas komisijas atzinumi tika apstiprināti un Jēkabpils pilsētas bibliotēka atkārtoti ieguva **vietējas nozīmes bibliotēkas** statusu, tai tika izsniegta jauna akreditācijas apliecība. Līdz 2016. gada decembrim ir jāiesniedz ziņas par akreditācijas komisijas ieteikumu izpildi. Līdz ar to atkārtota akreditācija publiskām bibliotēkām mūsu reģionā ir pabeigta.

2. Krājumu komplektēšanas un organizācijas politika

Viens no nosacījumiem bibliotēkārā darba kvalitatīvai veikšanai ir lasītāju grupām atbilstošs un daudzveidīgs bibliotēkas krājums.

Uz 2016. gada 1. janvāri novadu bibliotēku krājumu apjoms vēl ir samazinājies un ir 373136 eks. (-10972) iespieddarbi. No reģiona bibliotēku krājumiem 2015. gadā izslēgti 36635 (+7247) eks., bet ienākuši 25674 (-827) eks.

2.1. Krājumu komplektēšanas prioritātes un nodrošinājums

Reģiona bibliotēku krājuma papildināšana pamatā tāda pati kā iepriekšējos gados – bibliotēkas no visa piedāvātā izdevumu klāsta izvēlas un atlasa to literatūru, kura varētu būt saistoša daiļliteratūras cienītājiem, uzziņu un nozaru izdevumu interesentiem. Ņemot vērā, ka bibliotēku finansējums grāmatām nav pietiekams, bibliotekāri, komplektējot un iegādājoties literatūru, ne tikai vadās pēc lasītāju interesēm, bet arī analizē vai izdevumu izmantos tikai pārīs interesenti, vai tas būs izmantojams arī turpmāk. Lai varētu komplektēt vajadzīgo literatūru, bibliotekāri analizē skolu ieteicamās literatūras sarakstus, kā arī mācību iestāžu pasniedzēju dotos izdevumu sarakstus studentiem.

Bibliotēkas krājumu komplektēšanas politikas balstītas uz normatīvajiem dokumentiem, kas nosaka publisko bibliotēku krājuma veidošanas, papildināšanas, uzskaites, uzturēšanas un saglabāšanas kārtības galvenos principus. Krājuma komplektēšanas un organizācijas veidošanā kā viens no galvenajiem dokumentiem ir *Krājuma veidošanas vadlīnijas Latvijas bibliotēkām*. Dokuments nosaka krājuma veidošanas politiku un uzskaites principus. Likumdošana nosaka, ka bibliotēka ir informatīva, izglītojoša un kultūras institūcija, kas veic iespiesto un elektronisko izdevumu un citu dokumentu uzkrāšanu, sistematizēšanu, katalogizēšanu, bibliografēšanu un glabāšanu, kā arī nodrošina pieeju šo dokumentu saturam.

Bibliotēkas nopietni strādā pie krājuma veidošanas koncepcijām, kas palīdz krājumu veidot metodiski un pilnvērtīgi. Valdemāra Ancīša Aknīstes bibliotēkas **krājuma komplektēšanas** politika mainās, jo bibliotēkas galvenais uzdevums ir kvalitatīva un aktuāla krājuma iegāde un operatīva jaunākās informācijas atlase, lai bibliotēkas lietotājiem sniegtu mūsdienīgus informācijas pakalpojumus un veicinātu sabiedrības mūžizglītību. "**Komplektējot grāmatu krājumu**, cenšamies iespēju robežās iegādāties enciklopēdijas, uzziņu literatūru. Vadoties pēc lietotāju vajadzības, iegādājamies grāmatas par psiholoģiju, filozofiju, literatūras vēsturi, literatūru par savu novadu, daiļliteratūru. Izmantojam aprakstus dažādos preses izdevumos, informāciju internetā. 2015. gadā Aknīstes novada bibliotēkas izmantoja Galvenās bibliotēkas piedāvājumu, semināru laikā iegādāties grāmatas no IK „Virja”. Tiek pārrunāts ar skolas bibliotekāri un vidusskolas skolotājiem, kāda literatūra būtu vajadzīga skolotājiem un skolēniem mācību vielas apguvei", raksta Aknīstes bibliotēkas vadītāja Veronika Papaurele.

Plānojot racionālu līdzekļu izlietojumu, Jēkabpils pilsētas bibliotēka izvērtē vairumtirgotāju piedāvātās cenas un piegādes kvalitāti un operativitāti. Šajā gādā izveidojusies veiksmīga sadarbība ar

 grāmatu tirdzniecības tīkla “Jānis Roze” Jēkabpils grāmatnīcu, kas bibliotēkām grāmatu iegādē piedāvā ievērojamas cenu atlaides. Ar šo grāmatnīcu tīklu veidojas

pozitīva komunikācija un konstruktīva sadarbība. Šajā grāmatu tīklā tiek veikta arī literatūras krievu valodā iegāde;

- ✚ apgādu "Zvaigzne", kur galvenokārt iegādājamies paša apgāda izdotās grāmatas un juridiska satura monogrāfijas;
- ✚ "Latvijas Grāmatu", kas piedāvā ļoti izdevīgu bonusu programmu un bibliotēkām draudzīgas cenas.

Viesītes novada Viesītes bibliotēkas vadītāja Līga Griškēna savā bibliotēkas darba pārskatā raksta: "Bibliotēka savu krājumu komplektē un organizē atbilstoši 2013. gada nogalē izstrādātajam dokumentam „Viesītes novada Viesītes bibliotēkas krājuma veidošanas vadlīnijas 2014. - 2018. gadam”.

Saskaņā ar to, arī 2015. gadā - krājuma komplektēšanas un organizācijas galvenais uzdevums - lietotājiem aktuāla un atbilstoša krājuma veidošana. Komplektēšanas prioritāte 2015. gadā - bērnu un jauniešu literatūra, jo šie izdevumi tiek ātri nolietoti - bērni ir čačlākie lasītāji, un veido lielāko lasītāju daļu, kā arī nozaru literatūra, jo šī krājuma daļa ir jāturpina atjaunot.

Jēkabpils Galvenajā bibliotēkā ik pēc 3 gadiem tiek pārskatīta, papildināta un precizēta krājuma attīstības politika, tāpēc 2014. gadā tika izstrādāta jauna „Jēkabpils Galvenās bibliotēkas krājuma komplektēšanas politika (2014 - 2016)”. Uzdevums 2016. gadam - pārstrādāt krājuma attīstības politiku. Dokumentā noteikti galvenie rīcības virzieni konkrētajam periodam - mērķi, kritēriji, krājuma glabāšanas principi, sadarbība krājuma veidošanā, komplektēšanas avoti. koncepcija nosaka arī katra lietotāja nodrošināšanu ar informāciju, sekmē bibliotēku sadarbību un finanšu resursu lietderīgu izlietojumu, liek izvērtēt esošo krājumu, pārskatīt prioritātes un aktualizēt bibliotēkas mērķus un uzdevumus. Pamatā krājums tika komplektēts latviešu valodā, tomēr, ievērojot bibliotēkas lietotāju pieprasījumu pēc grāmatām krievu valodā, daļu no 2015. gadā komplektētā sastādīja iespieddarbi krievu valodā, tai skaitā ārzemju autoru labākie darbi, izdevumi brīvā laika organizēšanai (dārzkopība, adīšana, tamborēšana, etnogrāfija, šūšana, veselīgs dzīvesveids un citi).

Izvērtējot lietotāju pieprasījumu, pilsētas bibliotēkās galvenokārt tiek komplektēta:

- ✚ daiļliteratūra latviešu un krievu valodās,
- ✚ populārzinātniskā literatūra latviešu valodā,
- ✚ zinātniskās monogrāfijas latviešu valodā pedagogijā, psiholoģijā, juridiskajās zinātnēs, kultūrvēsturē.

"Tā kā 2015. gadā nav palielinājies pašvaldības finansējums, bet grāmatu cenas ir pieaugušas, tad grāmatu iepirkšana ir ar vēl lielāku atlati nekā pērn. Gandrīz nemainīga summa izmantota arī preses abonēšanai", raksta Jēkabpils pilsētas bibliotēkas vadītāja Renāte Lenša.

Pārējās reģiona bibliotēkas, iegādājoties grāmatas, vadās pēc lasītāju interesēm. Pagastu bibliotekāri vispirms priekšroku dod latviešu oriģinālliteratūrai, tad ar atlati izvēlas ārzemju bestsellerus, pēc tam uzziņu literatūru. Sakarā ar to, ka līdzekļi grāmatu iegādei ir ierobežoti, bibliotēkas rūpīgi izvērtē ārzemju bestselleru iegādi. Pārsvārā tos, tāpat kā to nozaru literatūru, kuru pieprasa šauri lasītāju loks, bibliotēka atved no Galvenās bibliotēkas vai Galvenās bibliotēkas depozitārija, kur šo literatūru var saņemt uz laiku līdz diviem mēnešiem. Taču depozitārija grāmatu krājums, kas bija liels atbalsts pagastu bibliotēkām, jo atļāva ietaupīt līdzekļus vērtīgāku grāmatu iegādei, mazāk tērējot tos izklaidējošai literatūrai, kuru vienreiz izlasot noliks plauktā un aizmirsīs, finanšu trūkuma dēļ vairs netiek papildināts.

Lai varētu veiksmīgi komplektēt krājumu, Jēkabpils novada Kalna bibliotēka vadās pēc šādām lietotāju grupu interesēm:

- **studējošo** vajadzības,
- **skolēnu** vajadzības pēc interesantas lasāmvielas, ieteicamās literatūras, izziņas literatūras referātu un dažādu zinātnisko darbu izstrādāšanai,
- **mazo uzņēmēju** un **zemnieku saimniecību īpašnieku** vajadzības,

- **pensionāru** intereses.

Izdevumu komplektēšanas avoti Jēkabpils reģiona bibliotēkās:

- + Grāmatu izpārdošanas un akcijas grāmatnīcās;
- + Grāmatu iegāde grāmatu bāzē Rīgā SIA „L Grāmata”;
- + Vietējās grāmatnīcas Aisma, Zvaigzne ABC Jēkabpils grāmatnīca, Jāņa Rozes grāmatnīca Jēkabpilī;
- + Individuālo komersantu „VIRJA” un „Avots P.R.” piedāvājumi Jēkabpils Galvenās bibliotēkas rīkotajos semināros un sanāksmēs, kā arī sadarbojoties bibliotēkām ar šiem komersantiem;
- + Izdevniecības "Jumava" grāmatu piedāvājums bibliotekāru semināros;
- + Dāvinājumi. Tie ir gan bibliotēku lietotāju dāvinājumi, gan dāvinājumi, ko saņēmām ar LNB Bibliotēku attīstības institūta starpniecību, dažādu organizāciju dāvinājumi;
- + Akcija **“Atbalsts lauku bibliotēkām”**;
- + LNB Bērnu literatūras centra koordinētā lasīšanas veicināšanas programma **„Bērnu/jauniešu žūrija”**;
- + LNB un Latvijas bibliotekāru biedrības izstrādātie un Valsts Kultūrkapitāla fonda finansētie projekti **„Publisko bibliotēku kapacitātes stiprināšana grāmatu un citu izdevumu iegādē nacionālās identitātes un sabiedrības saliedēšanas veicināšanā”** un **„Augstvērtīga oriģinālliteratūra bibliotēkās”** realizācija Jēkabpils reģiona novados ;
- + Jēkabpils reģiona bibliotēkas saņem 9 komplektus ar KKF atbalstu izdoto žurnālu. 2015. gadā to ir palicis krietni mazāk, bet tomēr jāatzīmē "Mūzikas Saule" un "Latvju Teksti", kā arī citi seriālizdevumi, ko mēs saņemam ar Bibliotēku attīstības centra starpniecību - "Putni Dabā", "Rīgas Laiks", "Enerģija un Pasaule", kā arī izdevums "Brīve”;
- + Aizvietotās grāmatas.

2015. gadā Jēkabpils reģiona publisko bibliotēku krājumi papildinājušies ar **25673** (+559) jauniem izdevumiem, kopsummā par **63291 EUR** (-370).

Otrs lielākais krājuma papildināšanas avots ir dāvinājumi kopumā reģionā **3057** eks. (+572) par **10426 EUR** (+3481), kas norāda, ka dāvinājumu skaits pārskata periodā ir krietni apjomīgāks un arī vērtīgākas grāmatas. Tika izmantoti divi lielākie dāvinājumu avoti: gan bibliotēkas lietotāju dāvinājumi, gan arī dāvinājumi, ko mēs saņemām ar LNB Bibliotēku attīstības centra starpniecību, kā arī dažādu juridisko personu un organizāciju dāvinājumi. Jēkabpils pilsētas bibliotēka atzīst, ka nozīmīgu ieguldījumu bibliotēkas krājuma papildināšanā sniedz dāvinājumi gan no privātpersonām, gan Latvijas Nacionālās bibliotēkas un Latvijas Bibliotekāru biedrības. Ļoti daudz augstvērtīgas literatūras bibliotēka saņēmusi dāvinājumā no lietotājiem.

Jēkabpils Galvenajā bibliotēkā dāvinājumi sastāda 719 eksemplārus par 2385 € no kopējā jaunieguvumu skaita, kas ir 43 % no visiem jaunieguvumiem. Dāvinātāji ir gan bibliotēkas lietotāji, gan autori, kuri paši piedalījušies grāmatu izdošanā (Roalds Dobrovenskis, Līgita Ābolniece, Rasma Bērziņa, Līgita Krumkalns u.c.), gan juridiskas personas, piem., LNB Atbalsta biedrība, LNB, LU Latviešu valodas institūts, SIA Zanes Grāmata un citi. Nozīmīgākie bija arī Nacionālā Kino centra dāvinājums (2 komplekti "Latvijas filmu izlase") un LNB Atbalsta biedrības dāvinātais izdevums par Latvijas Nacionālo bibliotēku, kā arī Jēkabpils novada pašvaldības dāvinājums (Bērzglā pamatskolas likvidācijas rezultātā).

Viesītes bibliotēkā gada laikā aktīvi grāmatu dāvinātāji bijuši arī bibliotēkas lasītāji – šie dāvinājumi tiks apkopoti un iekļauti krājumā, noslēdzot dāvināšanas akcijas „Atceries savas pilsētas bibliotēku!” šī gada februārī.

LNB un Latvijas bibliotekāru biedrības izstrādātā un Valsts kultūrkapitāla fonda finansēto projektu **„Publisko bibliotēku kapacitātes stiprināšana grāmatu un citu**

izdevumu iegādē nacionālās identitātes un sabiedrības saliedēšanas veicināšanā” un „Augstvērtīga tulkotā un oriģinālliteratūra bibliotēkās” realizācija Jēkabpils reģiona novados – augstvērtīgu un kultūrvēsturiski nozīmīgu izdevumu ieguve **158 eks.** par summu **1618 EUR**. Šajos projektos Jēkabpils Galvenajai bibliotēkai paredzētie izdevumi tika sadalīti starp JGB un Jēkabpils pilsētas bibliotēku, bet Jēkabpils novada Leimaņu bibliotēka no projekta grāmatām izveidoja ceļojošo grāmatu kopu, kas pabija visās 11 Jēkabpils novada publiskajās bibliotēkās.

2015. gadā lasīšanas veicināšanas programmā “**Bērnu un jauniešu žūrija/Vecāku žūrija**” izsludinātajā projektu konkursā piedalījās 18 Jēkabpils reģiona publiskās un skolu bibliotēkas:

- + Jēkabpils Galvenās bibliotēkas Bērnu literatūras nodaļa
- + Jēkabpils pilsētas bibliotēkas Bērnu literatūras nodaļa;
- + Jēkabpils novada Ābeļu pagasta bibliotēka;
- + Jēkabpils novada Kalna bibliotēka
- + Jēkabpils novada Mežzemes bibliotēka
- + Valdemāra Ancīša Aknīstes bibliotēka
- + Aknīstes novada Gārsenes pagasta bibliotēka;
- + Jēkabpils novada Leimaņu bibliotēka;
- + Krustpils pagasta bibliotēka;
- + Kūku bibliotēka;
- + Vīpes pagasta bibliotēka;
- + Neretas novada Neretas bērnu bibliotēka;
- + Brāļu Skrindu Atašienes vidusskolas bibliotēka;
- + Salas vidusskolas bibliotēka.
- + Mazzalves pamatskolas bibliotēka
- + Zasas vidusskolas bibliotēka
- + Viesītes novada Rites pagasta bibliotēka
- + Sproģu pamatskolas bibliotēka

Šīs lasīšanas veicināšanas programmas ietvaros mūsu reģiona publisko bibliotēku krājumi papildinājās ar **204 eks.** par kopējo summu **1384 EUR** augstvērtīgu, labu bērnu literatūru. Lai gan tagad arvien vairāk bērni sava brīvā laika pavadīšanai izmanto datoru, prieks, ka bibliotekāri tomēr aicina un strādā ar bērniem, lai veicinātu šīs lasīšanas iemaņas.

Viens no gadskārtējiem komplektēšanas avotiem ir izveidojies, mūsu bibliotēkai darbojoties kā koordinatoram Birutas Eglītes ierosinātajā akcijā “**Atbalsts lauku bibliotēkām**”. 2015. gadā 14. Grāmatu svētki notika Salas novada Biržos. Akcijas ietvaros mūsu reģiona publiskās bibliotēkas 2015. gadā ieguva 180 eks. grāmatas par kopējo summu 1497 EUR.

Pavisam neliels krājuma komplektēšanas avots reģiona bibliotēkās ir lasītāju nozaudēto grāmatu vietā aizvietotās grāmatas - 3 publiskās bibliotēkās ir bijis šāds krājuma papildināšanas avots - kopumā 93 eks. par 343 EUR.

2015. gadā vēl joprojām liels darbs ieguldīts pie reģiona bibliotēkas krājumu pārskatīšanas un literatūras atlases norakstīšanai. Darbs tiek veikts regulāri, jo katra bibliotēka cenšas, lai krājums būtu aktīvs, aktuāls, pieprasīts un fiziskā ziņā nenolietots. Atskaites gadā norakstīto iespieddarbu skaits ir palielinājies, salīdzinot ar 2014. gadu.

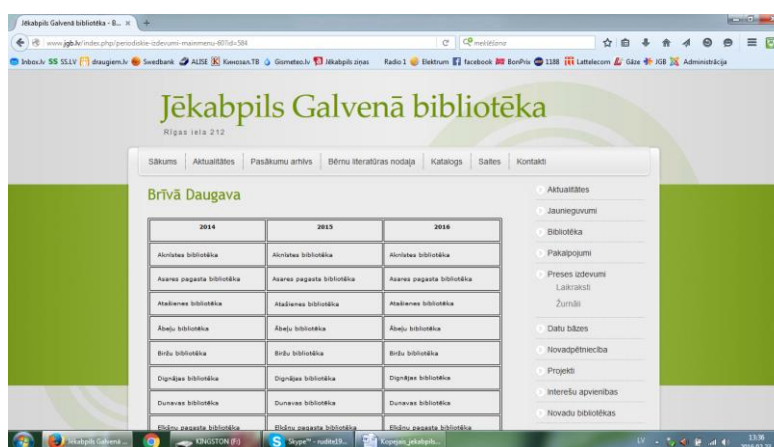
2015. gadā reģiona bibliotēkās norakstīto iespieddarbu sadalījums

Nr. p. k.	Norakstīšanas iemesls	2014	2015
1.	Pēc satura novecojušas	14118	17045
2.	Nolietotas	14372	19386
3.	Lasītāju nozaudētas	205	131
4.	Brīvpieejas apstākļos zudušas	198	73
KOPĀ		29893	36635

2.2. Preses pasūtīšanas iespējas

Pašvaldību dotie līdzekļi periodikas iegādei 2015. gadā palielinājušies pavisam nedaudz – **26877 EUR** (+ 566).

Jēkabpils Galvenās bibliotēkas internetvietnē www.jgb.lv sadaļā Preses izdevumi ir ievietota informācija par visiem Jēkabpils reģiona bibliotēkās pasūtītajiem preses izdevumiem.

Preses abonēšanai Jēkabpils Galvenās bibliotēka un arī citas reģiona bibliotēkas izmanto vairākas iespējas: e-kiosks.lv un manizurnali.lv, „Laimīgās nedēļas” laikā abonē žurnālus par akcijas cenām, pārējos laikrakstus un žurnālus abonē portālā pasts.lv.

Abonētās periodikas klāsts ir ļoti plašs. Tiek ņemts vērā lietotāju pieprasījums. 2015. gadā Galvenās bibliotēkas lietotājiem tika piedāvāta aptauja, kurā lūdza novērtēt bibliotēkas darbu, sniegt priekšlikumus turpmākai sadarbības attīstībai. Aptaujā tika iekļauti jautājumi par preses piedāvājumu un pieprasījumu. Apkopojot rezultātus, secināts, ka lietotāji ir apmierināti ar preses piedāvājumu, papildus vēlētos lasīt kaimiņu novadu reģionālos laikrakstus. Aptaujas rezultātus skatīt Jēkabpils Galvenās bibliotēkas pārskatā. Nemainīgi lielu popularitāti guvuši izdevniecības „Santa” žurnāli – „Ieva”, „Ievas Stāsti”, „Ievas Māja”. Aktualitāti nezaudē izdevniecības „Burda” žurnāli. Izdevuma popularitāte ir atkarīga no satura, tāpēc mūsu bibliotēkā ļoti iecienīti ir žurnāli – „Leģendas”, „Ilustrētā Pasaules Vēsture”, „Sestdiena”, „Planētas Noslēpumi”, „Ir”. 2015. gadā pēc lietotāju ierosmes abonējām izdevumu „Uzzini!”. Bibliotēkā bija pieejami 12 dažādi laikraksti - latviešu un krievu valodās.

Arī 2015. gadā bibliotēkā bija pieejams 1 e-žurnāls – „Jurista Vārds”. Lietotāji aktīvi izmantoja Jurista Vārda elektronisko versiju.

Aizvadītajā gadā JGB Bērnu literatūras nodaļā tika abonēts 31 periodiskais izdevums. Vairāk lasīti žurnāli „Astes”, „Avene”, „Avenīte”, „Ilustrētā Junioriem”, „Sīrups+”, „Spicīte”.

Jēkabpils pilsētas bibliotēka preses pasūtīšanas iespējas vērtē kā labas. Ir iespējams pasūtīt visus pieprasītākos izdevumus. Tiek sekots līdzī arī tam, lai tiktu pārstāvētas pēc iespējas vairāk nozares, tā nodrošinot gan pieprasījumu, gan arī, piedāvājot daudzveidīgāku informāciju.

Viesītes bibliotēkā lasītājiem 2015. gadā Viesītes bibliotēka piedāvāja lasīšanai skaitliski ne pārāk lielu, bet nozaru aspektā daudzveidīgu preses klāstu, kopumā 21 nosaukumu. Lasītāji tāpat kā iepriekšējos gados turpināja dāvināt bibliotēkai jaunākos, bibliotēkā neesošo žurnālu numurus, ko paši jau izlasījuši. Dāvinājumos saņemti „Ilustrētā Pasaules Zinātne”, „Ievas Stāsti”, „Ievas Veselība”, „Planētas noslēpumi”, „Privātā Dzīve” u.c. žurnālu atsevišķi numuri. Bibliotēkas lasītāja no Saukas pagasta regulāri bibliotēkai dāvināja žurnāla „Ir” jaunāko numuru, tā nodrošinot bibliotēkai pilnu izdevuma gada komplektu.

Savukārt **Mežāres bibliotēkā** periodisko izdevumu abonēšanas iespējas bibliotēku un tās apmeklētājus apmierina. Uz 2016. gadu abonēti ir 30 nosaukumu periodiskie izdevumi (26 – žurnāli, 3 – laikraksti un Lata romāns), no kuriem seši ir krievu valodā. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, izdevumu skaits par vienu ir audzis. No laikrakstiem viens – „Brīvā Daugava” ir vietējais reģionālais un divi – centrālie, „Latvijas Avīze” un „Вести Сегодня”. Bibliotēkai regulāri tiek piegādāts Krustpils novada izdots laikraksts „Krustpils Novadnieks”, kas iznāk vienu reizi mēnesī un ir kā 31 preses izdevuma vienība.

Jēkabpils novada Dunavas bibliotēkas vadītājs Sandis Ruļuks raksta: „Arvien pieprasītāki bibliotēkā kļūst periodiskie izdevumi, jo to pasūtīšanai katrā ģimenē neatliek naudiņa. Katru gadu saprotošāki un devīgāki ir lasītāji, kuri to var atļauties un kuri savu pasūtīto izdevumu izlasa paši un tad nodod bibliotēkai vispārējai lietošanai. Tādā veidā krājums ir papildināts ar vēl 12 nosaukumu periodiskajiem izdevumiem, 2 izdevumi bija skolas bibliotēkai. Pateicoties vēl dažiem dāvinātājiem, bibliotēkas lietotājiem bija pieejami 30 nosaukumu periodiskie izdevumi”.

2.3. Krājumu apgrozība

Jāņem vērā, ka lielāko daļu no izsnieguma veido jaunākās grāmatas gan daiļliteratūrā, gan nozarēs. Arī seriālizdevumiem vislielākais pieprasījums ir konkrētā gada izdevumiem. Vismazākais ir nozaru grāmatu izsniegums. Dati apstiprina, ka vislielākais pieprasījums ir pēc jaunākās daiļliteratūras. Visticamāk tas ir tāpēc, ka cita veida informāciju var iegūt interneta resursos, arī lasīt preses izdevumos, tāpēc aprēķinot kopējo reģiona krājuma apgrozību - tā ir 0,9, bet tikai pateicoties lielajam preses izdevumu izsniegumam.

"Pateicoties iepriekšējo gadu intensīvam krājuma rekatalogizēšanas darbam un 2014.gada krājuma automatizētajai esamības pārbaudei, līdztekus izvērtējot katra resursa aktualitāti un fizisko stāvokli, esam atbrīvojušies no nevajadzīgiem izdevumiem, atvieglinot krājumu. Apjoma ziņā mazāks, taču augstas kvalitātes krājums tiks izmantots labāk. Tas ļauj lietotājiem vieglāk orientēties piedāvājumā, lasītājs netiek maldināts resursu morālās novecošanās dēļ, krājums tiek intensīvāk izmantots. Izvērtējot dāvinājumus, kuri nonāk bibliotēkā, daudzas fiziski nolietotas, saplīsušas grāmatas tika nomainītas pret jaunām. Krājums izskatās vizuāli pievilcīgāks un lasītājiem iespēja sen izdotu grāmatu paņemt rokās kā jaunu, vai sen aizmirstu dārgumu un varbūt pārlasīt vēlreiz," raksta Iveta Gureviča Jēkabpils Galvenās bibliotēkas pārskatā.

Jēkabpils Galvenās bibliotēkas krājuma analīze

	2014	2015	+ vai -
Periodika	9032	9508	
Izsniegums	10333	9730	-603
Krājuma apgrozība	0.9	1.0	+0.1
Pārējie dokumenti	46534	47223	
Izsniegums	40750	40564	-186
Krājuma apgrozība	0.9	0.9	=

Bibliotēkas krājuma kopējo kustību raksturojošie lielumi salīdzinājumā ar 2014. gadu īpaši nav mainījušies. Tomēr, atsevišķi aprēķinot grāmatu un periodikas apgrozību, redzams, ka periodikas rādītāji ir labāki. Jāpiezīmē, ka preses izdevumu apgrozības aprēķinu veikšanu sarežģī tas, ka laikrakstu izsniegšana Alisē netiek veikta, to izsnieguma uzskaiti veicam manuāli – līdz ar to iegūtie periodikas apgrozības rezultāti atspoguļo tikai žurnālu apgrozību un neparāda reāli esošo situāciju (kopējā periodikas apgrozība īstenībā ir daudz lielāka).

Darbs pie bibliotēkā esošā krājuma pārskatīšanas un mazāka, kvalitatīvāka krājuma veidošanas, kā arī saturiski novecojušo un nolietoto izdevumu norakstīšanas jāturpina 2016. gadā - šobrīd krājuma apgrozība nav apmierinoša.

Vai piemēram dati par Jēkabpils novada Kalna bibliotēku : 2015.gadā ienākuši 429 iespieddarbi, norakstīti – 439. Krājums gada beigās – 5788. Krājuma apgrozība – 0.76. Apgrozība grāmatām – 0.42, periodikai – 3.05. Šādi dati ir raksturīgi ļoti daudzām reģiona publiskajām bibliotēkām, ka periodikas salīdzinoši lielā apgrozība nosacīti "izvelk" grāmatu zemo apgrozību. Tas protams norāda, ka ir jāstrādā ar krājumu, bet arī daudz jāpiedomā pie lasīšanu un literatūru popularizējošiem pasākumiem.

2.4. Rekatalogizācija

Sēlpils 1. un Sēlpils 2. bibliotēkas, Slatas bibliotēka turpina salīdzināt savas bibliotēkas krājumus ar elektronisko kopkatalogu un bibliotēkas inventāra grāmatu Microsoft Excel formātā. Jēkabpils Galvenās bibliotēka turpina salīdzināt Biržu bibliotēkas krājumu ar elektronisko kopkatalogu un bibliotēkas inventāra grāmatām. Notiek elektroniskā kataloga papildināšana un salīdzināšana ar Jēkabpils pilsētas bibliotēkas krājuma ziņām – jaunumus importējot, bet rekatalogizētos eksemplārus pievienojot.

Rekatalogizācija pabeigta **21** reģiona bibliotēkā un to krājumi **100%** atspoguļoti elektroniskajā katalogā. Pārējās bibliotēkās turpinās rekatalogizācijas process. Vismazāk eksemplāru ziņu kopkatalogā ir skolu bibliotēkām un Neretas novada publiskajām bibliotēkām, jo tās salīdzinoši nesen sāka strādāt reģiona kopkatalogā.

3. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība

3.1. Bibliotēkas pakalpojumu attīstība

Bibliotēkas nozīme un nepieciešamība pēc tās sniegtajiem pakalpojumiem ar katru gadu palielinās, jo, pieaugot grāmatu un periodisko izdevumu pasūtīšanas cenām, iedzīvotāji nespēj pietiekošā daudzumā iegādāties grāmatas un periodiku. Arī dators un internets mājās joprojām nav pieejams visiem iedzīvotājiem. Visvairāk tas attiecināms tieši uz pagastu bibliotēkām.

Tāpēc Valdemāra Ancīša **Aknīstes bibliotēkas** uzstādījums ir: „**Bibliotēka** izveidojusies par klientorientētu bibliotēku, kuras prioritāte ir labāk un pēc iespējas ērtāk apkalpot savus lasītājus, lai, ienākot bibliotēkā, rastos vēlme te pavadīt vairāk sava brīvā laika. Bibliotēkā vienlīdz ērti ir gan tiem, kas nāk uz abonementu, lasītavu, gan tiem, kas vēlas iegūt jaunu informāciju un strādāt ar informācijas tehnoloģijām, gan tiem, kas atnāk uz bibliotēku ar saviem mazuļiem, jo arī par tiem ir padomāts”.

Jēkabpils Galvenajā bibliotēkā un Jēkabpils pilsētas bibliotēkā tiek strādāts pie tā, lai bibliotēkas apmeklētāji labāk orientētos bibliotēku elektroniskajā katalogā, tā piedāvātajās iespējās. Apmeklētāji tiek informēti par iespēju attālināti lietot e-katalogus, atrast, rezervēt nepieciešamo izdevumu. E-pakalpojumu izmantošana galvenokārt ir aktuāla to vidū, kuri strādā un mācās, darbs attālināti ekonomē laiku un sniedz maksimāli daudz informācijas par bibliotēkas krājumu. Izmantojot WebPAC iespējas, 6118 Jēkabpils Galvenās bibliotēkas elektroniskā kataloga apmeklētāji veikuši 26 265 pagarināšanas pieprasījumus un pasūtījuši 481 izdevumu.

Bibliotēkas lietotāji - pensionāri joprojām labprātāk tomēr izmanto tiešo kontaktu ar bibliotekāru un interesējošās literatūras izvēli bibliotēkas krājuma plauktos. Jēkabpils pilsētas bibliotēkas apmeklētāji tiek informēti arī par iespēju sazināties ar e-pasta palīdzību un telefoniski. Mājaslapā ir iespējams uzdot jautājumus bibliotekāram, sekot līdzi bibliotēkas pakalpojumu piedāvājumam un iespējām.

2015. gadā Jēkabpils pilsētas bibliotēkas internetvietnes un sociālo tīklu apmeklējumu skaits bija 2788, bet sociālo tīklos izveidoto bibliotēkas profilu draugiem.lv apmeklējums - 1360, bet Jēkabpils Galvenās bibliotēkas internetvietnes apmeklējums – 30861, bet sociālajos tīklos izveidoto profilu - draugiem.lv, facebook.com - 23191.

Vēl piecas publiskās bibliotēkas - Gārsenes pagasta, Antūžu, Kūku, Zalves pagasta un Mazzalves pagasta bibliotēkas ir izveidojušas bibliotēku profilus portālā draugiem.lv, kuru kopējais apmeklējums ir 67356.

Arī **Jēkabpils Valsts ģimnāzijas bibliotēka** un **Jēkabpils Agrobiznesa koledžas bibliotēka**, strādājot ar saviem lietotājiem, izveidoja lietotāju kontus, lai mācību iestādes audzēkņi kā autorizēti lietotāji varētu pasūtīt, lūgt pagarināt lietošanas termiņus un veikt citas, lietotājam nepieciešamas darbības katalogā attālināti 24 stundas diennaktī.

Jēkabpils Galvenās bibliotēkas internetvietnē <http://www.jgb.lv> var iepazīties ar bibliotēkas aktualitātēm, piedāvātajiem pakalpojumiem, piedalīties ik mēneša aptaujā, izmantot Jēkabpils reģiona un Neretas novada publisko un skolu bibliotēku kopkatalogu, kurā atspoguļoti jaunieguvumi sadaļā „Jaunami mūsu bibliotēkās”.

Kā pakalpojums **Jēkabpils pilsētas bibliotēkā** vairāk tika piedāvāts un aktualizēts stundu vadīšana skolēniem par pilsētu saistībā ar novadpētniecības materiāliem. Darbojoties ar novadpētniecību, ir apkopotu materiāli, kurus ir iespējams prezentēt stundās, stāstot un ieinteresējot jaunāko paaudzi par vietu un vidi, kurā dzīvojam. 2015. gadā apmeklētājiem tika radīta iespēja daļai no novadpētniecības mapēm piekļūt arī elektroniski. Tas gan ir pieejams tikai no viena datora Mācību un nozaru literatūras lasītavā.

Izmantojot QR kodu, Jēkabpils Galvenās bibliotēkas lietotājiem ir iespēja iepazīties ar bibliotēkas mājaslapā ievietoto informāciju un piekļūt kopkatalogam, izmantojot viedtālruni.

Izstrādāta ALISEs mobilās versijas lietošanas pamācība un ievietota bibliotēkas mājaslapā [Kataloga mobila versija](#)

Novērtējot padarīto 2015. gadā, jāsecina, ka daudz ir strādāts, lai apmācītu lietotājus darboties bibliotēku veidotajās datu bāzēs, LNB piedāvātajās datubāzēs, kā arī datubāzēs, kā, piemēram, EBSCO, LETONIKA, Lursoft laikrakstu bibliotēka, Nozare.lv, NAIS, kas pieejamas bibliotēkās bez maksas. Lietotāji ir neapmierināti par LNB ieviesto maksu par elektronisko kopiju piegādi un gandrīz vienmēr atsakās izmantot šo pakalpojumu, izlīdzoties ar bibliotēkā pieejamajiem materiāliem.

Lai palīdzētu saglabāt zūdošās vērtības, arī 2015. gadā Jēkabpils pilsētas bibliotēka turpināja iesaistīties Latvijas Nacionālās digitālās bibliotēkas *Letonica* datubāzes “**Zudusī Latvija**” veidošanā, konsultējot privātpersonas un interneta lietotājus un sniedzot informāciju par iespēju iesaistīties unikālas datubāzes veidošanā, kā arī praktiski palīdzot ievietot portālā www.zudusilatvija.lv senas fotogrāfijas, attēlus, objektu aprakstus, atklātnes, tādējādi saglabājot unikālu informāciju par zudušām un izmaiņu skartām Latvijas kultūrvēsturiskām vērtībām no 19. gadsimta beigām līdz mūsdienām.

Viesītes novada Viesītes bibliotēkā 2015. gadā izmantoja:

- projektoru, ekrānu un portatīvo datoru, veidojot tehniski interesantākus, baudāmākus pasākumus,

- iegādāto krāsu printeris izmantoja bibliotēkas vajadzībām,

- ar multifunkcionālo iekārtu palīdzību darbinieces sākušas sniegt cilvēkiem *skenēšanas pakalpojumu* (līdz šim tas nebija iespējams, jo tehniski šis jautājums nebija sakārtots).

Bibliotēkas darbinieki domā par to, lai cilvēkiem sniegtie pakalpojumi esošo iespēju robežās būtu operatīvi un kvalitatīvi.

Pamatojoties uz Jēkabpils novada attīstības programmu 2012. – 2018. gadam, bibliotēkai ir būtiska loma - cilvēka personības pilnveidei, neformālajai izglītībai, kas ietver gan pieaugušo izglītību, gan bērnu un jauniešu izglītību. Viens no bibliotēkas uzdevumiem ir nodrošināt cilvēkiem dažādu prasmju attīstības iespējas. Bibliotēka ir viena no galvenajām iestādēm, kas palīdz iedzīvotājiem uz vietas apgūt dažādus e-pakalpojumus un prasmes.

Savukārt **Dunavas bibliotēkas** apkalpes rajonā bezdarbs pieaug, bet pieaug arī interese par dažādām ienākumu gūšanas iespējām, pašu rokām veidotiem dažādiem izstrādājumiem un mājas ražojumiem, kurus realizējot, varētu papildināt niecīgo ģimenes budžetu. Internetā pieejamās dažādās mājas lapas palīdz rast gan dažādas darba idejas, gan ražojumiem atrast noietu. Bibliotēka ir vieta, kur tas viss ir atrodamas internetā, bet tā izmantošanā tiek sniegta bibliotēkara palīdzība. Ne jau visi vecākās paaudzes cilvēki tiek galā ar jaunajām informāciju tehnoloģijām. Dažādus finansu norēķinus un atskaites kārtot ar interneta palīdzību jau ir kļuvis par parastu lietu, tomēr lauku iedzīvotājiem tikai nelielai daļai šī iespēja ir personīgi pieejama savās mājās. Iedzīvotāji griežas bibliotēkā ar jautājumiem, kas neattiecas uz tradicionālo uzskatu, ka bibliotēka ir tikai grāmatu krātuve.

Vairākas reģiona bibliotēkas savos pārskatos raksta, ka ir palielinājies to esošo un potenciālo bibliotēkas lietotāju skaits, kuri ir izmanto arvien vairāk bezvadu internetu, nākot ar saviem datoriem, daudzi priecājas par interneta iespējām savos telefonos, citās mobilajās ierīcēs gan bibliotēkas telpās, gan ārpus tām.

Blakus **Jēkabpils novada Leimaņu bibliotēkai** atrodas Novada Veco ļaužu nams, kurā ir ierīkots pacēlājs invalīdiem. Bibliotēka ir savienota ar šo iestādi, līdz ar to vecie ļaudis katru dienu neizejot ārā var apmeklēt bibliotēku. Pansijā ar katru gadu palielinās iemītnieku skaits. Uz šo brīdi te dzīvo 15 cilvēki, puse izmanto bibliotēku.

Att. Leimaņu bibliotēkas jaunās renovētās telpas

Jēkabpils novada Leimaņu bibliotēkas vadītāja Līga Lācīte: „2015. gadā bibliotēkas lietotājiem palīdzēju uzrakstīt CV, motivācijas vēstules, izmantot VID elektroniskās deklarēšanas sistēmu EDS – palīdzot sagatavot gada ienākuma deklarācijas, iesniegt darba grāmatīņas, nodot pārskatus par VID kvīšu grāmatīņām. Sniedzu konsultācijas kā nomainīt paroli ieejai internetbankā, pasūtīt preses izdevumus, ievietot sludinājumus internetā, nopirkt un izdrukāt aviobiļetes, izmantot Lattelecom un Latvenergo mājas lapās pieejamos e-pakalpojumus. Aprīlī, maijā palīdzu sagatavot zemes īpašuma kartes iesniegšanai LAD mājas lapā, kopīgi zīmējām un aizpildījām Lauku bloku kartes. Ar katru gadu palielinās e-pakalpojumu apjoms”.

Bibliotēku pakalpojumu pieejamības attīstībai, arī 2015. gadā vairāki bibliotēku, kā, piemēram, Jēkabpils pilsētas, Medņu, Kūku, Biržu un Jēkabpils novada Leimaņu bibliotēkas lietotāji izvēlējās literatūras piegādi mājās. Jēkabpils Galvenā bibliotēka arī turpina attīstīt pakalpojumu - grāmatu piegādi mājās cilvēkiem ar kustību traucējumiem un vecāka gadagājuma lasītājiem. Ar katru gadu pakalpojumu izmanto arvien vairāk bibliotēkas lietotāju. 2015. gadā šajā kategorijā bija 10 lietotāji (2014. gadā – 7). Vienam lasītājam grāmatas mājās piegādā sociālais darbinieks, 7 radnieki vai kaimiņi, pie 2 lietotājiem brauc/iet bibliotēkas darbiniece, tomēr visiem lietotājiem grāmatu atlasīto veic bibliotekāres. Katram no šiem lietotājiem ir savas lasīšanas vēlmes, tāpēc grāmatu atlase jāveic ar īpašu rūpību, pārbaudot vai konkrētajam cilvēkam grāmatas nav izsniegtas atkārtoti. Atlase ir darbietilpīgs process, tāpēc daži lietotāji vai viņu radnieki piesaka vizīti pa telefonu dienu iepriekš. Telefoniskie pasūtījumi ļauj bibliotēkām izvērtēt atlasīto piedāvājumu un vajadzības gadījumā papildināt vai mainīt atlasīto grāmatu kopu konkrētam lasītājam.

Zilānu bibliotēkas vadītāja Anna Lazdāne raksta: "No jauna šogad notikuši filmu seansi bibliotēkā, kas līdz šim tā nebija. Novads uzdāvināja dokumentālo filmu par Jāni Āboliņu un nu jau to noskatījušies vairāki lasītāji."

Antūžu bibliotēkā Bibliotēku nedēļas laikā tiek izveidots bibliopasts, kurā lasītāji atstāj savas vēlmes attiecībā uz bibliotēkas darbu. Kāds gribēja bibliotēkā skatīties televizoru, cits vēlējās planšetdatorus. Vēl tika minētas pasaku dienas, apmācības kursi pieaugušajiem, elektroniskās grāmatas, zāle, kur klausīties mūziku. 2015. gadā Antūžu bibliotēka no Kalniņu ģimenes saņēma attīstošo spēļu dāvinājumu. Ar šīm spēlēm bērni labprāt darbojas.

Att. Attīstošo spēļu dāvinājums Antūžu bibliotēkai

3.2. Bibliotēkas izmantošana

Lietotāju, apmeklējumu skaits un izsnieguma skaits reģiona bibliotēkās 2014.-2015. gads

	2014	2015	+ vai –
Lietotāju skaits	13716	13928	+212
Apmeklējumu skaits	327992	250123	-77869
Izsnieguma skaits	343356	332464	-10892

Analizējot 2015. gada statistikas rādītājus, nākas secināt, ka galvenie bibliotēku izmantošanas skaitliskie rādītāji reģionā kopumā ir samazinājušies, izņemot lietotāju skaitu. To var izskaidrot, ka notiekot paaudžu maiņai bibliotēkas lietotāju vidū parādās arī jaunas tendences informācijas avotu izvēlē, proti, vajadzīgā informācija arvien retāk tiek meklēta ierastajā drukas formā – grāmatās, savukārt bibliotēkas meklē visdažādākās darba formas, lai piesaistītu vietējo kopienu, t.i., radošās darbnīcas, dažādu interešu klubīni. Priekšroka tiek dota elektroniskās informācijas nesējiem – internetam, datu bāzēm, elektroniskajiem dokumentiem utt. Apmeklējuma un izsnieguma samazināšanos varētu izskaidrot arī ar to, ka vairākās pagastu bibliotēkās ir notikuši telpu renovācijas darbi, telpas tiek arī kosmētiski remontētas, un tad kādu laiku sprīdi tiek slēgtas bibliotēkas – Jēkabpils pilsētas bibliotēka, Sēlpils 2. bibliotēka un u.c.

2015. gada rādītājus ietekmē arī veiktās krājuma esamības pārbaudes, kad bibliotēkas bija slēgtas apmeklētājiem pārskata periodā, tās bija 2 bibliotēkas, kas BIS Alisē automatizēti veica krājuma esamības pārbaudi - Atašienes bibliotēka un Krustpils pagasta bibliotēka uzsāka krājuma esamības pārbaudi gada nogalē.

Viesītes novada Viesītes bibliotēkā saglabājas iepriekšējos gados novērotā tendence - datorlietotāju ir salīdzinoši vairāk nekā grāmatu, laikrakstu un žurnālu lasītāju. Datorlasītavas apmeklētāji pārsvarā ir bērni un jaunieši no mazāk situētām ģimenēm, kuriem mājās nav datora un interneta (vasarā pieaug to bērnu, jauniešu, kā arī pieaugušo apmeklētāju skaits, kuri dzīvo citur, bet Viesītē pavada brīvlaiku, atvaļinājumus u.tml.), kā arī pieaugušie, kuri nevar atļauties iegādāties datoru un interneta pakalpojumus – viņi labprāt pēta darba sludinājumus, veic maksājumus interneta bankā, meklē citu informāciju atbilstoši savām interesēm.

Bibliotēku pakalpojumi ir bezmaksas, lietotājiem ir iespēja izvēlēties un saņemt literatūru brīvpieejas fondā. Maksas pakalpojumi ir SBA, kur lietotājam jānorēķinās par pasta izdevumiem, nosūtīt grāmatu, kopēšana, printēšana, skanēšana, faksa nosūtīšana, laminēšana (pēc pašvaldību apstiprināta maksas pakalpojumu cenrāža). Jēkabpils Galvenajā bibliotēkā laminēšanas pakalpojumu aktīvi izmanto pagasta bibliotekāri un citi bibliotēkas klienti.

Jāsecina, ka 2015. gadā vairāk tika attīstīts informācijas meklēšanas pakalpojums tieši elektroniskā veidā gan bibliotēku katalogos, gan datu bāzēs (EBSCO, Letonika.lv, Lursosft Laikrakstu bibliotēka, Nozare.lv, NAIS).

Sociāli mazaizsargāto un riska grupu bibliotekārā apkalpošana

Bibliotēkas pakalpojumus izmanto dažādu sociālo grupu iedzīvotāji. Pēc BIS Alise statistikas, 2015. gadā kategorijās – nestrādājošie – bibliotēkā reģistrēti 215 lietotāji, 142 pensionāri un 29 lietotāji ar īpašām vajadzībām, kuri izmanto abonementa, lasītavas un informācijas centra pakalpojumus. Informācijas meklēšanā, e-pasta lietošanā, banku kontu izdruku sagatavošanā, ja nepieciešams, palīdz bibliotēkas darbinieces.

Viena no sociāli neaizsargātajām grupām ir bērni no sociālā riska ģimenēm. Palielinās to bērnu skaits, kuri nāk no nelabvēlīgajām ģimenēm, arī tādi, kuru vecākiem darba dēļ nav pietiekoši laika būt kopā ar savām atvasēm un šādu vecāku skaits pieaug. Tie ir bērni, kuru vecāki ir ekonomiskajā trimdā ārzemēs, un kurus audzina vecmāmiņas. Bērnu literatūras nodaļā arī tiek apzināti lasītāji, kuriem grāmatas piegādā radi, draugi, kaimiņi, klasesbiedri. Vajadzības gadījumā iesaistās arī bibliotekāres.

Bibliotēkā pieejamo specializēto datortehnikas komplektu un lupu cilvēkiem ar redzes problēmām regulāri izmanto trīs lietotāji.

3.3. Uzziņu un informācijas darbs

Uzziņu un informācijas darbā Jēkabpils Galvenajā bibliotēkā un citās reģiona bibliotēkās tiek izmantots: Jēkabpils reģiona kopkatalogs, novada datu bāze, LNB elektroniskais katalogs un nacionālās bibliogrāfijas analītikas datu bāze, Latvijas un ārvalstu bibliotēku elektroniskie katalogi un novadpētniecības datu bāzes, Internet resursi un datu bāzes, bibliotēku krājumā esošie dokumenti, pasūtītie periodiskie izdevumi, tematiskās un novadpētniecības mapes. Literatūras saraksti un citi pieprasītie uzziņu materiāli par interesējošo tēmu lietotājiem ir iespēja saņemt gan bibliotēkā, gan, pēc lietotāja pieprasījuma, tiek sūtīti uz e-pastu.

Jēkabpils pilsētas bibliotēkā 2015. gadā no apmeklētāju puses vispieprasītākās bija konsultācijas par internetbankas lietošanu, tikšanu pie konta pārskatiem un to izdrukāšanu. Salīdzinot ar 2014. gadu, nekas daudz nav mainījies un visvairāk sniegtas konsultācijas par:

- ✚ internetbankas lietošanu;
- ✚ teksta dokumentu labošanu, noformēšanu, izdrukāšanu;
- ✚ rēķinu izdrukāšanu no e-pasta;
- ✚ pareizu un korektu CV rakstīšanu, izdrukāšanu;
- ✚ kā pievienot un nosūtīt dokumentu elektroniskā formātā;
- ✚ aviobiļešu rezervēšana un reģistrēšanās lidojumam on-line režīmā;
- ✚ e-pakalpojumi Latvijas valsts portālā
- ✚ skenēto dokumentu nosūtīšana, izmantojot e-pastu;
- ✚ e-pasta izveidošanu.

Nebija tik populāras konsultācijas par e-pasta izveidošanu. To vietu ieņēma internetbankas lietošana. Jāsecina, ka e-pakalpojumus cilvēki izvēlas lietot tikai tad, kad piespiež dzīve. Bija vērojams arī tas, ka cilvēki nāca uz bibliotēku, lai uzzinātu par e-parakstu. Tika sniegtas uzziņas par to, kur to ir iespējams dabūt.

Galvenā bibliotēka sniedz informācijas un uzziņu pakalpojumus, izmantojot tradicionālos un elektroniskos informācijas avotus. 2015. gadā sniegtas 1528 uzziņas, kas ir par 90 uzziņām vairāk, salīdzinot ar iepriekšējo gadu – tāpat tās ir nepieciešamas. Lietotāji izmanto arī iespēju sev interesējošo informāciju saņemt telefoniski un elektroniski. 2015. gadā bibliotēka sniedza 277 uzziņas telefoniski un 11 nosūtītas uz e-pastu.

2015. gadā Viesītes bibliotēkā reģistrētas 724 uzziņas. Pārsvārā tās sniegtas tām lasītāju grupām, kas mācās un studē. Uzziņu tematika ir bijusi daudzveidīga, piemēram, pedagoģijā – par pirmsskolas izglītību, rotaļu metodes izmantošanu audzināšanas procesā,

domāšanas attīstību; psiholoģijā – par žestu valodu, saskarsmi, temperamentu tipiem; valodniecībā – par izloksnēm u.tml. Liela bijusi interese par jautājumiem, kas saistīti ar novadpētniecību – sagatavotas uzziņas par populāriem novada cilvēkiem, pilskalniem u.c. vēsturiskām vietām. Mājsaimnieces ieinteresēja senie rokdarbi – kas tie tādi mauči, kā tos pagatavot, pārļošanas pamati utt.

Jēkabpils reģiona bibliotēku lietotājiem **elektroniski nosūtīto** vienību kopskaits 2015. g. (izmantojot e-pastu un Skype) ir **590 (+134)**.

Tiek sniegti un izpildīti visi pieprasījumu veidi: tematiskie, faktogrāfiskie, precizējošie, adresālie – mutiski klātienē, telefoniski, rakstiski, elektroniski. Informācija par jaunākajām izmaiņām personu - novadnieku biogrāfiskajos datos, tiek apkopota, veicot papildinājumus Novadnieku kalendārā.

Visaktīvāk uzziņu materiāli un tematiskās mapes tiek izmantotas skolu projektu nedēļās. Bērni un jaunieši daudz laika pavada bibliotēkas lasītavā meklējot materiālus zinātniski pētnieciskajiem darbiem: vēsturē, mākslas un kultūras vēsturē, ģeogrāfijā un dabaszinātnēs. Bibliotēkā notiek bibliotekārās stundas, kurās bērni apgūst elementārās iemaņas darbā ar krājumu, uzziņu izdevumiem. Gada laikā sagatavota virkne tematisku uzziņu pēc skolotāju pieprasījuma mācību stundām, dažādiem pasākumiem.

Lai tiktu nodrošināts pēc iespējas pilnvērtīgāks informācijas sniegšanas process, tad apmeklētāji (visbiežāk studenti un skolnieki) tiek konsultēti un mācīti kā izmantot bibliotēkas elektronisko katalogu, kā izmantot LNB veidoto katalogu un datu bāzes. Jēkabpils pilsētas bibliotēkā ir pieejamas 3 abonētas datu bāzes Lursoft, Letonika, EBSCO. Studijām aktīvāk tiek izmantota EBSCO un arī Lursoft, kuru var labi apvienot ar LNB Analītikas datu bāzi, jo lielākā daļa laikrakstu ierakstu ir sasaistīti ar Lursoft. Parasti tie, kuri studē un mācās, šīs datu bāzes apgūst ļoti ātri.

Jēkabpils Galvenās bibliotēkas Informācijas centrā lietotāji var izmantot mapes, kurās apkopota informācija par Latviju, Norvēģiju, Somiju, Zviedriju, Dāniju, Nīderlandi, Čehiju, Vāciju, Igauniju un Lietuvu, kā arī materiālu mapes par Latvijas gadskārtu ieražām, pasaules tautu tradīcijām, vēsturi, ārzemju un latviešu mūziķiem un māksliniekiem, ārzemju rakstniekiem, pasaules valstīm, Latvijas prezidentiem, politiķiem, Latvijas personībām no senatnes līdz mūsdienām, dažādi testi u.c. Informācijas centrā atrodas arī Eiropas informācijas punkts, kurā var atrast informāciju par Eiropas valstīm un Eiropas Savienību. Eiropas Savienības informācijas punktā pieejama dažāda veida informācija (bukleti, grāmatas, elektroniskie resursi) par ES notiekošajiem procesiem un Latvijas dalību Eiropas Savienībā.

Tiek piedāvāti kopēšanas pakalpojumi, bet tas ir maksas pakalpojums. Šo pakalpojumu pārsvarā izmanto skolēni un studenti, kopējot mācību materiālus, taču tas nav vienīgais šī pakalpojuma izmantošanas veids. 2015. gadā daudzi apmeklētāji kopēja materiālus saistītus ar savu uzņēmējdarbību. Informācijas centrā tiek piedāvāti brošēšanas pakalpojumi, kurus izmanto pārsvara skolēni un studenti, darbu iesiešanai.

3.4. SBA pakalpojumi

Galvenie SBA izmantotāji 2015. gadā bija bibliotēkas lietotāji, kuri apvieno darbu ar studijām Jēkabpils Agrobiznesa koledžā un Jēkabpilī esošajās augstskolu filiālēs – Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības akadēmijas, Baltijas Starptautiskās Akadēmijas un citās.

Bibliotēkas mērķis ir nodrošināt bibliotēkas pakalpojumu pieejamību tuvāk darba vai dzīves vietai. Lai apmierinātu ikvienu lasītāja pieprasījumu, bibliotēkas apmeklētājiem tiek piedāvāta iespēja pasūtīt grāmatas no republikas lielākajām grāmatu krātuvēm, Jēkabpils reģiona publiskajām un skolu bibliotēkām. 2015. gadā no Nacionālās bibliotēkas saņemti 10 iespieddarbi, bet no reģiona bibliotēkām 55 iespieddarbi, tai skaitā 22 no skolu bibliotēkām, bet 2 no Jēkabpils Sv. Miķeļa luterāņu baznīcas bibliotēkas.

Jēkabpils reģiona lasītāju vajadzībām izsniegti 1599 iespieddarbi, tai skaitā 38 iespieddarbi no bērnu literatūras nodaļas, 816 no aktīvā depozitārija un 745 iespieddarbi no Galvenās bibliotēkas lasītāju apkalpošanas nodaļas krājuma. Viena grāmata, savstarpēji vienojoties, izsniegta Jaunjelgavas novada Staburaga bibliotēkai.

	Saņemts	Nosūtīts
LNB	10	-
Reģiona bibliotēkas	33	1599
Skolu bibliotēkas	22	-
Kopā	53	1599

Savukārt pārējās reģiona bibliotēkās SBA kārtā saņemti **3645** eks. dokumenti, bet izsniegti uz citām bibliotēkām **1480** eks.

Jēkabpils pilsētas bibliotēkas apmeklētājiem arī tiek piedāvāts izmantot SBA pakalpojumus. Tas gan nav īpaši iecienīts pakalpojums. Sadarbība 2015. gadā notika tikai ar Latvijas Nacionālo bibliotēku. 2015. gadā bija 4 pieprasījumi. Saņemtas tika 2 grāmatas. Viens pieprasījums tika atteikts no LNB, bet otru lasītāja atteicās tik ilgi gaidīt, jo izdevumu varēja atsūtīt tikai pēc mēneša. Iespējams, pakalpojums būtu populārāks, ja nebūtu jāsedz pasta izdevumi iespieddarba atpakaļ sūtīšanai.

3.5. Pasākumi b-kas pakalpojumu un informācijas resursu pieejamības uzlabošanai

Jāsecina, ka, neskatoties uz šo iepriekš minēto statistikas rādītāju samazināšanos, bibliotēkas tomēr ir iecienītas vietas, kur meklēt sev nepieciešamo informāciju. Īpaši lauku bibliotēkas ir informācijas centrs un tām ir būtiska nozīme cilvēku izglītošanā.

Jēkabpils Galvenā bibliotēka pēc Krustpils kultūras nama renovācijas darbiem tagad ir pieejama arī cilvēkiem ar īpašām vajadzībām ratiņkrēslos, jo lai nokļūtu uz bibliotēku 2. vai 3. stāvā ir ierīkots **pacēlājs**.

Lietotājiem ar redzes problēmām Bila un Melindas Geitsu fonda līdzfinansētā projekta ietvaros iespēja izmantot **specializēto datortehnikas komplektu** un lupu. Datoru pagaidām izmanto 3 lietotāji.

Nemainīga darba forma arī 2015. gadā ir **grāmatu piegāde mājās**. Grāmatas pienes gan cilvēkiem ar kustību traucējumiem, gan gados veciem cilvēkiem, kuriem lielā gadu nasta neatļauj vairs tik aktīvi pārvietoties. Grāmatu nesējas ir gan pašas bibliotekāres, gan pašvaldības sociālais darbinieks, gan pamatskolas skolēni, kuri ir apzinājuši tos cilvēkus, kuri vēlas lasīt, bet kustību ierobežojumu dēļ nespēj atnākt uz bibliotēku, gan arī veco laužu kaimiņi.

Kūku bibliotēkas vadītāja raksta, ka „Gados vecāko un cilvēku ar īpašām vajadzībām apkalpošanā grāmatu un periodikas piegādei mājās ir iesaistījusies ne tikai bibliotēkas vadītāja, bet arī citi bibliotēkas lietotāji: kaimiņi, bērni u.c.”

Arī **Biržu** bibliotēkas vadītāja atzīstas, ka gados vecāku lasītājus un cilvēkus ar kustības traucējumiem apmeklē mājās, kā arī tiek izsniegtas grāmatas izsniegšanas punktā Ošānos.

Savukārt **Jēkabpils novada Leimaņu bibliotēka** nav pieejama cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Pagasta Veco ļaužu namā palielinās iemītnieku skaits, līdz ar to lielākajai daļai grāmatas un preses izdevumus piegādā istabiņās bibliotēkas vadītāja. Arī **Medņu bibliotēkas** vadītāja Ligita Krūmiņa 3 cilvēkiem ar kustības traucējumiem grāmatas piegādā mājās.

Izsniegšanas punkti. Lai bibliotēkas lasītājs saņemtu grāmatu tuvāk savai dzīves vietai vairākas reģiona bibliotēkas turpina izsniegt grāmatas izsniegšanas punktā. Pagastos tie atrodas apdzīvotās vietās, no kurām aizklūšana līdz bibliotēkai ir apgrūtināta, tāpēc

bibliotēkas darbinieks grāmatas nogādā tuvāk lasīt gribošajiem iedzīvotājiem. Izsniegšanas punkti ir Asares pagasta, Salas novada Biržu, Antūžu bibliotēkām.

Jēkabpils novada Leimaņu bibliotēkas izsniegšanas punkts Leimaņos ir ārējās apkalpošanas punkts, jo šeit bibliotēkas darbinieks nodrošina ne tikai grāmatu un periodisko izdevumu izsniegšanu vienreiz nedēļā, bet šeit ir pieejami arī bezmaksas interneta pakalpojumi, kā jebkurā stacionārā bibliotēkā.

Jēkabpils Galvenā bibliotēka un pilsētas bibliotēka turpina darbu pie informācijas ieviešanas savās mājaslapās. Tas interesentiem ļauj sekot līdzi bibliotēkas pakalpojumiem attālināti. Tāpat regulāri aktuālā informācija tiek publicēta arī vietējos laikrakstos un Kultūras pārvaldes mājaslapas kultūras pasākumu sadaļā.

Bibliotēkās izveidoti ziņojumu dēļi, kur tiek izvietota aktuāla informācija. Apmeklētāji par notiekošajiem pasākumiem tiek informēti arī mutiski un sniegta informācija drukātā veidā.

Pārējās reģiona bibliotēkas informāciju par saviem pakalpojumiem sniedz novadu pašvaldību mājaslapās.

Jēkabpils reģiona un Neretas novada publisko un skolu bibliotēku kopkatalogā <http://jekabpils.biblioteka.lv/Alise/lv/home.aspx> jau sākot ar 2006. gadu pieejama informācija par Galvenās bibliotēkas grāmatu atrašanās vietu un pieejamību, kā arī var iepazīties ar bibliotēkā esošās grāmatas anotāciju un apskatīt konkrētas grāmatas vizuālo noformējumu (vāka skenējums). Pieejamība ir redzama 21 reģiona bibliotēku un Jēkabpils Valsts ģimnāzijas, Atašienes vidusskolas un Viesītes vidusskolas bibliotēkas krājumam, tātad notiek dokumentu automatizēta izsniegšana/saņemšana. Mums ir izveidojusies laba sadarbība ar Valsts ģimnāzijas bibliotēku, Jēkabpils Agrobiznesa koledžas bibliotēku, Jēkabpils pamatskolas bibliotēku un Atašienes vidusskolas bibliotēku, un reģiona bibliotēku lasītājiem nepieciešamo literatūru varam dabūt arī no šīm bibliotēkām.

Jēkabpils Galvenās bibliotēkas mājaslapā ir sadaļa „**Preses izdevumi**”. Izmantojot šo sadaļu, attālināti internetā jebkurš interesents var sameklēt informāciju, kurā bibliotēkā ir abonēts lietotājam nepieciešamais periodiskais izdevums.

Lai apmeklētājiem būtu ērtāk apmeklēt bibliotēkas, viņiem izdevīgā laikā, vairākas pagastu bibliotēkas ir mainījušas darba laiku. Atsevišķās dienās strādājot ilgāk vakarā, kā arī izvēlējušās sešu dienu darba nedēļu. Ir bibliotēkas, kurās tiek piedāvāta iespēja studentiem, vajadzības gadījumā, piezvanīt bibliotekārei un rast iespēju piekļūt pie interneta vai saņemt vajadzīgo grāmatu pat brīvdienās.

Piemēram, Zilānu bibliotēkā darba laiks saskaņots ar pārējiem pašvaldības iestāžu darbinieku pieņemšanas laikiem un autobusu grafikiem, kā arī domāts, lai skolēni pēc skolas paspētu apmeklēt bibliotēku.

Jēkabpils novada Kalna bibliotēkā, lai bibliotēkas pakalpojumi būtu pēc iespējas vairāk pieejami tās lietotājiem, bibliotēkas darba laiks maksimāli pietuvināts lietotāju galvenajam pieplūdumam bibliotēkā. Tā kā bibliotēkas mikrorajonā nav skolas, bērni mācās dažādās apkārtējo pagastu skolās un mājās atgriežas pēcpusdienā. Tāpēc bibliotēkas darba laiks ir katru dienu no plkst. 10.00 līdz 18.00. Brīvdienas – svētdiena, pirmdiena. Sestdienas skolēni un arī studenti aktīvi izmanto dažādas informācijas meklēšanai un referātu, kursa darbu sagatavošanai un rakstīšanai. Arī bibliotekāres atvaļinājuma laikā vienu dienu nedēļā bibliotēka ir atvērta. Arī Neretas novada Zalves pagasta, Sproģu un Mazzalves pagasta bibliotēkas strādā sestdienās, tādējādi uzlabojot bibliotēkas pakalpojumu pieejamību.

Jēkabpils novada Dignājas bibliotēka pārceļoties uz citām telpām arī mainīja darba laiku, piektdienās tas ir vēlāks no 10.00 - 18.00.

Jau sen pagājis laiks, kad bibliotēkas bija tikai grāmatu krātuves, kurās var palasīt periodiskos izdevumus, saņemt grāmatu un aprunāties ar bibliotekāru par izlasīto. Šobrīd bibliotēkas ir universālas savā informacionālo pakalpojumu klāstā, piedāvājot gan datoru un interneta priekšrocības, gan datu bāzu un kopkatalogu pieejamību, kas nebūt nav mazsvarīgi mūsdienu sabiedrībā, kur katra diena un stunda ir svarīga informācijas savlaicīgai

saņemšanai. Un visu šo izglītojošo, izklaidējošo un kultūras un zināšanu līmeni paaugstinošo zināšanu un iespēju pieejamību nodrošina izglītoti bibliotekāri. Jo jāatzīst, ka mūsdienu datorzinošā jaunā paaudze nebūt ne pārliecinoši spēj atrast mācībām nepieciešamo informāciju, ja tā nav pieejama draugiem.lv vai inbox.lv.

4. Darbs ar bērniem un jauniešiem

4.1. Svarīgākie bibliotēku darba rādītāji 2015.gadā

Apkalpoto lietotāju skaits:

Jēkabpils Galvenās bibliotēkas Bērnu literatūras nodaļa	891
Jēkabpils pilsētas Bērnu literatūras nodaļa	1175
Aknīstes bibliotēka	183
Viesītes bibliotēkas bērnu literatūras nodaļa	351
Neretas novada bibliotēkas	202
Novadu bibliotēkas kopā	1676

Apmeklējumu skaits:

Jēkabpils Galvenās bibliotēkas Bērnu literatūras nodaļa	16371
Jēkabpils pilsētas Bērnu literatūras nodaļa	19123
Aknīstes bibliotēka	3101
Viesītes bibliotēkas bērnu literatūras nodaļa	5746
Neretas novada bibliotēkas	3075
Novadu bibliotēkas kopā	12525

Literatūras izsniegums:

Jēkabpils Galvenās bibliotēkas Bērnu literatūras nodaļa	15401
Jēkabpils pilsētas Bērnu literatūras nodaļa	22853
Aknīstes bibliotēkas	2755
Viesītes bibliotēkas bērnu literatūras nodaļa	3144
Neretas novada bibliotēkas	3851
Novadu bibliotēkās kopā	23585

Pēc statistikas redzams, ka apmeklējums ir vairāk pie kompjūteriem, nevis grāmatu un periodikas izsniegšanā. Lai kā mums nebūtu skumji atzīt, bet mūsdienu jaunieši vairāk komunicē sociālajos tīklos. JGB Bērnu nodaļas darbinieki pievērš vairāk uzmanības, lai tam tiktu atvēlēts noteiktais laiks un mēģinām vairāk bērnus piesaistīt galda spēlēm, dažādu krustvārdu mīklu minēšanai, lai bibliotēkā pavadītais laiks būtu pēc iespējas izziņošāks un saistošāks. Apskatot arī novadu bibliotekāru atskaites, tieši tāda pati situācija ir arī citur. Bērni jau no mazotnes, nāk līdzīvecākiem, brāļiem un māsām uz bibliotēku, redz, ka komunikācija ir sociālajos tīklos, nevis realitātē. Iespējams tāpēc, ka daudziem radnieki ārzemēs, citās pilsētās un vienīgā sazināšanās spēja ir internets.

Novados bibliotēkas, bieži vien, ir vienīgā vieta, kur bērni var interesanti pavadīt laiku, spēlējot kopā ar draugiem.

4.2. Darba ar bērniem un jauniešiem raksturojums bibliotēku sistēmā

Jēkabpils Galvenās bibliotēkas Bērnu literatūras nodaļa (turpmāk tekstā - JGB BLN) ir Bibliotēkas struktūrvienība, kas specializējas Jēkabpils un tuvāko pagastu bērnu un jauniešu apkalpošanā. Kā galvenie uzdevumi:

*jaunu lasītāju (bērnu un jauniešu) iesaistīšana bibliotēkās,

- *bibliotēkas darba organizēšana un popularizēšana, publicitāte,
- *literatūras popularizēšana dažādos lasīšanas veicināšanas pasākumos,
- *piedalīšanās Lasīšanas veicināšanas mērķprogrammas projektos "Bērnu/Jauniešu žūrija",
- *piedalīšanās konkursos "Drošs internets", E-prasmju nedēļā, u.c.,
- *bibliotekāru izglītības procesa pilnveidošana apmeklējot kursus, seminārus.

Pieredzes apmaiņas braucienā apmeklētas Jēkabpils novada bibliotēkas: Kalna pagastā iepazīta Mežzemes bibliotēka un rakstnieka Aleksandra Grīna piemiņas istaba. Leimaņu pagastā ciemojāmies Bērzgala pamatskolā, kura šogad jau tika aizvērta un vairs nedzirdēs bērnu smieklus, čalas un burtošanu. Pieredzes apmaiņas braucienos gan Jēkabpils GB Bērnu lit. nodaļas darbinieki, gan novadu bibliotekāri atzīst, ka ir ļoti daudz ideju pasmelts un iegūts, lai darbs ar bērniem un jauniešiem turpinātos.

4.3. Bibliotēku krājuma veidošana un papildināšana

Lai arī, naudas līdzekļi no pašvaldībām grāmatu un seriālizdevumu iegādei ir palielinājušies, iegādāto vienību skaits ir samazinājies. Tas liecina, ka izdevumu cenas palielinājušās. Diemžēl seriālizdevumi bērniem un jauniešiem netiek izdoti tik daudz, kā iepriekš vai arī ir pieejami žurnāli tikai mazumtirdzniecībā. Izdevēji atzīst, ka šie žurnāli nav abonēšanā, jo ar katru gadu iedzīvotāju pirktspēja samazinās, bet izdot žurnālus tikai bibliotēkām nav izdevīgi.

Plānojot racionālu līdzekļu izlietojumu, izvērtējam:

- *vairumtirgotāju piedāvātās cenas,
- *piegādes kvalitāti un operativitāti.

Bibliotēkām izveidojusies laba sadarbība ar IK "Virja", grāmatnīcām "Zvaigzne ABC", "Aisma", "Jānis Roze" un lielāko grāmatu vairumtirgotāju Latvijā "Latvijas Grāmata", kas piedāvā ļoti izdevīgu bonusu programmu un bibliotēkām draudzīgas cenas, ātru piegādi ar kurjerpastu un galvenais, grāmatas pasūtāmas internetā – ērti un viegli.

Komplektējot krājumus, uzmanība tiek pievērsta krājuma daudzveidībai, lai grāmatas aptvertu visu vecumu grupas – sākot no pirmsskolas vecuma līdz vidusskolēniem, kā arī tikt ievērota jaunieguvumu proporcionalitāte starp lasītāju vecuma grupām. Prieks, ja šajā izziņāšanas procesā iesaistās papildus arī skolotāji un vecāki, tad rezultāts ir daudz vērtīgāks, jo viņi seko līdzī mācību programmām un bērniem ieteicamā literatūra piesaista bērnus lasīšanai.

Dažās bibliotēkās ir iepirkta grāmatas krievu valodā, jo skolās viena no apgūstamajām svešvalodām ir krievu valoda un rodas vajadzība pēc literatūras krievu valodā. Piemēram, Viesītes bibliotēkā daiļliteratūru krievu valodā no bibliotēkas krājumiem labprāt izmanto novada pagastu bibliotēkas un lasa šo bibliotēku lasītāji.

Kopumā saturīgi brīvā laika pavadīšanai neiztikt arī bez pieprasītāko sēriju romāniem un populārzinātniskās literatūras izdevumiem, kuri tad arī ir papildinājuši mūsu un novadu bērnu bibliotēku plauktus.

Novadu bibliotekāri seko, lai krājums tiek veidots atbilstoši teritorijas attīstības interesēm, būtu universāls, interesants, cenšas panākt, lai visas lietotāju grupas apmeklētu pēc iespējas vairāk bibliotēku, kā arī saglabātu un attīstītu iedzīvotāju spēju funkcionēt sabiedrībā un attīstīt individuālās personības.

2015.gadā JGB BLN krājumu kopumā ir papildinājušas 396 grāmatas, 427 seriālizdevumi un 2 galda spēles.

Aizvadītajā gadā no krājuma izslēgti 716 iespieddarbi.

Jēkabpils pilsētas Bērnu literatūras nodaļā krājums ticis papildināts par 826 eksemplāriem, bet izslēgti 4260 iespieddarbi.

Abonējot periodiskos izdevumus, sekojam, lai būtu atbilstoša lasāmviela visu vecumu apmeklētājiem un interešu grupām. Mazajiem lasītājiem interesantākie žurnāli ir „Avene”, „Spicīte”, tiņiem – „Ilustrētā Junioriem” un „Sīrups”, bet vecāko klašu skolēniem un pieaugušajiem joprojām populāri ir izdevniecības „Santa” žurnāli – „Ieva”, „Ievas Stāsti”, „Ievas Māja”, „Annas Psiholoģija” u.c.

Jēkabpils pilsētas Bērnu literatūras nodaļā organizējot pasākumus, izmanto periodiskos izdevumus. Mīklu maratonā „Ceturtdienas rallijs” ļoti noderēja bērnu žurnālos „Spicīte” un „Ilustrētā Junioriem” publicētās mīklas, atjautības uzdevumi un idejas radošajām darbnīcām.

Arī Jēkabpils GB Bērnu literatūras nodaļas darbinieki piedaloties Bērnu svētkos Kena parkā, daudz izmantoja mīklas, krāsojamās lapas no žurnāliem „Spicīte”, „Avene”, „Kūmiņš”, „Kopā ar mammu” u.c.

4.4. Uzziņu darbs, informācijas pakalpojumi

Uzziņu darbs tiek veikts pēc bibliotēku lietotāju pieprasījuma. Sevišķi intensīvs šis darbs ir tad, kad ir projektu nedēļa skolā. Tad ir īpaši daudz apmeklētāju, kuri nāk ar konkrētiem jautājumiem, pieprasījumiem. Sarežģījumus rada arī tas, ka ne visi skolēni prot pareizi noformulēt savu velmi. Veicot uzziņu un informācijas darbu, tiek izmantoti visi bibliotēkā pieejamie resursi – uzziņu fonds, elektroniskie pakalpojumi, dažādi interneta portāli un datu bāzes. No visiem piedāvājumiem lasītāji vislabāk izmantoja enciklopēdijas, vārdnīcas un uzziņu literatūru (jaunāko klašu skolēni), pārējie, galvenokārt, kā interneta meklētāju lietoja Google. Bērni un jaunieši lielu daļu sava brīvā laika pavada pie datora un labprāt saņem informāciju virtuālajā pasaulē. Tai pašā laikā visās iepazīšanās reizēs ar bibliotēku bērni ne tikai atnāk vienkārši ekskursijā, bet arī mācās, kā jāmeklē nepieciešamā literatūra, atkarībā no vecuma grupas. Skolēniem sniegtas konsultācijas informācijas meklēšanā, saglabāšanā, izdrukāšanā un nosūtīšanā. Bieži vien ir nepieciešama bibliotekāra palīdzība prezentāciju veidošanā, dokumenta noformēšanā. Sniegta palīdzība dažāda veida dokumentu sastādīšanā, printēšanā, saglabāšanā, e-pasta lietošanā. Ļoti priecē situācijas, ka skolotāji, bērniem vajadzīgo informāciju, veicina sameklēt tieši grāmatās. Novadu bibliotekāri secina, ka bērnu palikuši slinkāki, bet viņus vajag vairāk motivēt. Jāmeklē vairāk iespēju parādīt, ka izglītība ir ceļš uz labāku dzīvi, bet labu sekmju ieguvei nav viss atrodams internetā, ka grāmatas ir vērtīgākas un palīdz vairāk sekmju uzlabošanai.

4.5. Pasākumi dažādām vecuma grupām

Nozīmīga bibliotekārā darba daļa ir veiksmīgi lasīšanas veicināšanas pasākumi. Bibliotēkas organizē aktuālas literāras izstādes, tematiskos pasākumus, bibliotekārās stundas, literāros pulciņus, radošās darbnīcas. Neskatoties uz to, ka novados paliek mazāk bērnu un tiek slēgtas skolas, bibliotekāri gatavi vadīt pasākumus arī dažiem bērniem, jo ikviens bērns ir gaidīts bibliotēkā.

JGB Bērnu literatūras nodaļas pasākumi sadarbībā ar novadu bibliotekām:

Ļoti veiksmīga un laba sadarbība ar Krustpils pagasta bibliotēku. Notiek dažādi bērniem un jauniešiem domāti pasākumi, kurus viņi labprāt apmeklē. Tiek kopā lasītas grāmatas, spēlētas galda spēles, zīmēti zīmējumi un apsveikumi, rīkoti jautri un interesanti pasākumi. Piemēram:

*Bērnības diena

* Pirmklasnieku balle

*Helovīni

Ļoti jauks pasākumu cikls sanāca Ziemeļvalstu nedēļā:

Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļas tēma 2015.gadā bija: Draudzība Ziemeļvalstīs.

Un kas vislabāk māc draudzēties? Kam šogad aprit apaļa un liela jubileja? Protams, Pepijai! Ziemeļvalstu nedēļas pasākums "Pepijas dzimšanas diena!" Pirmais pasākums bija Jēkabpils PII "Zvaniņš" bērniem – "Pepijas dzimtenītē!" Jautri bija visiem- kopā tika dziedāts, dejots un smiets, lai noslēgumā, kā jau īstā dzimtenītē, našķotos ar kliņģeri. Pepijas dzimšanas dienas pasākumi notika arī Krustpils, Salas un Ābeļu pagastu bibliotēkās. Salas un Krustpils bibliotēkās bērni paši veidoja dzimšanas torti, ko noslēgumā, kopā ar Pepiju, apēda. Bērni tiešām sajūtās kā īstā, jautrā un draudzīgā dzimšanas dienas ballītē! Krustpils bibliotēkā māmiņa pat pateicās, jo smēlās labu ideju meitas dzimšanas dienas svinēšanai pēc pāris dienām.

Jēkabpils pilsētas bibliotēkas Bērnu literatūras nodaļa gadu iesāka ar lasīšanas veicināšanas akcijas “Bērnu/jauniešu/vecāku – 2014” noslēguma pasākumu. Tas aizritēja jautrā gaisotnē ar rotaļām sniegotajā bibliotēkas pagalmā, kuras vadīja brūnā Gotiņa, ar smeķīgas burtiņu zupas ēšanu un, protams, ar dāvaniņu saņemšanu.

Jēkabpils pilsētas Bērnu literatūras nodaļa turpināja darbu ar lasītāju pulciņu. Gada laikā notikušas 8 nodarbības. Marta nodarbību veltīja pavasara un ziedu tēmai. Šajā reizē atzīmēja arī rakstnieces Anna Sakses 110. dzimšanas dienu. Tika noskatīta, pēc rakstnieces populārās grāmatas “Pasakas par ziediem”, bibliotekāru veidota prezentācija, spēlētās spēles, dekorēti puķu podiņi un iesēta zālīte.

Vēl novados:

Ābeļu bibliotēkai ir laba sadarbība ar skolu, tautas namu, pašvaldību. Sadarbībā ar sagatavošanas klasīti notika ”Jampadracis liedagā” un ”Pasaku pēcpusdienā kopā ar Spociņu – Jociņu”

Aknīstes bibliotēkā:

Raiņa un Aspazijas jubilejas gada ietvaros sadarbībā ar Jēkabpils Mākslas skolas Aknīstes filiāles audzēkņiem tika veidota bērnu zīmējumu izstāde par dzejnieku daiļradi, kā arī konkursa „Plašais apvārsnis” 1.-4. klases skolēnu darbu izstāde.

Tika rīkoti pasākumi P.I.I. „Bitīte” audzēkņiem un Aknīstes vidusskolas sākumskolas skolēniem: Teātra dienās mācījās kā ”iesildās” aktieri un iestudēja ludziņu, Dzejas dienās iepazīs ar Raiņa daiļradi, uz asfalta ilustrēja Raiņa dzejoļus un klausījās Ineses Toras muzikālos dzejas lasījumus, oktobra beigās bērni apmeklēja bibliotēku, lai iepazītos ar izcilo folkloristu Kr.Baronu, skandētu tautasdziesmas, kā arī spēlētu ar folkloru saistītas spēles.

Asares bibliotēkā:

Februāra beigās tika aicināti bērni uz izzinošu un izklaidējošu pēcpusdienu „Dzimtās valodas diena”. Viens no uzdevumiem bija lasīšana uz laiku, pašiem izvērtējot lasīšanas iemaņas. Tika, protams, ņemtas vērā skolēnu vecuma atšķirības. Dzimtās valodas dienas pasākumā, skolēni atsvaidzināja savas tautasdziesmu zināšanas, liekot dotajā tekstā trūkstošos vārdus, apguva spārnotos teicienus, sacentās Latvijas pilsētu ģerboņu atpazīšanā. Un, kā jau bērnu pasākumā, neizpalika arī rotaļas un balvas par čaklību un zināšanām.

Septembrī dzejas dienu ietvaros pasākums bērniem „Ar dzejoli azotē”, kurā Asares pamatskolas bērni, lasīja dzeju „Rainis-Dzeja- Bērni.” Kā arī klausījās skolotājas Daces interesanto stāstīju par Raiņa dzīvi. Pirms koncerta neliels konkurss no Raiņa dzīves. Pasākumu kuplīnāja Dvinskas muzikanti. Oktobra nogalē Asares pamatskolas 5-6. gadnieki, kopā ar saviem skolotājiem apmeklēja bibliotēku, kurā viņi tika iepazīstināti ar bibliotēkas

lietošanas noteikumiem, bērnu grāmatu fondu. Nobeigumā bērni atbildēja uz jautājumiem, minēja mīklas un cienājās ar saldumiem.

Dignājas bibliotēkā:

Notika literārs pasākums bērniem, kurš veltīts Aspazijas 150 dzimšanas dienai "Sēž uz sliekšņa pasaciņa". Pasākumā piedalījās bērni, kuri lasīja un zīmēja Aspazijas dzejoļus. Bibliotekāre nedaudz pastāstīja par dzejnieci, kā arī kopā aplūkoja fotogrāfijas.

Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļas ietvaros notika pasākums par tēmu "Draudzība ziemeļos". Jau trešo gadu pēc kārtas bibliotēkā, krēslas stundā un svečīšu gaismā notiek grāmatu lasīšana, klausīšanās, līdzdarbošanās un cienāšanās ar dažādiem našķiem. Šogad ar interesi bērni meklēja un atpazīna dažādu valstu karodziņus, protams, ņemot palīgos ģeogrāfijas enciklopēdiju.

Elkšņu bibliotēka:

Saulainā janvāra dienā Elkšņu pagasta bērni un viņu vecāki tika aicināti uz spēļu pēcpusdienu bibliotēkā. Tika izspēlētas daudzas un dažādas galda spēles, bet vislielāko sajūsmu izraisīja vārdu spēle "Aliass". Aiz loga jau sāka krēslot, bet aktivitātes nerimās, tāpēc tika nolemts, ka pēc kāda laika tikšanās būs jāatkārto un iesāktais jāturpina.

Kalna bibliotēka:

2015.gads - novadnieka, ievērojamā rakstnieka Aleksandra Grīna jubilejas gads. Domājot par to kā tieši bibliotēka varētu iesaistīties šīs atceres dienas atzīmēšanā, radās ideja rīkot skolēnu radošo darbu konkursu ar mērķi popularizēt A.Grīna literāro mantojumu un padziļināt skolēnu zināšanas par šo mantojumu, pievērst jauniešu interesi literatūrai, veicināt nacionālās identitātes veidošanu un attīstīt skolēnu radošās iemaņas. Konkursā tika aicināti piedalīties 8. – 12.klašu skolēni no Jēkabpils un Salas novadu skolām, kā arī skolēni no citu novadu skolām, kas deklarēti vai citādi saistīti ar Jēkabpils novadu.

Konkursa tēmas:

1. Uzrakstīt eseju par kādu no A.Grīna darbiem (literārs darbs);
2. Izveidot A.Grīna darba ilustrāciju (vizuāls darbs).

Konkursā dalībnieki varēja izvēlēties vienu vai abus variantus.

Vērtēšanai tika iesniegtas 4 esejas, 7 ilustrācijas un 13 autoru zīmējumu kopa „Dvēseļu puteņa ziedi”.

Konkursu finansiāli atbalstīja A.Grīna mazmeita Nora Romana. Konkursa uzvarētāji tika apbalvoti 2015.gada 15.augustā pasākuma „Aleksandram Grīnam – 120” norises laikā rakstnieka piemiņas vietā Kalna pagastā.

Leimaņu bibliotēkā:

2015. bija Raiņa un Aspazijas jubileju gads, tāpēc februārī bērni kopā ar bibliotekāri noskatījās sagatavotās prezentācijas par Raiņa un Aspazijas dzīvi un darbiem. Kopīgi

rotalājās un nobeigumā cienājās ar saldumiem. Šī bija pēdējā “Bērnu žūrija” Bērzgala pamatskolā, jo skola tika slēgta.

Bērzgala skolas pēdējo mācību dienu – 29.maiju, pavadīja visi kopā. Bērni par piemiņu atstāja šādus skaistus ziedus savai mīļajai skolai.

Neretas bērnu bibliotēka:

Bibliotēkas nedēļas ietvaros 1. – 4. klašu lasītāji tika aicināti uz “Jautro pasaku lasījumiem”, kas notika bibliotēkas bērnu atpūtas stūrītī. Pārrunāja izlasītās pasakas, minēja mīklas, zīmēja savus sapņus. Bērnu ierosinājums – tādas zīmēšanas, sarunu un minēšanas pēcpusdienas varētu notikt biežāk.

Par tradīciju ir kļuvusi bibliotēkas piedalīšanās „Ziemeļvalstu nedēļas” lasījumos. Pasākums “Krēslas stundas lasījums” notika Neretas novada bibliotēkas telpās. Lasījuma temats “Draudzība”. Notika sarunas par grāmatām, kurās tiek minēta draudzība, kā arī lasīja citātus par draudzību, zīmēja ziemeļvalstu karogus.

2015.gads zem Raiņa un Aspazijas 150 dzimšanas dienas zīmes, tāpēc piedalījās Nacionālās bibliotēkas rīkotajā konkursā “Pastāvēs, kas pārvērtīsies”. Konkursā ņēma dalību 4.klase ar savu audzinātāju. Tika: lasīti dzejoļi par lellīti Lolīti, veidots Aspazijas un Raiņa karogu. Katram skolēnam bija savs personisks viedoklis par izlasīto, spēja radoši interpretēt izlasīto. Vēl jubilejas gadā noorganizēta akmeņu krāsošana, pēc Aspazijas un Raiņa dzejas motīviem. Pasākums notika 27.jūnija saulainā dienā.

Saukas bibliotēka:

Bērni labprāt lasa viens otram skaļi un izteiksmīgi. Vasarā, kad ciemos sabrauc pilsētas bērni, šo nodarbi var pilnībā noorganizēt. Solveiga no Jēkabpils raksta: ”Man patīk lasīt grāmatas, kuras man ir interesantas. Tās izlasu ļoti ātri. Prieks, ka atbraucot atpūsties laukos, blakus ir bibliotēka”. Bibliotēkas vasaru noslēdzam ar tradicionālo pasākumu ”Atvadas vasarai”, kad ikviens bērns saņem pateicību par kopā darbošanos un laba vēlējumus Jaunajā mācību gadā. Ir ļoti apsveicama Saukas bibliotēkāres patriotisms, kurā viņa dalās ar mazajiem apmeklētājiem un noorganizē dažādus pasākumus par šo tēmu: bērni, mācoties Latvijas vēsturi, veidoja ziedu kompozīcijas Latvijas Neatkarības 25. gadadienai 4. maijā, veidoja ciematiņā gaismas ceļu Latvijai-11. novembrī, piedalījās Barikāžu ugunsкура iedegšanā Saukas ciematiņā.

Viesītes bibliotēkā:

Arī 2015. gadā rīkoti pasākumi, kas saistās ar latviešu tradīcijām un ierašām, ar tām saistītajiem svētkiem – Meteņiem, Lielo dienu, Miķeļiem, kā arī folklorista, publicista Krišjāņa Barona 180-gadei veltīta tematiska pēcpusdienu. Uz tematisko pēcpusdienu „Dainu Tēvam – 180” bibliotēkā ieradās 1. klašu skolēni. Šoreiz, bez tradicionālā stāstījuma par K. Barona dzīvi un darbu, vēl bērniem piedāvāja noskatīties video sižetu par Dainu skapi, bet pasākuma otrā daļa bija veltīta vienai tēmai – tautasdziesmām par graudaugiem, to audzēšanu, novākšanu, malšanu, maizītes cepšanu un putras vārīšanu. Tādējādi šis pasākums tika sasaistīts ar skolā notiekošo „Putras nedēļu”. Bērni bez tautasdziesmām par graudaugiem vēl uzzināja daudz jauna par katru no labībām, visi kopā centās atpazīt populārākos graudaugus – rudzus, auzas, miežus un kviešus - ne tikai attēlos, bet arī dzīvajā – aptaustot izkaltušās vārpas. Viņi uzzināja daudz jauna arī par to, kāds bijis agrāk un ir tagad maizītes ceļš no grauda līdz kukulītim. Pasākuma noslēgumā bērni skaitīja pašu izvēlētās dainas par labību, kā arī prezentēja savus zīmējumus ar graudaugu attēliem, kā arī piedalījās dažādos konkursos un spēlēs. Jāatzīst, bērni patiešām uzzināja daudz jauna par attiecīgo tēmu.

Gan Jēkabpils, gan pagastu bibliotēkās paliek arvien vairāk tādu bērnu, kas atnāk ne tikai paņemt grāmatas vai pasēdēt pie datora, bet nāk ar draugiem, lai uzspēlētu galda spēles, parunātos, paskatītos kādu animācijas filmu vai vienkārši izmācītos. Mums jāmekā sadalīt uzmanību starp bērniem, kas lūdz uzspēlēt kopīgu kādu galda spēli vai palīdzēt, piemēram, matemātikas uzdevumu risināšanā. Tas psiholoģiski ir grūti, bet jāveido ciešs kontakts ar bērniem, lai viņi mums uzticētos, jo mūsdienās bērni un pusaudži ir “spuraini”, “adataini” viss ko dara un saka pieaugušie, viņi, bieži, uztver ar aizdomām

Priecē tas, ka novadu mazās bibliotēkas veido pasākumus bērniem, kaut arī skolas nav, toties bērni uz bibliotēkām nāk ar prieku, jo šeit tiek uzklautīti, atbalstīti, pat dažreiz pabaroti. Pilsētā mums vieglāk veidot pasākumus, kas ieinteresētu dažādu vecumu bērnus, laukos tas ir smagāk un apbrīnas vērti ir šie pasākumi. Lai arī rocība ir maza, bet pat

vismazāko nieku dāvanā lauku bērni pieņem no sirds un novērtē daudz vairāk nekā pilsētas jaunieši.

4.6. Bibliotēku sadarbības tīkls

Pilsētā ir daudzas pirmsskolas izglītības iestādes: „Auseklītis”, „Bērziņš”, „Kāpēcītis”, „Zvaigznīte” un „Zvaniņš”. Visaktīvāk atsaucas un piedalās pasākumos PII „Zvaniņš” un „Kāpēcītis”, bet šogad šim pulciņam pievienojās PII „Auseklītis”. Pārējiem bērnudārzniekiem ir mazākas iespējas un tie atrodas tālāk no autobusu pieturām. Laba sadarbība ir ar Jēkabpils 3.vidusskolu, Jēkabpils pamatskolu, Vakara vidusskolu. Ir vēl daudz iespēju sadarbībai, kas priecē, jo katru gadu gribas ko jaunu, kādu ideju, ko realizēt. Ir izveidojusies ļoti laba sadarbība ar Jēkabpils pilsētas Kultūras pārvaldi, kur palīdzam organizēt un vadīt dažādus bērnu pasākumus. Bet vislielākais prieks, ka sadarbojamies ar novadu bibliotēkām, bērnudārzniekiem un skolām.

Novados bibliotēkas sadarbojas ar visām kultūras un mācību iestādēm, jo bieži vien, bibliotēka ir vienīgā iestāde, kur kopā visiem veidot pasākumus. Ir pagasti, kur nav skolu, bet bibliotekāres veido tik interesantus un saistošus pasākumus, ka bērni atnākot no citām skolām mājās, dodas uz pasākumiem.

Jēkabpils un novadu bibliotēku pasākumi tiek atspoguļoti reģionālajos laikrakstos un vietējo pašvaldību avīzēs un mājas lapās.

Neretas novadā regulāri tiek ievietoti raksti „Neretas Novada Vēstīs” un novada mājas lapā par notikušajiem pasākumiem, kā arī ievietoti bibliotēkas pasākumu plāni, ar kuriem var iepazīties lasītāji.

4.7. Bibliotēku darbinieku tālākizglītības vērtējums specializācijā

Lai veiksmīgāk varētu risināt problēmas, darbiniekiem vairāk jāpiedalāsursos un semināros, jo tikai mācoties mēs paši spēsim iemācīt arī ko jaunu mūsu lasītājiem. Vairāk vajadzētu interesēties par psiholoģiju, jo bieži rodas situācijas, kad jāmeklē ieklausīties satrauktajā pusaudzī un būt viņam gan par draugu, gan par skolotāju, gan vecāko biedru.

Visu gadu apmeklējam rīkotos seminārus, piedalījāmies grāmatu svētkos Biržos, pieredzes apmaiņas braucienos. Esam atvērti idejām, iespējām gūt ko jaunu un interesantu, lai pielietotu savā darbā visas metodes, kas palīdzēs darbam ar bērniem. Ļoti interesanta bija Latvijas Nacionālajā bibliotēkas zinātniski praktiskā konference "Pirmskola, sākumskola, lasīšana, patikšana". Bija gan teorētiskas, gan praktiskas nodarbības, pieredzes apgūšana no citām bibliotēkām, ko seminārā stāstījām arī novadu bibliotekāriem.

4.8. Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem

Vislielāko problēmu nelasīšanā, atrisināt varēs tikai komandas darbs: ģimene, skola, bibliotēka. Jāsadarbojas ar skolotājiem ieteicamās literatūras ieteikšanā. Jārīko pasākumi, kur bērni var izpaust savu darbošanās prieku, kā arī pasākumi kopā ar vecākiem, piemēram, ģimenes radošas darbnīcas. Ļoti svarīgi atsākt grāmatu lasīšanu ģimenē, jo tikai tradīcijas ir tās, kas veicina šo lasīšanas prieku! Straujāk attīstoties mūsdienu tehnoloģijām, zūd jaunā lasītāju paaudze. Lasītāju pieprasījumi kļūvuši saturiski sarežģītāki, jāprecizē tēma un darba mērķi. Spēlējot datorspēles, bērni kļūst agresīvi, sakāpināti reaģē uz zaudējumiem, dusmas izgāž uz citiem bērniem, tāpēc bibliotekāram jāapgūst psiholoģija, lai nepieļautu agresiju, bet arī neaizskartu bērnu jūtas. Palielinās jauniešu skaits, kuri nāk no nelabvēlīgajām ģimenēm, arī tādi, kuru vecākiem darba dēļ nav pietiekoši laika pabūt ar savām atvasēm kopā un šādu vecāku skaits pieaug. Tie ir bērni, kuru vecāki strādā ārzemēs, un kurus audzina

vecvecāki. Tādi bērni nāk uz bibliotēku un grib pavadīt pārāk daudz laika pie datora katru dienu, jo šādi viņi aizmirstas no reālās pasaules. Šī problēma neskar tos bērnus, kuri ir pietiekami nodarbināti ar citām viņus interesējošām nodarbēm, lai datoram laiks neatliktu tik daudz. Diemžēl bērniem no sociālā riska ģimenēm lielākoties nav iespēju interesanti pavadīt brīvo laiku. Bibliotēka bērniem un jauniešiem piedāvā bezmaksas brīvā laika pavadīšanas iespējas. Pieredze rāda, ka bērniem patīk kaut kas jauns un nebijis. Protams, jaunās tehnoloģijas ir mūsu dzīves neatņemama sastāvdaļa, tomēr mums ir svarīgi, lai mūsu bērni saglabā un arī attīsta spēju sadarboties un sarunāties tiekoties klātienē, kad jāizrāda emocijas, jāspēj pārliecināt un uzrunāt, saglabā prieku par saskarsmi – vienkāršu un jautru kopā būšanu. Tāpēc bibliotekāri atzīst, ka jāatvēl arī laiks kopā ar bērniem galda spēļu spēlēšanā, krustvārdu mīklu minēšanā vai vienkārši jāpalīdz atrast kaut ko ļoti interesantu referātam, lai pozitīvi izceltu šo bērnu klasesbiedru starpā un skolotāji viņus uzslavētu. Tas ceļ bērna pašapziņu un viņš paliek atvērtāks, pozitīvāks un naidīgums pazūd kā nebijis. Arī kavētāji ir liela bibliotēku problēma, tāpēc mums jāseko līdzi kavētājiem sociālajos tīklos, korekti jāatgādina par kavējumiem, jānāk pretī un jāpalīdz pārvarēt bailes par kavējumiem.

Bibliotēka ir pārbaudīta pakalpojumu sniedzēja, kas kalpo kultūrai, izglītībai, informācijai un zināšanu uzglabāšanai, orientējot daudzveidīgus pakalpojumus bibliotēkas lietotāju vajadzību nodrošināšanai.

5. Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju nodrošinājums

Jēkabpils reģiona bibliotēkas veido visaptverošus dokumentu krājumus un elektronisko dokumentu piegādi, nodrošinot bibliotēkas lietotāju visdažādākās informacionālās vajadzības. Ir iespēja izmantot, meklējot informāciju vai nepieciešamo iespieddarbu, elektronisko katalogu, datu bāzes – 2015. gadā visās bibliotēkās bija pieejama Letonikas un Lursoft laikrakstu bibliotēkas datu bāze,

Vēl pastāv iespēja reģionā izmantot datu bāzes:

✚ Nozare.lv.

✚ NAIS,

✚ EBSCO,

✚ Numeroloģijas programma "PATs SEV NUMEROLOGs", kuru bibliotēka saņēma dāvinājuma no numerologa K. Baņķa Annas Brigaderes 150. jubilejai par godu.

Studentu vidū ļoti iecienīta Nozare.lv datu bāze, jo tajā informācija tiek piedāvāta pilntekstos apkopotā veidā, līdz ar to atkrīt meklēšana vecu avīžu kalnos.

Jēkabpils Galvenajai bibliotēkai un pilsētas bibliotēkai ir 6 pašu veidotās datu bāzes.

5.1. Bibliotēku informācija tīmeklī

Bibliotēka ir galvenā informācijas vajadzību nodrošinātāja, kuras darbības pamatā ir kvalitatīva informācija un kvalitatīvs krājums. Informācijas un komunikāciju tehnoloģijas ir mūsdienu cilvēka ikdiena. Dators, viedtālruni un planšētdatori, tik daudz iespēju, kā mūsdienās iegūt un apmainīties ar informāciju. Arvien nozīmīgāka ir informācijas un komunikāciju tehnoloģiju pielietošanas prasme dažādās dzīves sfērās. Tehnoloģijas mums ļauj būt efektīvākiem un konkurētspējīgākiem.

Jēkabpils Galvenās bibliotēkas mājaslapa palīdz ātri atrast nepieciešamo informāciju, uzzināt par bibliotēkas aktualitātēm, kā arī izteikt savus ierosinājumus par bibliotekāro darbu. Mājaslapā atrodama informācija:

✚ par novadu bibliotēkām,

✚ par skolu bibliotēkām,

✚ elektroniskais kopkatalogs,

novada resursu datu bāze un cita informācija.

periodisko izdevumu, kas pieejami novadu bibliotēkās, datu bāze

Lietotājiem, kuri neprot atrast vajadzīgo informāciju datu bāzēs, bibliotekārs sniedz individuālu konsultāciju.

Izveidota Galvenās bibliotēkas lapa sociālajos tīklos: draugiem.lv, Facebook.com., Bērnu literatūras nodaļa arī Twitter kontā. Draugiem.lv, Facebook.com profilos tiek ievietota aktuālākā informācija par pasākumu plāniem, galerijas, apraksti un citas aktivitātes. Uzmanība tiek pievērsta profilu vizuālajam izskatam. Twitter.com informācija, galvenokārt, ir par pasākumu plāniem, jo aktivitāte šajā sociālajā portālā ir maza, jo Bērnu literatūras nodaļas apmeklētāju vidū šis portāls nav iecienīts. Lai veicinātu apmeklētāju interesi par aktivitātēm sociālajos tīklos, Bērnu literatūras nodaļā ir izlikti paziņojumi ar aicinājumu sekot bibliotēkas aktivitātēm arī internetā.

2015. gadā bibliotēkas internetvietne www.jgb.lv papildināta ar aktuālām sadaļām - Novadu bibliotēkas: Jaunumi, kurā tiek popularizēti novadu bibliotēku pasākumi; Seko mums: draugiem.lv, Facebook.com. Mājaslapa regulāri tiek pilnveidota. Bibliotēkas darbinieki paši ievada datus par bibliotēkas aktualitātēm, kas ļauj klientiem operatīvi iepazīties ar jaunāko informāciju. Darba plānu ievietojam katrā mēneša pēdējā dienā, informāciju pasākumu arhīvā uzreiz pēc tā norises.

Katru mēnesi tiek nomainīts jautājums par aktuālām tēmām, saistītām ar bibliotēkas un valsts aktivitātēm. Informācija par bibliotēkā notikušajiem pasākumiem, izveidots plašs pasākumu foto arhīvs. Arhīvā esošie materiāli dod iespēju gūt pilnu informācijas klāstu, kā arī viegli un ātri analizēt notikumus. Interneta mājaslapa palīdz ātri atrast nepieciešamo informāciju; uzzināt par bibliotēku aktualitātēm, kā arī izteikt savus ierosinājumus par bibliotēkara darbu.

Martā bibliotēka piedalījās Latvijas publisko un skolu bibliotēku konkursā “BIS ALISE e-katalogs Tavā kabatā”, kura ietvaros Jēkabpils Vakara vidusskolā audzēkņiem un pedagogiem notika informatīva nodarbība par iespēju mobilajās ierīcēs izmantot BIS ALISE e-kopkatalogu. Klātesošiem bija iespēja praktiski meklēt informāciju ar mobilo ierīču palīdzību bibliotēkas kopkatalogā. Tika izstrādāta un bibliotēkas mājas lapā ievietota ALISEs mobilas versijas lietošanas pamācība.

2015. gadā Jēkabpils pilsētas bibliotēkas mājaslapā www.jpb.lv **papildinātas** jau esošās **sadaļas**:

The screenshot shows the website interface for the Jēkabpils Public Library. On the left is a vertical navigation menu with various categories like 'JAUNUMI', 'FILMAS ABONEMENTĀ', 'DIGITĀLĀS KOLEKCIJAS', etc. The main content area features a section titled 'DIGITĀLĀS KOLEKCIJAS' with a sub-heading 'Bibliotēkas e-katalogā pieejamās kolekcijas:'. Below this, there are links to 'Aktieris un režisera Vilis Segliņš' and 'Nozaru un mācību literatūras lasītavā pieejamas kolekcijas:'. There is also a section for 'Novadnieki' listing local authors and their works. At the bottom, there is a section for 'Citas digitālās kolekcijas' including 'Amatniecība Jēkabpilī novadā' and 'Daba un vide Jēkabpilī novadā'. On the right side, there are additional navigation options like 'ELEKTRONISKAIS KATALOGS', 'E-BIBLIOTĒKĀRS', and 'DATUBĀZES'.

Mājaslapas sadaļa **Novadpētniecība** papildināta ar jaunu apakšsadaļu **Digitalās kolekcijas**, kurā ievietota informācija par bibliotēkā pieejamām digitālajām kolekcijām.

Katru gadu mājaslapas sadaļa **Periodikas un interneta lasītava** tiek papildināta ar attiecīgajā gadā abonēto periodisko izdevumu sarakstu. 2015. gadā šajā sadaļā lietotājiem pieejams arī saraksts ar visu bibliotēkā esošo **Periodisko izdevumu klāstu**. 2015. gadā sadaļā **Bērnu bibliotēka** izvietots abonēto **periodisko izdevumu saraksts**, ko papildina attiecīgā periodiskā izdevuma logo un saite uz attiecīgo periodisko resursu internetā.

Mājaslapas sadaļa **Bibliotēkas vēsture** papildināta ar tekstu un fotoattēliem par bibliotēkas darbību no 1948. gada līdz mūsdienām. Tajā ievietota informācija par ēkām, kurās bibliotēka atradusies dažādos laika posmos, ilggadējām bibliotēkas darbiniecēm un fotoattēli.

Katru gadu palielinās mājaslapas sadaļas **Grāmatu patversme** lietotāju skaits. Sadaļu izmanto Jēkabpils iedzīvotāji sev interesējošo grāmatu bezmaksas iegūšanai.

UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas tīkla “Stāstu bibliotēkas” ietvaros 2014. gadā Jēkabpils pilsētas bibliotēka izveidoja **emuāru “Jēkabpils stāsti”** (www.jekabpilsstasti.wordpress.com). Šajā emuārā ievietoti stāsti, atmiņas, viedokļi par Jēkabpili un jēkabpiliešiem, par Jēkabpils cilvēkiem, faktiem, lietām, vietām un notikumiem. Ikviens ir aicināts dalīties ar šiem stāstiem. Arī pārskata gadā emuārs tiek papildināts ar stāstiem un fotogrāfijām.

Bibliotēku profili sociālā tīklā - draugiem.lv izveidoti vēl piecām reģiona bibliotēkām - Gāršenes pagasta, Antūžu, Kūku, Zalves pagasta un Mazzalves pagasta bibliotēkām.

Valdemāra Ancīša Aknīstes bibliotēka neveido datu bāzes un digitālās kolekcijas, bet Aknīstes novada mājaslapā www.agniste.lv ir atrodama virtuālā enciklopēdija „Aknīstes novads laiku lokos”, kuras tapšanā piedalījās arī bibliotēka.

Lietotāji var izmantot internetu, bezvadu internetu un standartprogrammas. Lietotājiem pieejamas vairākas elektroniskās datubāzes (statistikas, Latvijas vēstures, Latvijas ģeogrāfiskās kartes, Britānijas enciklopēdija, vācu un angļu valodas apmācības, svešvārdu vārdnīca, kompaktdiski, video un audio kasetes, informācija par ES.

Arī 2015.gadā bibliotēkas apmeklētājiem bija iespēja bez maksas skatīties latviešu filmas portālā www.filmas.lv, kuru 2009.gadā izveidoja Latvijas Nacionālais Kino centrs sadarbība ar valsts aģentūru „Kultūras informācijas sistēma”. Šo iespēju vairāk izmantoja skolu pedagogi un interesenti, kuriem tas nepieciešams darbam, jaunieši mācībām un izklaidei. Pašreiz piedāvā skatīšanai **2 635** filmas.

2015.gadā turpinājās Net-Safe Latvija projekts, ar saukli “Kopā par labāku internetu!”, kurš vērsts uz bērnu, jauniešu un vecāku informēšanu un izglītošanu interneta satura drošības jomā – par iespējamajiem draudiem internetā (naida kurināšana, rasisms, bērnu pornogrāfija un pedofilija, emocionāla pazemošana internetā, personas identitātes zagšana un datu ļaunprātīga izmantošana). Projekts arī nodrošina iespēju sabiedrībai mājaslapā www.drossinternets.lv elektroniski ziņot par atklātajiem pārkāpumiem internetā. Jēkabpils Galvenā bibliotēka 2015. gadā turpināja popularizēt šo interneta vietni.

Informācija par novadu bibliotēkām ir pieejama novadu pašvaldību mājaslapās:

- Aknīstes pašvaldības mājaslapa <http://www.agniste.lv>;
- Jēkabpils novada pašvaldības mājaslapa <http://www.jekabpilsnovads.lv>;
- Krustpils novada pašvaldības mājaslapa <http://www.krustpils.lv>;

- Neretas pašvaldības mājaslapa <http://www.neretasnovads.lv>;
- Salas novada pašvaldības mājaslapa <http://www.salasnovads.lv>;
- Viesītes novada pašvaldības mājaslapa <http://www.viesite.lv>.

Pamatinformācija un statistikas dati par novadu un skolu bibliotēkām, pieejami Latvijas digitālajā kultūras kartē <http://www.kulturaskarte.lv> un Jēkabpils Galvenās bibliotēkas internetvietnē www.jgb.lv

5.2. Darbs ar elektronisko katalogu

Jēkabpils reģiona un Neretas novada publisko un skolu bibliotēku kopkatalogā regulāri tiek ievadīti dati par bibliotēkās saņemto jaunāko literatūru, kā arī par jau esošajām grāmatām, izlases veidā pieejamas jauno grāmatu anotācijas. Datu bāze sāka veidot 1997. gadā, izmantojot bibliotēku informācijas sistēmu „Alise”. Kopkatalogs uz 2016. gada 1. janvāri satur **76663** ierakstus (+4580).

Novadu datu bāze satur informāciju par grāmatām, žurnāliem, laikrakstiem, elektroniskiem dokumentiem, kuri atspoguļo informāciju par Jēkabpils reģionu, tā vēsturi, dabu, sabiedrisko un saimniecisko dzīvi un cilvēkiem. Bāze sastāv no 22701 aprakstiem. No 2009. gada bibliotēkas lokālā tīklā pieejami skanētie pilnteksti

Pašvaldību dokumentu datu bāze un datu bāze Skolēnu zinātniskie darbi netiek papildināta.

2015. gadā tika izstrādāti **“Jēkabpils reģiona un Neretas novada pašvaldību publisko un skolu bibliotēku iekšējie datu aizsardzības noteikumi”**, kuros atrunāti personas datu aizsardzības, darbs BIS Alise un citi jautājumi. Ar tiem tika iepazīstināti tie publisko un skolu bibliotekāri (kopskaitā ap **70**), kuri strādā BIS Alise.

Kopkatalogā atspoguļotas ziņas par **53** bibliotēku krājumiem. 2015. gadā BIS Alise strādāja **27** publiskās bibliotēkas un **14** skolu bibliotēkas (13 vispārīzglītojošo skolu bibliotēkas un Jēkabpils Agrobiznesa koledžas bibliotēka) – kopumā **70** bibliotekārie darbinieki. 2015. gadā kopkatalogā sāka stādāt **6** publiskās bibliotēkas – Krustpils pagasta, Medņu, Mežāres, Vīpes pagasta, Zīlānu no Krustpils novada un Salas bibliotēka.

Tātad šīs bibliotēkas patstāvīgi veido elektronisko katalogu, pieplūso eksemplārus, notiek automatizēti komplektēšanas procesi un uzskaitē, eksemplāru ziņas tiek atrādītas internetā, <http://jekabpils.biblioteka.lv/Alise/lv/home.aspx>

Visas bibliotēkas, izņemot pagaidām Ābeļu, Zasas bibliotēkas, Vīpes pagasta un Mežāres bibliotēkas, strādā cirkulācijas modulī un automatizēti veic iespieddarbu izsniegšanu/saņemšanu.

Rekatalogizācija pabeigta **21** reģiona bibliotēkā un to krājumi **100%** atspoguļoti elektroniskajā katalogā. Pārējās bibliotēkās turpinās rekatalogizācijas process. Vismazāk eksemplāru ziņu kopkatalogā ir skolu bibliotēkām un Neretas novada publiskajām bibliotēkām, jo tās salīdzinoši nesen sāka strādāt reģiona kopkatalogā.

Jēkabpils Galvenās bibliotēkas darbinieki veica to bibliotēku, kas pašas nestrādā BIS Alisē, krājuma ziņu salīdzināšanu ar elektronisko kopkatalogu. Līdz ar to ziņas par vēl astoņu bibliotēku krājumiem 100% ir atspoguļotas kopkatalogā. Liels pluss šo bibliotēku krājuma rekatalogizācijas procesu veiksmīgā norisē ir tas, ka krājumi ir attīrīti no pēc satura novecojušas, mazlietotas literatūras.

Ir uzsākta Novadpētniecības mapju aprakstu veidošana elektroniskajā kopkatalogā. 2015. gadā JGB un V. Ancīša Aknīstes bibliotēka izveidoja **66** mapju aprakstus. Salas bibliotēka sāka aprakstu veidošanu Novadpētniecības datu bāzē.

Reģistrētie lietotāji, kuri saņēmuši paroles, var autorizēties un attālināti pasūtīt sev interesējošo izdevumu, kā arī lūgt pagarināt saņemto materiālu lietošanas termiņu. BIS ALISE jaunajā versijā ir iekļauta WebPAC Mobilā versija, kurā saskarne ir pielāgota visiem viedtālrunu veidiem: iPhone, Android, Windows Phone. Ievadot Jēkabpils Galvenās

bibliotēkas WebPAC kataloga adresi, notiek automātiska klienta ierīces veida noteikšana. Tas nozīmē – lietotājs no telefona/planšetes var skatīties katalogu vai autorizēties (skatīt savu kontu, termiņus, pasūtīt grāmatu).

Jēkabpils pilsētas bibliotēka veido savu elektronisko katalogu kopš 2000. gada. Katalogs pieejams bibliotēkas mājaslapā www.jpb.lv. Jēkabpils pilsētas bibliotēkas elektroniskais katalogs atspoguļo visu bibliotēkas krājumu, tātad rekatalogizācija ir pabeigta.

5.3. Informāciju un komunikāciju tehnoloģiju infrastruktūras vērtējums

Bibliotēkā esošie datori un citas ierīces nodrošina informācijas iegūšanu, bet kopumā visa infrastruktūra ir vērtējama tikai kā apmierinoša, jo lietojumprogrammas ir novecojušas, kā pārlūkprogramma Trešā tēva dēla projekta datoriem ir tikai Internet Explorer. Acīmredzot programmu nesaderību dēļ ir apgrūtināta dokumentu, sevišķi Word programmas, atvēršana no lietotāju e-pastiem un arī USB flash atmiņu kartēm. Tas aizņem laiku līdz 4 minūtēm. Arī pati Word programma datoros atveras ļoti lēni. Bieži apmeklētājos tas izsauc nervozitāti un bibliotēkaram nākas uzklaut pārmetumus par to, kādi datori ir pieejami. Lielākā daļa tehnikas ir salīdzinoši ilgi kalpojusi un jūtams tās nolietojums. Nav multifunkcionālās ierīces, ar kuru varētu veikt arī A3 formāta krāsainu printēšanu un skenēšanu. Neskatoties uz to, ka pašvaldības iedala līdzekļus informācijas tehnoloģiju atjaunošanai, tomēr tās strauji noveco. Kļūst nederīgas arī multifunkcionālās iekārtas un citas ar tehnoloģiju izmantošanu saistītas iekārtas. Jaunajām darba prasībām novados ir neatbilstošs interneta ātrums.

2015. gada jūnijā veiksmīgi noslēdzās divu pašvaldību Viesītes un Neretas novadu īstenotie projekti „Publisko interneta pieejas punktu attīstība ar pieeju datortehnikai”. Projektus finansēja Eiropas Reģionālās attīstības fonds, valsts budžeta dotācija un pašvaldību līdzfinansējums. Projekta ietvaros datorkomplektus ir ieguvušas piecas Viesītes novada publiskās bibliotēkas un sešas Neretas novada publiskās bibliotēkas, Neretas novada centrālā bibliotēka ieguva arī daudzfunkcionālu iekārtu krāsainām izdrukām.

Pēc apkopotajām ziņām reģiona bibliotēkās ir **325** datori, no tiem lasītājiem – 241 datori. Ir 2 serveri, Jēkabpils Galvenajai bibliotēkai – 1, Jēkabpils pilsētas bibliotēkai – 1. Internets pieejams visās 39 reģiona publiskajās bibliotēkās.

Citu informācijas tehnoloģiju skaits reģiona bibliotēkās

Nosaukums	Skaits
Printeri	42
Skeneri	12
Kopētāji	14
Multifunkcionālās iek.	57

Atskaites gadā reģiona bibliotēkās turpinās novecojušās datortehnikas nomaiņa. Šajā gadā 16 publiskajās bibliotēkās pateicoties pašvaldību finansējumam par kopējo summu 10041 EUR ir iegādāti jauni datorkomplekti.

6. Novadpētniecības darbs

Aizvadītais gads novadpētniecības darba jomā turpinājās visos jau tradicionālajos virzienos – dažādu novadpētniecības materiālu uzkrāšana mapēs, jaunu mapju veidošana, izstāžu organizēšana, kas popularizē un iepazīstina interesentus ar novadpētniecības materiāliem, atmiņu vākšana un apkopošana. Bibliotēkas nemitīgi papildina mapes par sava pagasta un novada vēsturi. Savāktie materiāli visvairāk nepieciešami skolēniem, kuriem projektu nedēļās galvenā tēma ir sava novada vai pagasta izzināšana un izpēte.

Tātad 2015.gada novadpētniecības darba prioritārie virzieni:

1) dalība izsludinātajā novadpētniecības konkursā "Mainies uz augšu!"

2) dažādu ar novadpētniecības jomu saistītu pasākumu organizēšana

- novadnieku - radošu cilvēku izstāžu organizēšana;

- pieejamo materiālu par novadu un novadniekiem apkopošana (mapes, albūmi, atmiņu ieraksti)

- novadpētniecības materiālu popularizēšana;

3) bibliotēku vēstures izzināšana un iegūto materiālu apkopošana

Galvenā 2015. gada aktivitāte - Jēkabpils reģiona un Neretas novada publisko bibliotēku novadpētniecības konkurss „**Mainies uz augšu!/ Rainis**”. Atzīmējot Raiņa un Aspazijas 150 gadu jubileju, konkursu izsludināja un rīkoja Jēkabpils Galvenā bibliotēka. Tā norise notika visās Jēkabpils reģiona un Neretas novada publiskajās bibliotēkās laika posmā no 2015. gada 1.aprīļa līdz 2015. gada 1. novembrim.

Konkursa **galvenie mērķi** bija – aktualizēt Raiņa un Aspazijas darbus, idejas un dzīvesstāstus, rosināt interesi par bibliotēkas novadpētniecības krājumu, sekmēt publisko bibliotēku novadpētniecības darba attīstību, mantojuma saglabāšanu un dokumentēšanu.

Konkursa uzdevumi:

1) Sagatavot un novadīt Raiņa un Aspazijas daiļradi popularizējošu pasākumu;

2) Sakārtot un noformēt novadpētniecības krājumu atbilstoši konkursa mērķiem;

3) Izveidot prezentāciju par konkursa aktivitātēm;

4) Sekmēt bibliotēkas publicitāti.

Konkursa rezultātā tika piešķirts Atzinības raksts nominācijā “Par apjomīgu un dažādu darba formu bagātu novadpētniecības darbu” Viesītes novada Viesītes bibliotēkai. Atzinības raksti nominācijā “Par dažādu darba formu piemērošanu novadpētniecības darbā”: Viesītes novada Saukas pagasta Lones bibliotēkai, Mežāres, Salas, Zīlānu bibliotēkām, Neretas novada centrālajai bibliotēkai, Neretas novada Zalves pagasta Sproģu bibliotēkai. Krustpils pagasta bibliotēkai. Atzinības raksti nominācijā “Par kultūras mantojuma materiālu saglabāšanu un popularizēšanu”: Viesītes novada Saukas pagasta Saukas bibliotēkai, Jēkabpils novada Tadenavas un Kalna bibliotēkām. Atzinības raksti nominācijā “Par radošumu un veiksmīgu novadpētniecības darbu turpināšanu”: Viesītes novada Rites pagasta bibliotēkai, Neretas novada Zalves pagasta bibliotēkai.

Bibliotēku darbinieki pārsteidza ar radošumu un daudzveidību pasākumu organizēšanā. Konkurss atklāja bibliotekāru spējas, izdomu, varēšanu, kā arī prasmes konkursa materiālus noformēt un prezentēt!

Par interesantākajiem un radošākajiem pasākumiem.

Raiņa ozola stādīšana Tadenavā

Lai godinātu slaveno novadnieku, 24. aprīlī Jēkabpils novada Dunavas pamatskolas skolēni kopā ar **Tadenavas bibliotēkas** vadītāju Ainu Timofejevu iestādīja ozoliņu Raiņa 150 gadu jubilejai. Dzimšanas diena tika atzīmēta septembrī, bet kociņam līdz tam laikam kārtīgi jāieaug zemē. Eglaines upītes ielokā Varslavānu māju pirtiņas vietā atrodas piemiņas akmens ar uzrakstu „Šeit dzimis Rainis”. Pie tā kuplo ozols un liepa, kas savulaik iestādīti Raiņa tēva un mātes piemiņai. Turpat blakus tagad zaļos arī Raiņa ozols, starp daudziem citiem ozoliņiem to varēs pazīt pēc norādes zīmes.

Att. Pie iestādītā ozola

Saule spalgo zibsnīdama

Saulainā rudens pēcpusdienā Elkšņu pagasta iedzīvotāji tika aicināti uz pasākumu, kas veltīts Raiņa un Aspazijas daiļradei. Iedzīvotājiem tika lūgts līdzī nēmt rudens ziedus un veltes. No sanestajiem ziediem pagasta pārvaldes ēkas zālājā tika veidots simbolisks sveiciens dižajiem jubilāriem dzimšanas dienā. Visi veidoja Saules simbolu, jo Rainis savā dzejā bieži apdzejoja sauli. Pēc kopīga darba pasākuma dalībnieki devās uz bibliotēku, kur iepazīnās tuvāk ar Raiņa un Aspazijas biogrāfijām, aplūkoja viņu darbu izstādi un pie tējas tases klausījās dzejas lasījumus.

Ik mirkli sevī pašā būs jums augt

Rubeņu un Tadenavas bibliotēkas kopīgais projekts - virtuālais konkurss "Ik mirkli sevī pašā būs jums augt" (30. marta līdz 31. maijam). Virtuālā konkursa mērķis: Aktualizēt Raiņa jubilejas gadu. Pievērst cilvēku uzmanību Jēkabpils novadam kā Raiņa dzimtajai pusei. Radīt interesi par Raini. Piedāvāt Jēkabpils novada mājas lapas www.jekabpilsnovads.lv apmeklētājiem iespējas pārbaudīt savas zināšanas. Norise: Jēkabpils novada mājas lapā publicēts konkursa nolikums un 38 jautājumi ar trim atbildēm, no kurām pareiza ir tikai viena. Konkursa kārtība, mērķis, nolikums, jautājumi utt. tika nopublicēti Jēkabpils novada mājas lapā. Konkurssā varēja piedalīties ikviens interesents neatkarīgi no savas dzīvesvietas, vecuma vai izglītības. Atbilžu iesniegšana bija tika ielektroniska caur novada mājaslapu, arī atbilžu iesniegšanas laiks uzrādījās elektroniski. Konkursa uzvarētāju un dalībnieku apbalvošanas noslēguma pasākums notika Raiņa dzimtajā pusē - Tadenavas bibliotēkā. Konkurssā pareizās atbildes bija iesūtījuši 10 dalībnieki. Pareizas atbildes bija vairākiem dalībniekiem, bet uzvarētāju noteica pēc atbildes iesūtīšanas laika.

Kas jūt pēc aizliegtiem augļiem dzinu un slepu grib lasīt grāmatinu

Interesu grupas "Grāmatu draugi" dalībnieki vairāku nodarbību laikā paveica kādu no konkursa darbiem. Taisīja afišu, veidoja grāmatzīmi, ilustrēja dzejnieku dzejoļus, rakstīja

vēstuli dzejniekiem, atbilde ļoti iepriecināja, jo bibliotēkas vadītāja video filmiņā notēloja dzejnieci Aspaziju – lasīja dzejoļus un atvainojās par neierašanos viņu pēcpusdienā “Kas jūt pēc aizliegtiem augļiem dziņu un slepu grib lasīt grāmatiņu” /Aspazija/. Jautri gāja ar dzejoļa ”Pasaciņa” secīgu salikšanu. Zināšanas un veiksmē uzspīdēja vienai dalībniecei – izdevās salikt dzejoli.

Dzejas konkurss ”Autorkrēsls”

Tika rīkots dzejas konkurss ”Autorkrēsls” 3.-4. klašu skolēniem. Nedēļu pirms konkursa norises klases saņēma vēstules no bibliotēkas, kurās tika uzaicinātas piedalīties dzejas konkursā “*Autorkrēsls*”, kas veltīts Raiņa un Aspazijas 150 gadu jubilejām. Vēstulē bija konkursa noteikumi un veicamie uzdevumi – konkurss paredzēja, ka katrs skolēns tiks vērtēts individuāli un viņam dalībai konkursā jāpagatavo viens pašsacerēts dzejolis, dzejoļa ilustrācija, jāpagatavo priekšnesums. Jaunā „dzejnieka un mākslinieka” snieguma vērtēšana notika, aizpildot bibliotekāru sagatavotās vērtēšanas lapas. Labākie tika noskaidroti, summējot skatītāju un žūrijas vērtējumus.

Grāmatu lasīšanas sprints „Es izvēlos Raini”

Grāmatu lasīšanas akcija – sprints „*Es izvēlos Raini*” viena mēneša garumā – no 1. oktobra līdz 1. novembrim. Šajā laikā bija jācenšas izlasīt bibliotēkā pieejamās Raiņa dzejas grāmatas bērniem. Tā kā šo grāmatu eksemplāru skaits nav liels, tad grāmatas lasāmas bibliotēkā. Jaunākie bērni lasīja kopā ar saviem vecākiem, brāļiem, māsām, vecvecākiem.

Katram dalībniekam tika noformēta “dalībnieka kartiņa” kļavas lapas formā. Lasot bija jādomā, kurš Raiņa dzejolis patīk vislabāk, to uzrakstīja uz lapas, noformēja un iesniedza bibliotēkā. Sprinta izskaņā dalībnieki piedalījās izzinošā konkursā – katram tiks izsniegta lapa ar jautājumiem par Raini un viņa darbiem, kurā no piedāvātajiem atbilžu variantiem jāizvēlas pareizais. Apbalvoja dažādās nominācijās – pirmais sprinta dalībnieks, jaunākais, vecākais, visvairāk Raiņa grāmatu izlasījušais dalībnieks u.c. nominācijās.

Att. Noformētas kļavu lapas ar Raiņa dzeju citātiem

Pastāvēs, kas pārmainīsies

Neretas bērnu bibliotēka vienīgā no visa mūsu reģiona piedalījās Nacionālās bibliotēkas rīkotajā konkursā “Pastāvēs, kas pārvērtīsies”. Konkurssā piedalījās 4.klase ar savu audzinātāju. Klasē lasīja dzejoli par lellīti Lolīti, veidoja Aspazijas un Raiņa karogus. Katram skolēnam bija savs personisks viedoklis par izlasīto, spēja radoši interpretēt izlasīto.

Gaismas pārgājiens

Mūsu novadnieka 150 gadi aicināja Dunavā uz dažādiem pasākumiem: izstāžu cikls visa gada garumā „Raiņa saules zeme”. Gaidot dzejnieka jubileju un pasākumu dažādību dzejas dienās Tadenavā, bērni ne tikai lasīja un mācījās Raiņa dzeju, bet arī paši iejutās ilustratoru vietā, veidojot attēlus par savu mīļāko dzejoli. Ar vairākiem transporta līdzekļiem tika veikts kopīgais brauciens „Gaismas pārgājiens” uz Červonkas baznīcu, lai piedalītos Rainim veltītajā dzejas un mūzikas pasākumā.

Sasmēlies es esmu saules...

Augustā - kad vasaras nogalē dzērves pulcējas un veido kāšus Latvijas debesīs, tā Leimaņu tautas namā pulcējās ģimenes ar bērniem un skolēni.

“Sasmēlies es esmu saules,

Manim pietiek visam mūžam,.....” tā pirms daudziem, daudziem gadiem rakstīja Rainis.

Prāvais viesu pulks bija ieradies svinēt Raiņa un Aspazijas 150 gadu jubilejas kopā ar **Jēkabpils novada Leimaņu bibliotēku.**

Pasākumā bija iespējams ielūkoties dzejnieku dzīves gājumā gan klausoties, gan vērojot prezentāciju uz ekrāna, pašķirstīt grāmatas no izstādes galdiem. Dalībnieki klausījās dzeju, paši lasīja viņiem piedāvātos dzejoļus, kurus vēlāk ilustrēja.

Ģimenes kopīgi piedalījās dažādās atrakcijās kā piemēram: zīmēja uz asfalta sauli, ziedus. Citi salika pareizā secībā sajauktās Raiņa un Aspazijas populārāko bērnu dzejoļu rindiņas: “Kaķenīte”; “Pasaciņa”, “Zirņa bērni”; “Mākonīts un mākonīte”, meklēja pareizās atbildes bilžu mīklās.

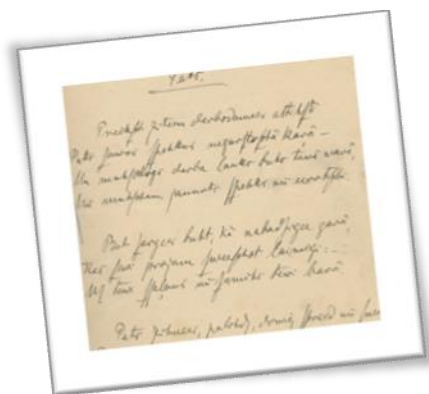

No atnestajiem ziediem un citiem dabas materiāliem veidotas kompozīcijas Raiņa un Aspazijas dzejoļiem: "Dadzītis", "Mākonīts un mākonīte", "Zirņa bērni" un protams "Saules gadi".

Leimaņu bibliotēkas krājumā ir izdevumi par novadu, par cilvēkiem, kuru dzīve un darbs saistīti ar Jēkabpili, Sēlijas novadu, Kalna un Zasas pagastiem. Tiek vākti materiāli par ievērojamākajām vietām Leimaņu pagastā. Turpinās darbs pie aprakstu veidošanas par Bērzgala pamatskolu un tās skolotājiem, skolu, kuras vairs nav Latvijas skolu kartē.

Redz visu pasauli dimantos mirdzam

Lai ar animācijas filmām iepazītu daudzveidīgo Raiņa daiļradi, septembra otrdienās bērnus un jauniešus aicinājām uz kino seansiem un bibliotekārajām stundām. Atbilstoši auditorijas vecuma grupai tika sagatavots apskats par konkrēto filmu: Zelta sietiņš, Zelta zirgs, Spēlēju, dancoju. Maratona dalībnieki tika iepazīstināti ar visvecākajiem un mūsdienu Raiņa un Aspazijas darbu izdevumiem, kuri pieejami bibliotēkā. Pēc saīsinātajām bibliotekārajām stundām sākās "kinoseanss", kā pienākas, ar popcornu, iebērtu bibliotekāru veidotajās tūtiņās ar Raiņa rokrakstu. Filmu maratons apliecināja spēju ieinteresēt auditoriju ar netradicionālām darba formām bibliotēkā.

*Daba dod mums par velti tikai laiku. viss cits mums
jāiegūst ar pūlēm.*

Laiks - lētākais, tomēr dārgākais, jo caur to mēs dabūjam visu.

Att. Jēkabpils pamatskolas skolēni kinoseansā

Pa stīgu stīdzinām, pa lapu lapinām...

Sēlpils 1. bibliotēkā kopā ar mazajiem lasītājiem bija izveidota sava Garā pupa. Bērni varēja izvēlēties sev mīļus un tīkamus dzejoļus vai tautasdziesmas un iekarināt Garās pupas zaros.

Pa zaru zariņiem, pa stīgu stīdzinām, pa lapu lapinām, pa ziedu ziedīniem...

Aiz apvāršņa...

Pasākums notika Dunavas pamatskolā. Nodarbību cikls „Vērtības”. Bērnus Tadenavas bibliotēkas vadītāja Aina Timofejeva iepazīstināja ar Tadenavas vēsturi, stāstīja par 1863.gadu, kad Tadenavā ierādās un sāka saimniekot Pliekšānu ģimene. Bērni darbojās radošajās darbnīcās, veidoja stilizētu Raiņa herbāriju, zīmēja Raiņa dzīves ceļus Latvijā, salika Raiņa aforismus un dzejolišus. Uz vietas uzveda teātri no Raiņa dzejoļa „Kaķenītei bērni bija”.

Raiņa pirmais ceļojums

Jēkabpils novada Tadenavas bibliotēkas pasākums kopā ar Jēkabpils novada biedrību „Ūdenszīmes”. Pasākums notika brīvā dabā. Ceļojums sākās pie Raiņa piemiņas akmens, pirtiņas vietā, kur dzimis Rainis. Tālāk ceļojums veda līdz Kaldabruņas baznīcai, kur divu nedēļu vecumā kristīts Rainis. Pasākuma noslēgumā tika lasīta dzeja, proza un pasākuma dalībnieki dalījās ceļojuma pārdomās.

Att. Kaldabruņas vai Červonkas baznīca, kurā 1865.gadā kristīts Jānis Pliekšāns (Rainis)

Viss iet un rit un riet

Raiņa un Aspazijas jubilejas gadā sadarbībā ar Sūnu pamatskolas mazajām klasītēm un pagasta kultūras darbiniecēm tapa pasākums, kuram gatavojās jau ļoti labu laiku iepriekš, jo tika izdomāts, ka bērniem būs interesantas dzejas vizualizācijas - vides objektu, kuru tapsnā piedalījās arī bērni. Tāpēc tapa vēja zirdziņš, zelta sietiņš, zirņa pāksts un pasaciņa. Katrai klasītei savs uzdevums un savs dzejolītis. Tāpat arī kopīgā dzejas putras vārīšana.

Šīs dzejas dienas noslēgumā kultūras namā bija koncerts "Viss iet un rit un riet", kurā Raiņa un Aspazijas dzeju runāja dramatiskā kolektīva dalībnieki, bet dziesmas ar abu dzejnieku vārdiem izdziedāja sieviešu vokālais ansamblis.

Att. Dzejas un mūzikas uzvedums "Viss iet un rit un riet"

Savukārt **Jēkabpils novada Kalna bibliotēkas** vadītāja Maruta Orbidāne savā pārskatā raksta: "2015.gads Jēkabpils novadam, it sevišķi mūsu Kalna pagastam, īpašs un nozīmīgs bija arī ar to, ka šeit, kādreizējā Biržu, tagadējā Kalna pagasta „Ziedos” pirms 120 gadiem 1895. gada 15. augustā dzimis ievērojamais rakstnieks, žurnālists un karavīrs **Aleksandrs Grīns**."

Domājot par to, kā tieši bibliotēka varētu iesaistīties šīs atceres dienas atzīmēšanā, radās ideja rīkot skolēnu radošo darbu konkursu ar mērķi popularizēt A.Grīna literāro mantojumu un padziļināt skolēnu zināšanas par šo mantojumu, pievērst jauniešu interesi literatūrai, veicināt nacionālās identitātes veidošanu un attīstīt skolēnu radošās iemaņas. Tika sagatavots konkursa nolikums, kura izstrādes darba grupā iesaistījās arī novada pašvaldības un attiecīgās jomas speciālisti."

2015.gada 7.augustā Aleksandra Grīna fonds (valdes priekšsēdētāja Nora Romana), vēsturnieki, novada patrioti Aigars (arī Grīna fonda valdes loceklis) un Mārīte Pērkoni

rakstnieka piemiņas vietā Kalna pag. „Doktorātā” rīkoja A.Grīna jubilejas ieskaņas pasākumu – zinātniski pētnieciskos lasījumus.

Bibliotēka šajā pasākumā piedalījās ar A.Grīna 120.atceres dienai veltīto skolēnu radošo darbu izstādi.

Att. Grupa zinātnisko lasījumu pasākuma dalībnieku pie A.Grīna piemiņas parka zīmes

Ar nolūku popularizēt reģionu un tā cilvēkus, bibliotēkā veiksmīgi tiek īstenoti **pasākumi**, iesaistot dažādu vecuma grupu pārstāvjus, cenšoties līdztekus tradicionālajam bibliotēkas piedāvājumam izmantot mūsdienīgus līdzekļus radošai darbībai. Nozīmīgākie no tiem Jēkabpils Galvenajā bibliotēkā 2015.gadā bija:

- ✚ Ilonas Švābes foto izstāde "Palaid sapni" – mūsu kolēģes, Bērnu literatūras nodaļas vadītājas dabas fotogrāfijas. Pensionētās skolotājas Regīnas Šubas izstāde "Ziedi manā dzīvē"- glezniņas darinātas no krāsotām olu čaumalām.
- ✚ Pensionētās pedagoģes, mākslinieces, karikatūristes Rasmus Bērziņas gleznu izstāde "Pasaule Apiņas acīm".
- ✚ Dzejas dienu pasākums "Trejkrāsainā saule" (pasākuma iedvesmas avots grāmata - Trejkrāsu saule/Трикоцветное солнце, kurā apkopota Raiņa un Aspazijas dzeja latviešu, ukraiņu un gruzīnu valodās).

Par dažādām novadpētniecības tēmām un personālijām tiek veidotas **izstādes**. Lūk, interesantākās 2015. gadā:

- ✚ Interesu apvienības „Literāts” mākslas darbu izstāde „Nepārtrauktība” (Jēkabpils mākslas studijas „Sliexnis” un Jēkabpils **interesu apvienības „Literāts”** sadarbības rezultāts).
- ✚ Tematiska izstāde “Skaidrīte Pugača: Domām milzīgs spēks” (pedagoģes un mūziķes **Skaidrītes Pugačas 60. gadu jubileja**) un rokdarbu izstāde

2015.gada garumā JGB lasītavā piedāvāja izstāžu ciklu “2015.- Raiņa un Aspazijas gads” un „Raiņa un Aspazijas gadu noslēdzot” (noslēguma izstādē varēja skatīt gada veikumu – 22 jaunas Raiņa personībai un daiļradei veltītas mapes).

Bez novadniekiem veltītu pasākumu un izstāžu organizēšanas, ir aktualizēts darbs bibliotēkas vēstures izpētē, meklējot līdz šim nezināmus faktus, apkopojot fotogrāfijas. Uzsākta mutvārdu vēstures vākšana, uzklusot pensionēto bibliotēkas darbinieku atmiņu stāstus.

Pavisam JGB ir izveidotas 269 novadpētniecības mapes, kuras tiek papildinātas ar kopētiem materiāliem no preses izdevumiem un interneta resursiem, bet ir veikta 66 novadpētniecības mapju aprakstu veidošana elektroniskajā katalogā, lai varētu uzsākt mspju digitalizācijas darbus.

Jēkabpils pilsētas bibliotēkas galvenie virzieni novadpētniecības jomā saistīti ar Jēkabpils pilsētas, tās ielu, uzņēmumu, skolu vēstures, kā arī novadnieku apzināšanu, materiālu vākšanu, apkopošanu, digitalizēšanu un popularizēšanu. Novadpētniecības krājumu turpinām papildināt ar grāmatām, publikāciju kopijām tematiskajās mapēs un analītiskajiem aprakstiem novadpētniecības datu bāzē no periodiskajiem izdevumiem un grāmatām. Veidojam elektronisko resursu krājumus par mūsu pilsētas un novada cilvēkiem, institūcijām, notikumiem, arhitektūras, kultūras un vēstures pieminekļiem. Izveidotas 4 jaunas tematiskās mapes:

- ✚ „Jēkabpils rajona skolas (līdz 2009.g. 1.07.). Novadu skolas”,
- ✚ „Saimnieciskās dzīves vēsture (līdz 1990.g.). Rūpniecība. Cēltniecība”,
- ✚ „Zemnieku saimniecības. Lauku vides sakoptības konkursi”,
- ✚ „Aktieri, teātra, kino režisori – novadnieki”.

2015. gadā Jēkabpils pilsētas bibliotēkas novadpētniecības krājumā ir **56** tematiskās un **29** personāliju mapes (kopā **85**).

2015. gadā Jēkabpils pilsētas bibliotēka turpināja novadpētniecības krājumā esošo materiālu digitalizāciju. Izveidotas 22 digitālās kolekcijas, katrai kolekcijai veidojot bibliogrāfisko aprakstu BIS Alise Novadpētniecības katalogā. Digitālās kolekcijas izvietotas uz lietotāju datora un pieejamas lokāli bibliotēkas Nozaru un mācību literatūras lasītavā.

Lai popularizētu digitālās kolekcijas un informētu par tām potenciālos lietotājus, sagatavots buklets un izveidots videoklips „**Digitālās kolekcijas**”.

2015. gadā kopumā JPB noorganizēti 25 novadpētnieciska rakstura pasākumi, tajā skaitā 9 lekcijas „**Jēkabpils laiku lokos**” (sadarbībā ar biedrību „Jēkabpils mantojums”) un 9 interaktīvās stundas „**Kultūrvēsturiskais mantojums MAN un TEV**” pilsētas skolās, 1 grāmatu atvēršana (L. Ķuzāne „**No kurienes nākam**”), 1 novadpētnieciska ekskursija („**Atkal aicina Jēkabmiesta senie stāsti. Dzintarzeme**”) (pilsētas svētku ietvaros), 1 novadpētniecības materiālu izstāde „**Jēkabpils. Aizmirstie Zilāni**”, 1 tikšanās ar novadpētnieci un izstādes autori Sarmīti Ozoliņu. Sadarbībā ar biedrību „Jēkabpils mantojums” notikušas 3 diskusijas par kultūrvēsturiskajiem pieminekļiem Jēkabpils pilsētas kapos (sarunu cikls „**Senatnes liecības Jēkabpilī**”).

2015. gadā novadpētniecības jomā Viesītes novada Viesītes bibliotēkā turpināti visi ierastie darba virzieni –

- 1) strādāts pie novadpētniecības mapju papildināšanas, materiālu sistematizēšanas, kārtošanas un noformēšanas, kā arī novadpētniecības literatūras krājuma papildināšanas, kārtošanas;
- 2) ieguldīts darbs bibliotēkas krājumā esošo novadpētniecības materiālu popularizēšanā (izstādes: veltītas bibliotēkai Bibliotēku nedēļas ietvaros – „Viesītes bibliotēka. Kādi bijām, esam, būsīm?!”, pilsētai sakarā ar ikgadējiem Pilsētas svētkiem augustā, novadnieku (publicista A. Grīnberga, komponista A. Žilinska, rakstnieka A. Grīna jubilejām) un novadam nozīmīgiem notikumiem;
- 3) rīkotas tikšanās ar novadniekiem;
- 4) bibliotēkas darbinieki iesaistījušies pilsētai un novadam svarīgos pasākumos un aktivitātēs, sadarbojušies ar muzeja un kultūras pils darbiniekiem to organizēšanā un norisē;
- 5) katru mēnesi (izņemot jūliju) veidots pašvaldības informatīvais izdevums „Viesītes Novada Vēstis” – tajā 2015. gadā iekļauti dažādi novadpētnieciska rakstura materiāli, rubrikā „Kas paliek atmiņā, tas dzīvs”.

Vēl viena no novadpētniecības darba formām realizējās Viesītes novada bibliotēkās bibliotēku darbinieki piedalījās biedrības „Sēļu klubs” organizētajos radošajos braucienos - "ekspedīcijās" pa Neretas novada rakstnieku piemiņas vietām un pa mazizpētītajiem Sēlijas novada pilskalniem. Nozīmīgākie sadarbības partneri novadpētniecības darbā 2015. gadā – Viesītes muzejs „Sēlija”, Sēļu klubs un kultūras pils.

Att. Novadpētniecības istaba Valdemāra Ancīša Aknīstes bibliotēkā

Aknīstes bibliotēkas **Novadpētniecības istabā** izvietoti materiāli par novadnieku Valdemāru Ancīti un dāvinājumi no autora, dāvinājumi no Sēlijas pētnieka un novadnieka Zigismunda Timšāna, materiāli par Aknīsti un tās novadniekiem. Ir iespēja izmantot bibliotēkā esošo videotēku.

Jēkabpils novada Dignājas bibliotēkas vadītāja Dace Grigorjeva savā pārskatā raksta: "Visbiežāk novadpētniecības materiālus izmanto skolēni projektu nedēļas ietvaros. No 2015. gada pagastā ir izveidota muzejistaba "Laipa", kurā darbojas novadpētniece Inta Stroža. Viņas pārraudzībā atrodas ļoti plašs novadpētniecības materiālu krājums, kuru pati ar lielu entuziasmu ir savākusi savā darbošanās laikā, k ātautas nama vadītāja un kultūras darba organizatore pagastā."

2015.gada janvārī Kalna bibliotēka, kopā ar pārējām Jēkabpils novada bibliotēkām, piedalījās biedrības „Sēļu pūrs” izdotās bērnu Raiņa dzejas grāmatas „Satikšanās sabiedrībā” prezentācijā, kas notika Zasā, amatniecības centrā „Rūme”. Jāsaka liels paldies biedrībai „Sēļu pūrs” par šīs grāmatas divu eksemplāru dāvinājumu bibliotēkai!

Kalna bibliotēkai ir izveidojusies sadarbība ar novadnieku Modri Geidānu, kura tēvs pagājušā gadsimta 30.gados bija toreizējā Biržu pagasta valdes un pagasttiesas loceklis. Biržu pagastmāja toreiz atradās tagadējā Kalna pagasta pārvaldes ēkā. M. Geidāns Kalna bibliotēkai ir dāvājis vairākus vērtīgus novadpētniecības materiālus un nesen arī pats bija ieradies apraudzīt sava tēva kādreizējo darba vietu. Šajā sakarā bibliotēkā ir izlikta M. Geidāna bibliotēkai dāvināto novadpētniecības materiālu izstāde.

Savukārt **Jēkabpils novada Slates bibliotēkā** aktualitātes novadpētniecības jomā 2015. gadā: "Izveidoju jaunu mapi „Slate”, šajā mapē apkopoju visus par Slati (cilvēki, celtniecība, darbs kolhozā). Bibliotēkas lietotāji var iepazīties ar mūsu novada informatīvo izdevumu „Ļaudis un darbi”(no 2009. gada 15. oktobra). Visi šie novadpētniecības materiāli ir izvietoti atsevišķā plauktā, labi pārredzamā vietā.

Att. Novadpētniecības materiālu izkārtojums Jēkabpils novada Slates bibliotēkā

2015.gadā ir uzsākta Slates pamatskolas piemiņas istabas iekārtošana, kur būs aplūkojami dažādi albumi par Slates pamatskolu, fotogrāfijas. Otrā telpā būs apskatāmas dažādas senlietas: trauki, sadzīves tehnika, bižutērija, grāmatas, kalendāri, stelles, dažādi dokumenti."

2015.gada nogalē **Salas bibliotēka** uzsāka pasākumu ciklu "Salas novada radošie cilvēki". Pirmā tikšanās bija ar aerofotogrāfu Gati Balodi. Salas vidusskolas novadpētnieku pulciņa dalībnieki ar interesi klausījās stāstījumu, skatījās fotogrāfijas, kuras veiktas no putna lidojuma. Bērniem bija interesanti paskatīties uz savu novadu neierastā veidā.

Att. Gata Baloža foto

7. Projektizstrāde

Sadarbojāties Latvijas Nacionālās bibliotēkas un Latvijas Bibliotekāru biedrības izstrādātajā un Valsts Kultūrkapitāla fonda finansētajā projektu konkursos „**Augstvērtīga latviešu oriģinālliteratūra bibliotēkās**” un „**Publisko bibliotēku kapacitātes stiprināšana grāmatu un citu izdevumu iegādē nacionālās identitātes un sabiedrības saliedēšanas veicināšanā.**” Šajā projektu konkursā piedalījās arī Valdemāra Ancīša Aknīstes bibliotēka, Jēkabpils novada Leimaņu bibliotēka, Viesītes novada Viesītes bibliotēka un Neretas novada centrālā bibliotēka.

Reģiona 18 publiskās un skolu bibliotēkas turpina dalību Latvijas Nacionālās bibliotēkas un Valsts Kultūrkapitāla fonda atbalstītajā programmā “**Bērnu un jauniešu žūrija**” un ceturto gadu „**Vecāku žūrija**”.

Projektos piesaistīto finansu līdzekļi (EUR)

	Bērnu žūrija	LNB projekti	Kopā
Iegūto grāmatu vērtība	1384	1618	3002

Jēkabpils Galvenā bibliotēka piedalījās LNB Bibliotēku attīstības centra izstrādātajā projektā: „**Tikšanās Latvijas novadu bibliotēkās**”. Ikvienam interesentam bija iespēja tikt ar rakstnieci Gundegu Repši. Tikšanos organizēja un vadīja Bibliotēku attīstības centra projektu vadītāja Līga Piešiņa.

Arī Viesītes bibliotēka tikusi iesaistīta VKKF mērķprogrammas „Profesionālās mākslas pieejamība Latvijas reģionos” projektā „Tikšanās Latvijas novadu bibliotēkās”. Projekta ietvaros Viesītes bibliotēkas lasītājiem un pārējiem pilsētas un novada pagastu iedzīvotājiem decembrī bija iespēja tikt ar rakstnieci G. Repši.

Saukas bibliotēkā izveidojusies tradīcija sākt vasaru 1. jūnijā ar svētku brīdi bērniem. Vietējās iniciatīvas grupas „Vienmēr kopā” projekta „Domā! Dari! To tu vari!” realizētā projekta ietvaros ir iegādāta āra nojume, 7 dažādas galda spēles, kas noder gan bērniem, gan pieaugušajiem, nūjošanas nūjas universālās par kopējo summu četri simti divdesmit četri eiro un sešdesmit centi. Paldies Viesītes novada pašvaldībai par finansiālo atbalstu!

at. Jauniegtā vasaras nojume āra nodarbībām Saukā

Pārskata periodā, sadarbojoties ar novada biedrību „Pūpols” izstrādāts un realizēts **projekts „Manas Liepas manā novadā”**. Projekta pamatvirziens - Liepu ciemata, kā lauku kultūrvides un kultūrainavas saglabāšana un popularizēšana.

Aktivitāšu plānā ietilpa noorganizēt gadskārtējo Mežsaimnieku dienu, apvienojot to ar Dzejas dienām. Šajā pasākumā piedalījās dziesminiece Laura Bicāne un žurnāliste - dzejniece Egita Terēze Jonāne. Tāpat šī pasākuma laikā tika prezentēta foto izstāde „Liepas laiku lokos” (fotomateriālus bibliotēkai dāvināja bibliotēkas lasītāji).

2015. gada jūnijā veiksmīgi noslēdzās divu pašvaldību Viesītes un Neretas novadau īstenotie projekti „Publisko interneta pieejas punktu attīstība ar pieeju datortehnikai”. Projektus finansēja Eiropas Reģionālās attīstības fonds, valsts budžeta dotācija un pašvaldību līdzfinansējums. Projekta ietvaros datorkomplektus ir ieguvušas piecas Viesītes novada publiskās bibliotēkas un sešas Neretas novada publiskās bibliotēkas, Neretas novada centrālā bibliotēka ieguva arī daudzfunkcionālu iekārtu krāsainām izdrukām.

8. Metodiskā un konsultatīvā darba un sadarbības raksturojums

Pamatojoties uz noslēgtajiem sadarbības līgumiem starp Jēkabpils pašvaldību un Aknīstes, Jēkabpils, Krustpils, Neretas, Salas un Viesītes novadu pašvaldībām, JGB metodiskā darba jomā aizvadītajā gadā turpināja strādāt ar visām 39 reģiona publiskajām un 28 skolu bibliotēkām. Tādējādi saglabājot metodisko un konsultatīvo sadarbību starp reģiona bibliotēkām, nezaudējot līdzšinējo veiksmīgo sadarbības pieredzi starp LR Kultūras ministriju, v/a „Kultūras informācijas sistēmu centrs”, LNB, LNB Attīstības departamenta Bibliotēku attīstības centru.

JGB pārskata periodā organizēja pasākumus visa Jēkabpils reģiona mērogā, nodrošinot pārraudzību pār galvenajiem darba virzieniem reģiona bibliotēkās, sekojot līdzi darbinieku tālākizglītībai, nodrošinot profesionālu un mērķtiecīgu sadarbību starp reģiona bibliotēkām, veicinot katras bibliotēkas tālāku attīstību un veidojot kopējo publisko un skolu bibliotēku tēlu.

8.1. Metodiskie pasākumi, konsultācijas

Pārskata periodā **galvenie uzdevumi** metodiskajā darbā:

- ✚ bibliotekāru profesionālās pilnveides pasākumu organizēšana – apmācības, mācību semināri, konsultācijas, pieredzes braucieni, kursi u.c.;

- ✚ konsultācijas un praktiska palīdzība darbam ar moduli „Alise-i” publiskajās un skolu bibliotēkās;

- ✚ informācijas par Jēkabpils reģiona un Neretas novada publisko bibliotēku darbu apkopošana un analizēšana;

Metodiski konsultatīvais darbs organizēts, izmantojot dažādas darba formas – apmācības, kursi, semināri, konsultācijas, individuālas konsultācijas, bibliotēku apmeklējumi, pieredzes apmaiņas braucieni.

Arī šajā pārskata gadā **Konsultāciju dienas** Galvenajā bibliotēkā visiem novadu bibliotēku darbiniekiem ir ceturtdienas. Konsultāciju dienās bibliotēku darbinieki var saņemt jebkuru konsultāciju par bibliotēkārā darba jautājumiem. Konsultācijas tiek sniegtas arī telefoniski vai pa e-pastu. Pagastu bibliotekāriem sniegtas konsultācijas par darbu ar BIS Alisi, krājuma kvalitātes uzlabošanu, seriālizdevumu uzskaiti, lasītāju un interneta lietotāju reģistrāciju, par Latvijas digitālās kultūras kartes aizpildīšanu, bibliotēku krājuma esamības automatizēto pārbaudi, kā arī tradicionālā veidā veikto, kā arī konsultācijas tika sniegtas, sagatavojot Jēkabpils pilsētas bibliotēku atkārtotai akreditācijai.

Sakarā ar darbinieka maiņu aizvadītajā gadā palīdzība tika sniegta vienai bibliotēkai - Sēlpils 1. bibliotēkas vadītājam **Gitai Gerasimovai**, kas aizvieto Airitu Volanti ilgstošākā atvaļinājuma laikā, ievadot bibliotēkārā darba pamatzināšanu izpratnē, bibliotēkas dokumentācijas sakārtošanā. Mainoties darbiniekam Atašienes bibliotēkā, sniedzot metodisku palīdzību un tīri praktisku, veicām krājuma esamības pārbaudi, izmantojot BIS Alise Inventarizācijas moduli.

Organizējot kopīgus seminārus, tiek veicināta sadarbība starp skolu bibliotēkām un pašvaldību bibliotēkām. 2015. gadā kopumā tika noorganizēti seši Jēkabpils reģiona publisko bibliotēku darbinieku profesionālās pilnveides pasākumi - sanāksmes, četros no tiem (aprīlī, maijā, oktobrī un novembrī) piedalījās arī izglītības iestāžu bibliotēku darbinieki, tādējādi papildinot savas profesionālās zināšanas.

Semināros aicināti piedalīties grāmatu tirgotāji, galvenokārt, i/k „VIRJA” arī apgāds „Jumava”, grāmatu bāze „L.Grāmata”, kas ir atzinīgi novērtēta iespēja lētāk nekā veikalos iegādāties literatūru bibliotēku krājumu papildināšanai.

Janvārī tika pieņemti pārskati par publisko bibliotēku darbību 2014. gadā, kā arī notika individuālas sarunas un konsultācijas ar katru bibliotēkas vadītāju. Februārī pārskati

par publisko bibliotēku darbu tika apkopoti un sagatavots kopējs pārskats par visu 39 publisko bibliotēku darbu 2014. gadā.

Semināri Jēkabpils Galvenajā bibliotēkā

N. p. k.	Dat.	Galvenās tēmas	Vieslektori
1.	19.03	1. E-pakalpojumi darba meklēšanā un karjeras atbalsta jomā 2. Jēkabpils pilsētas pašvaldības Iekļaujošas izglītības atbalsta centra darbība 3. Aizvadītais gads Jēkabpils reģiona publiskajās bibliotēkās, darbs ar bērniem	Lektore no Nodarbinātības valsts aģentūras Sarmīte Safronova , centra vadītāja
2.	23.04.	Seminārs Bibliotēku nedēļas ietvaros – 1. Tikšanās ar apgāda “Jumava” vadītāju Juri Visocki un rakstnieku ceļotāju Pēteri Strubergu 2. Skolu bibliotēku vide ir dzīva un grib attīstīties 3. Latvijas tulko ar Hugo.lv, Kultūras kartes mobilā lietotne, portāla filmas.lv jaunā versija	Edīte Kakarāne , Salas vidusskolas bibliotēkas vadītāja Jānis Ziediņš , v/a Kultūras informāciju sistēmu centra informācijas sistēmu administrators
3.	05.06.	Izbraukuma – profesionālās kompetences pilnveides seminārs Jēkabpils novadā - ciemošanās kalna pagasta “Doktorātā”, (Aleksandra Grīna piemiņas vieta), Mežzemes, Leimaņu un Liepu bibliotēku apmeklējums	
4.	12.10.	1. Roberta Mūka personība, filozofija, dzeja 2. Ziemeļvalstu Bibliotēku nedēļa 2015 3. Lasīšanas ietekme uz bērna attīstību 4. Zinātniski praktiskā konference “Pirmsskola, sākumskola, lasīšana, patikšana”	Kristīne Modnika , Jēkabpils Valsts ģimnāzijas latviešu valodas un literatūras skolotāja
5.	26.11.	1. Jaunā pārtika Eiropā. Uztura skola pieaugušo personības pilnveidei 2. Projekta “Rakstnieku tikšanās reģiona bibliotēkās” ietvaros tikšanās ar rakstnieci Gundegu Repši	Māra Skrodere , Jēkabpils reģionālās slimnīcas galvenā māsa Liega Piešiņa , LNB Attīstības departamenta Bibliotēku attīstības centra projektu vadītāja
6.	18.12.	1. Gada noslēguma seminārs –koncerts, kurā Raiņa un Aspazijas tēlos iejutās teātra draugu kopas „Patapa” dalībnieki Māris un Aija, bet dziesmas ar abu dzejnieku vārdiem izdziedāja Zilānu kultūras nama sieviešu vokālais ansamblis „Minima”, tikšanās ar rakstnieci Annu Skaidrīti Gailīti; 2. Novadpētniecības konkursa “Mainies	

		uz augšu!” noslēgums, rezultāti un labāko bibliotēku apbalvošana; 3. Dzīves jubilāru godināšana.	
--	--	---	--

8.2. Sadarbība ar citām Jēkabpils reģiona bibliotēkām, izglītības, kultūras iestādēm

No 20. līdz 25. aprīlim bibliotēkas kopā ar saviem sadarbības partneriem rīkoja pasākumus Bibliotēku nedēļas ietvaros ar vadmotīvu, kas šogad tiks veltīts pārmaiņām, visam jaunajam, kā arī novatoriskajam - „Pastāvēs, kas pārmainīsies”. Bibliotēku nedēļā svinam mūsu bibliotēku un bibliotekāru sasniegumus, veicinām bibliotēku pakalpojumu atpazīstamību, lai palielinātu sabiedrības atbalstu ikvienai - skolu, bērnu, publiskajai bibliotēkai.

Ir izveidojusies ļoti veiksmīga sadarbība ar novadu bibliotēkām: Leimaņu, Ābeļu, Salas bibliotēkām un Krustpils pagasta bibliotēku. Šajās bibliotēkās tika novadīti vairāki pasākumi un, kā atzina, bibliotekāres, lauku skolu bērniem tas ir kaut kas jauns un līdz ar to interesants. Paldies jāsaka bibliotekāriem par interesantām idejām, ko kopā esam realizējuši: tradicionālie Ziemeļvalstu Bibliotēku nedēļas pasākumi, Bērnu žūrijas un Gadalaiku grāmatu lasīšanas pasākumi.

Sadarbība veiksmīgi turpinās ar PII ”Zvaniņš” un „Kāpēcītis”. Tas atkarīgs no pašu audzinātāju darbošanās, un vēlmes iziet ārpus saviem pienākumiem. Laba sadarbība grāmatu lasīšanu popularizējošu pasākumu norisē ir ar Jēkabpils Valsts ģimnāzijas bibliotēku, Jēkabpils 3. vidusskolu, Jēkabpils pamatskolu, Vakara vidusskolu, Jēkabpils Agrobiznesa koledžas bibliotēku.

Sadarbībā ar Jēkabpils novada pašvaldību 3. jūnijā tika organizēts izbraukuma seminārs. Reģiona publisko un skolu bibliotēku darbinieki apmeklēja Jēkabpils novada Kalna pagasta “Doktorātu”, kur iekārtota Aleksandra Grīna piemiņas istaba, Mežzemes, Leimaņu un Liepu bibliotēkas, Skaidrītes un Gunta Vībānu mājās Zesas pagasta “Ļucānos”. Paldies Jēkabpils Sporta skolas vadībai par transporta pakalpojumu nodrošināšanu!

20. augustā tika organizēts pieredzes apmaiņas brauciens - ekskursija “Sasmelsimies sauli Raiņa bērniības un jaunības zemē”, kura laikā Jēkabpils reģiona bibliotekāri guva pieredzi par Līksnas pagasta bibliotēkas un Latgales centrālās bibliotēkas darbu, kā arī bija iespēja apmeklēt Latgales centrālās bibliotēkas filiāli bērnu bibliotēku “Zīlīte”. Paldies kolēģiem no Latgales centrālās bibliotēkas par sirsnīgo uzņemšanu un plašo stāstījumu par bibliotēkas darbību, novitātēm.

11. septembrī sadarbībā ar Lauku bibliotēku atbalsta biedrību un Salas novada pašvaldību Biržos notika 14. Grāmatu svētki. Plašā, daudzveidīgā un saturīgā svētku programma priecēja gan Salas novada iedzīvotājus un izglītības iestāžu audzēkņus, gan visa reģiona iedzīvotājus, bibliotēku lasītājus un viesus. Savukārt 4. decembrī, Jaunolaines kultūras namā Grāmatu svētku noslēguma pasākumā, bibliotekāru saimei pulcējoties kopā, varējām gūt pārskatu par lasītākajām grāmatām.

Sadarbībā ar starpnovadu speciālisti kultūras un interešu izglītības jautājumos Ludmilu Bērziņu un Viesītes novada pašvaldību 24. novembrī Viesītes kultūras pils uzņēma kultūras namu darbiniekus un bibliotekārus no visiem Jēkabpils reģiona novadiem. Tādējādi kultūras darbiniekiem ir iespēja svinēt svētkus un tuvāk iepazīt katru gadu citu novadu, kā arī godināt kolēģus, kas godprātīgi daudzus gadus strādājuši kultūras nozarē.

Pārskata periodā jāatzīmē arī sadarbība ar Jēkabpils Valsts ģimnāzijas bibliotēku. Martā Jēkabpils Galvenajā bibliotēkā tika noorganizēts ģimnāzijas bibliotēkas ierosināta konkursa „Lasītprieks” noslēguma pasākums, kurā piedalījās skolēni no visa reģiona mācību iestādēm. Šajā Raiņa un Aspazijas gadā “Lasītprieka” moto bija “Gadalaiki latviešu dzejā”, īpaši godinot mūsu dižgarus. Skolu audzēkņiem mājas uzdevums bija izveidot savu grāmatu

par gadalaikiem, iekļaujot tajā 12 dzejoļus, un vismaz vienu Raiņa un vienu Aspazijas dzejoli. Pasākums ļāva skolēniem iepazīties arī ar JGB, tās sniegtajiem pakalpojumiem.

8.3. Novadu bibliotēku apmeklējumi

Pārskata periodā, metodiski atbalstot un palīdzot sagatavoties, vairākas reizes apmeklējot un kontrolējot sagatavošanās norisi akreditācijai, septembrī akreditēja Jēkabpils pilsētas bibliotēku, kas atkārtoti ieguva **vietējas nozīmes bibliotēkas** statusu, tai tika izsniegta jaunas akreditācijas apliecība. Līdz 2016. gada decembrim ir jāiesniedz ziņas par akreditācijas komisijas ieteikumu izpildi. Līdz ar to atkārtota akreditācija publiskām bibliotēkām mūsu reģionā ir pabeigta.

Oktobrī un novembrī apmeklējām visas reģiona bibliotēkas. Galvenie iemesli novadu bibliotēku apmeklējumiem:

- ✚ novadpētniecības konkursa "Mainies uz augšu!" noslēgums un bibliotēku novērtēšana;
- ✚ atzinumu izpilde bibliotēkās, kuras 2014. gadā izgāja atkārtotu akreditāciju;
- ✚ bibliotēkas krājumu kvalitāte.

Pēc novadu bibliotēku apmeklējuma informējām novadu administrācijas darbiniekus par problēmām, kas saistītas ar bibliotēku finansiālo un saimniecisko darbību. Tika uzrakstīti pārskati par bibliotēku apmeklējumiem, kas nosūtīti novadu pašvaldībām un attiecīgo bibliotēku darbiniekiem.

8.4. Sadarbība ar valsts aģentūru „Kultūras informācijas sistēmu centrs”

Katru gadu sadarbībā ar v/a KISC un Latvijas Interneta asociācijas "Net-SafeLatvia" Drošāka interneta centrs un citiem sadarbības partneriem tiek organizēti izglītojoši un informatīvi pasākumi, iesaistot tajos Latvijas skolas, bibliotēkas un plašu sabiedrību. Tiek aicināti interneta lietotāji domāt par drošību un kopā radīt labāku interneta vidi.

Sadarbībā ar v/a KISC martā piedalījāmies ikgadējās Monētu dienās publiskajās bibliotēkās. Aicinājām bibliotēkas lietotājus izvēlēties savu Latvijas gada monētu 2014.

Martā tika vairāk runāts par e-prasmju nedēļas norisi reģionā, aģentūra piedāvāja piedalīties dažādās aktivitātēs, organizēja koordinātoru tīkla izveidi reģionā.

Aprīlī tika rīkots vebinārs asadarbībā ar Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju asociāciju (LIKTA), kas koordinē E-līdzdalības dienu Latvijā (eParticipationDay). Tajā arī piedalījās portāla ManaBalss.lv vadītāja Madara Peipiņa. Vebināra mērķis bija informēt bibliotekārus par E-līdzdalības dienu, tās mērķiem, pieejamajiem resursiem un veicināt bibliotēku līdzdalību.

Piedalījāmies no 11.novembra līdz 9.decembrim īstenotajā vebināru ciklā, kurā Kultūras informācijas sistēmu centrs aicināja ikvienu kultūras un atmiņas institūciju speciālistu vairāk uzzināt par aktuālajiem informācijas resursiem un e-pakalpojumu iespējām.

Paldies v/a KISC darbiniecēm Ingai Niedrai un Agritai Sagalajevai par konsultatīvu atbalstu gan apmācību rīkošanā, gan datu bāzu izmantošanā!

8.5. Sadarbība ar LNB, Bibliotēku attīstības centru

2015. gadā sadarbībā un konsultāciju tēmu aptvērumā ar LNB Bibliotēku attīstības centru, tās darbiniekiem var izdalīt vairākus virzienus:

- ✚ Latvijas digitālās kultūras kartes aizpildīšana;
- ✚ Datu rediģēšana portālā biblioteka.lv;
- ✚ Par projekta Bērnu / jauniešu / vecāku žūrijas administrēšanu Jēkabpils reģionā;
- ✚ Regulāra informācijas saņemšana par jaunajām grāmatām, dāvinājumiem, pasākumiem grāmatu izdevniecības jomā.

4. novembrī piedalījāmie LNB organizētajā seminārā krājuma komplektēšanas speciālistiem, kur svarīga informācija bija par žurnālu un laikrakstu reģistrēšanu BIS Alisē, kā arī par krājumu pārvaldīšanas aspektiem.

Tika apmeklēts LNB Bibliotēku attīstības centra organizētais seminārs galveno bibliotēku metodiķiem 1. decembrī, kura svarīgākās tēmas bija plānošanas darba aktualitātes, kā arī par pašvaldības periodisko izdevumu elektronisko versiju sagatavošanu iesniegšanai LNB.

Metodiskā ziņā svarīgs ir LNB Bibliotēku attīstības centra vēstnesis, kas ir pieejams elektroniski. Darbā tika izmantots un pārrunāts materiāls "Uzziņu klasifikācija un uzskaitē bibliotēkā": teorija, ieteikumi, pieredze".

Sadarbībā ar skolu bibliotēku darbiniekiem, izmantojām sagatavoto konsultāciju „Kā organizēt skolas bibliotēkas krājumu: ieteikumi, konsultācijas, pieredze”.

Oktobrī LNB sadarbībā ar producentu apvienību „Hansa Media” filmēja "Latvijai 97! Vārdi" video apsveikumu, kur 1.klašu skolnieki lasīja fragmentus no LNB izvēlētām grāmatām. Šo apsveikumu radošā grupa veidoja kā veltījumu latviešu literatūrai, valodai, bibliotēkām un pirmklasniekiem. Apsveikuma tapšanā no 97 Latvijas bibliotēkām piedalījās 5 mūsu reģiona bibliotēkas - Viesītes novada Rites pagasta bibliotēka, Kūku bibliotēka, Aknīstes novada Asares pagasta bibliotēka, Jēkabpils novada Dunavas bibliotēka un Neretas novada Zalves pagasta Sproģu bibliotēka. Dunavas bibliotēkas vadītājs Sandis Ruļuks savā pārskatā rakstīja: " Tik daudziem gribējās ziedot savu sestdienu, lai piedalītos šajā pasākumā. Arī mazs mirklis no mūsu bibliotēkas palika Latvijas dzimšanas dienas apsveikumā".

8.6. Sadarbība ar Tieto Latvija

Regulāri notiek konsultācijas ar Tieto Latvija tīri praktiskos jautājumos par BIS Alise darbību, kā arī par līgumu slēgšanu ar novadu bibliotēkām, kas strādā Alise-i modulī. Notiek intensīva informācijas nodošana skolu bibliotēkām, kas saistīta ar automatizācijas procesiem šajās bibliotēkās un BIS Alises darbības nodrošināšanu.

Daudz konsultāciju tika prasītas un saņemtas jautājumos par krājumu salīdzināšanas datiem un kļūdu labošanu tajos, kā arī pirmo reizi mūsu reģiona astoņās bibliotēkās tika veikta krājuma esamības automatizēta pārbaude.

Uzsākta informācijas izpēte un situācijas analīze, lai iespējams, ja būtu finansējums, varētu uzsākt Jēkabpils pilsētas bibliotēkas elektroniskā kataloga datu iepludināšanu Jēkabpils reģiona un Neretas novada publisko un skolu bibliotēku kopkatalogā.

9. Bibliotēku materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums

Aizvadītajā gadā Jēkabpils reģiona vairākās bibliotēkās uzlabojās materiālais un tehniskais stāvoklis, tika veikti remontu, piešķirtas plašākas telpas.

2015. gadā Elkšņu pagasta bibliotēkā daļēji nomainītas mēbeles abonementa telpā, iegādāta jauna multifunkcionālā iekārta un projekta “Publisko interneta pieejas punktu attīstība Viesītes novadā” ietvaros bibliotēka ir ieguvusi jaunu datorkomplektu.

Att. Jauni grāmatu plaukti abonementa telpā Elkšņu pagasta bibliotēkā

2015. gadā Jēkabpils novada Kalna bibliotēkā notikusi bibliotēkas telpu paplašināšanās. Par pašvaldības līdzekļiem izremontēta un bibliotēkai piešķirta papildus telpa 15 m² platībā. Šī telpa ir savienota ar jau esošajām telpām. Tagad bibliotēkas kopējā platība ir 61 m². Remonta izmaksas – 5976 EUR. Iegādāti arī 10 jauni plaukti par summu 666 EUR. Jauniegūtajā telpā ir izvietots bērnu grāmatu un novadpētniecības materiālu krājums, kā arī periodika, tādējādi radot ērtāku grāmatu izvietojumu jau bijušajā abonementa telpā.

Bibliotēkā ir krāsns apkure, tagad kopā jau trīs krāsns – 2 bibliotēkā un 1 datortelpā. 2015. gadā, sākot ar jauno apkures sezonu, bibliotēkas krāsns kurina pagasta pārvaldes apkopēja. Bibliotēkarei palikusi tikai telpu uzkopšana.

2016. gadā iepļānots iegādāties jaunas mēbeles bērniem – bērnu galdiņu, krēsliņus, grīdas paklāju.

Att. Kalna bibliotēkas jaunā izremontētā telpa ar plauktiem

Sēlpils 2. bibliotēka atrodas „Bērziņu” kluba ēkā, kas būvēta 1925.gadā kā saietas nams. Telpas plašas un gaišas. Pārskata gada vasarā veikts kosmētiskais remonts lasītavā, kā arī pārmūrēta apkures krāsns. Iegādāti jauni plaukti. Bibliotēka izvietota divās telpās (65m²). Priekšnams (12m²) - izveidots kā izstāžu un pasākumu zāle bibliotēkas vajadzībām vasaras mēnešos, jo nav apkurināms.

Att. Izremontētās telpas un mēbeles Sēlpils 2. bibliotēkā

Pēdējos gados Krustpils pagasta bibliotēkā pakāpeniski tiek veikts ēkas un bibliotēkas telpu remonts, 2015. gadā tika nokrāsota ēka un izremontēta pasākumu zāle - nomainīts grīdas segums, ielikti jauni griesti, ar tapetēm izlīmētas sienas. Nomainīti logi un durvis. 2016. gadā paredzēts saimniecības telpas remonts.

Att. Krustpils pagasta bibliotēkas abonementa telpas pēc ēkas renovācijas

Žurnāliem un avīzēm iegādāti speciāli šim nolūkam paredzēti viegli lietojami plaukti. Lasītāju ērtībai pie logiem izvietotas žalūzijas. Telpas ir labi apgaismotas, iekārtotas funkcionāli, estētiski noformētas.

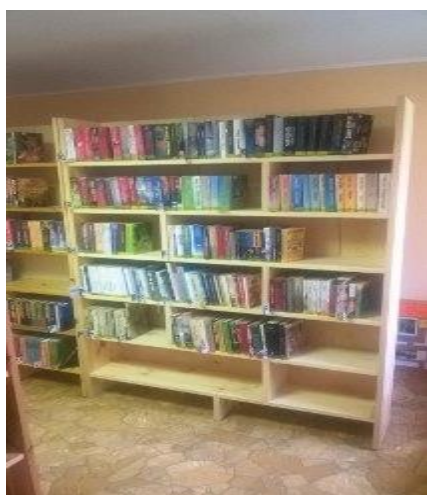

Att. Krustpils pagasta bibliotēkas lasītavas

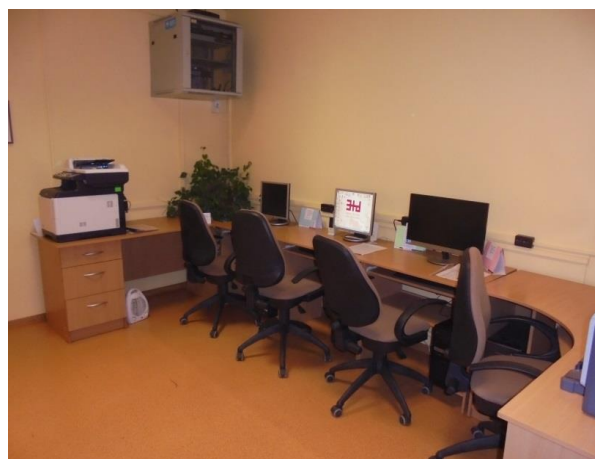
Neretas novada Zalves pagasta bibliotēkas inventārs tika papildināts ar četriem jauniem plauktiem grāmatu krātuvē, kas tagad dod iespēju vairāk izvērst un pārredzēt grāmatas. Lasītavā tika iegādāts jauns periodisko žurnālu plaukts, kas tagad veic modernas funkcijas un aizņem daudz mazāk vietas telpā. Bērnu stūrīti papildina jauna, koka kaste uz riteņiem, tur ir iespēja novietot lielizmēra bērnu grāmatas un citas mantas.

Att. Zalves pagasta bibliotēkas lasītavas pārvērtības

Att. Zalves pagasta bibliotēkas abonementa plaukts un uzziņu literatūras plaukts

Att. Lones bibliotēkas datorlasitava pēc remonta

10. Bibliotēku personāls

Bibliotēku darbinieku profesionālā pilnveide ir mērķtiecīgi vērsta uz bibliotēku darbības tālāku attīstību, nodrošinātu atbilstoši jaunajām prasībām. Jēkabpils reģiona bibliotēkās strādā 73 bibliotekārie darbinieki, kuri 2015. gadā papildināja savas profesionālās zināšanas, gan studējot dažādās mācību iestādēs, gan, apmeklējot kursus un seminārus.

Profesionālās pilnveides pasākumi, kurus apmeklēja vairāki reģiona bibliotēku darbinieki:

- + 2015. gadā kopumā tika noorganizēti seši Jēkabpils reģiona publisko bibliotēku darbinieku profesionālās pilnveides pasākumi - sanāksmes, četros no tiem (aprīlī, maijā, oktobrī un novembrī) piedalījās arī izglītības iestāžu bibliotēku darbinieki, tādējādi papildinot savas profesionālās zināšanas, viens no šiem pasākumiem bija izbraukuma seminārs uz Jēkabpils novada bibliotēkām.
- + Aprīlī tika rīkots vebinārs sadarbībā ar Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju asociāciju (LIKTA), kas koordinē E-līdzdalības dienu Latvijā (eParticipationDay). Tajā arī piedalījās portāla ManaBalss.lv vadītāja Madara Peipiņa. Vebināra mērķis bija informēt bibliotekārus par E-līdzdalības dienu, tās mērķiem, pieejamajiem resursiem un veicināt bibliotēku līdzdalību.
- + Piedalījāties no 11.novembra līdz 9.decembrim īstenotajā vebināru ciklā, kurā Kultūras informācijas sistēmu centrs aicināja ikvienu kultūras un atmiņas institūciju speciālistu vairāk uzzināt par aktuālajiem informācijas resursiem un e-pakalpojumu iespējām.
- + Augustā tika organizēts pieredzes apmaiņas brauciens - ekskursija “Sasmelsimies sauli Raiņa bērniņas un jaunības zemē”, kura laikā Jēkabpils reģiona bibliotekāri guva pieredzi par Līksnas pagasta bibliotēkas un Latgales centrālās bibliotēkas darbu, kā arī bija iespēja apmeklēt Latgales centrālās bibliotēkas filiāli bērnu bibliotēku “Zīlīte”.
- + Savukārt septembrī sadarbībā ar Lauku bibliotēku atbalsta biedrību un Salas novada pašvaldību Biržos notika 14. Grāmatu svētki, bet decembrī, Jaunolaines kultūras namā Grāmatu svētku noslēguma pasākumā, bibliotekāru saimei pulcējoties kopā, varējām gūt pārskatu par lasītākajām grāmatām.

Lai iegūtu jaunas zināšanas un pilnveidotu esošās atsevišķi reģiona bibliotekārie darbinieki piedalījās dažādos profesionālās pilnveides pasākumos:

Nr.p.k.	Izglītojošie pasākumi	Stundu/ dienu skaits
1.	Reģionu galveno bibliotēku metodiķu seminārs	2 dienas
2.	Profesionālās kompetences pilnveides brauciens uz Cēsu Centrālo bibliotēku un Cēsu koncertzāli	1 diena
3.	Profesionālās kompetences pilnveides brauciens uz Latgales vēstniecību “Gors” un Austrumlatvijas radošo pakalpojumu centru „Zeiņi”	1 diena
4.	Padziļinātie kursi BIS Alise administrēšanā	8 stundas
5.	Jaunie MARC21 lauki personu un institūciju autoritatīvajos ierakstos	5 stundas
6.	LNB Priekšmetu saraksts un tā izmantošana	8 stundas
7.	Latvijas Nacionālā kultūras centra informatīvais seminārs	5 stundas
8.	240 stundu programmas dalībnieku salidojums	5 stundas
9.	Seminārs krājuma komplektēšanas speciālistiem	4 stundas

10.	ES informācijas sniedzēju forums	8 stundas
11.	Apmācību seminārs EDIC un citiem ES informācijas sniedzējiem	8 stundas
12.	Biedrības Patvērums Drošā māja, IM un ES organizētais kurss "Novēršot cilvēku tirdzniecību un fiktīvās laulības: daudznozaru risinājums"	20 stundas
13.	Nemateriālā kultūras mantojuma likumprojekta apspriešana (tikšanās ar Arvīdu Platperu)	3 stundas
14.	Latvijas Nacionālā kultūras centra, Nacionālā Kino centra, Latvijas Nacionālās bibliotēkas seminārs "Latvijas 100-gades pasākumu organizēšanas pasākumi"	1 diena
15.	Latvijas Nacionālajā bibliotēka, zinātniski praktiskā konference "Pirmsskola, sākumskola, lasīšana, patikšana"	1 diena
16.	Publiskā lekcija „ Rainis latviešu kultūrā un domāšanā ”, vada LKA prorektore, Dr. art. asociētā prof. Zane Šiliņa un rakstnieks Roalds Dobrovenskis	2 stundas
17.	Latvijas zinātnisko, speciālo un publisko bibliotēku direktoru sanāksme (pavasara, rudens)	3 dienas
18.	Informatīvs seminārs "Ziemeļvalstu Bibliotēku nedēļa – 2015"	6 stundas
19.	Pieredzes apmaiņas brauciens uz Pļaviņu novadu (Pilsētas b-ka)	1 diena
20.	Starptautiska zinātniski praktiska konference "Strūves ģeodēziskajam lokam UNESCO pasaules mantojuma sarakstā – 10" (Pilsētas b-ka)	1 diena
21.	UNESCO 70. gadadienai veltīta konference "Radoša kultūras mantojuma komunikācija vietējā sabiedrībā" (Pilsētas b-ka)	1 diena
22.	Stāstnieku festivāls „Gāž podus Rundālē” (Pilsētas b-ka)	1 diena
23.	Simpozījs „Holokausta piemiņa Latvijas un pasaules kontekstā” (Pilsētas b-ka)	1 diena
24.	Pieredzes apmaiņas brauciens uz Daugavpili, Krāslavu un Aglonu (Pilsētas b-ka)	1 diena
25.	Lūcijas Ķuzānes grāmatas "No kurienes nākam" prezentācijas pasākums Jelgavā (Pilsētas b-ka)	1 diena
26.	Oira-interaktīvs rīks darba vides risku novērtēšanai (Salas novada b-kas)	3 stundas
27.	Pirmās palīdzības sniegšanas prasmes (Salas novada b-kas)	12 stundas
28.	Ugunsdrošība un aizsardzība. Pamatlīmeņa zināšanu programma par objekta ugunsdrošību atbildīgajiem darbiniekiem (Salas novada b-kas)	160 stundas
29.	Piereedzes apmaiņas baruciens uz Ilūkstes novada bibliotēkām (Viesītes novada b-kas)	1 diena
30.	„Informācijas atlase, Kataloģizācija MARC21 formātā, Komplektēšana, Cirkulācija” (Zalve, Mazzalve)	5 dienas
31.	Pieredzes apmaiņas brauciens uz Skrīveru bibliotēkām (Neretas novada bibliotēkas)	1 diena
32.	Zalves grāmatas atvēršanas svētki (Neretas novada bibliotēkas)	1 diena
33.	Interneta atbildīga lietošana (Mazzalve)	1 diena
34.	Pieredzes apmaiņas brauciens uz Vestienes pagasta bibliotēku (Neretas novada bibliotēkas)	1 diena

Apbalvojumi

1. Viesītes novada Saukas pagasta Saukas bibliotēkas vadītāja **Velta Lāce** - 2015. gada 18. novembrī apbalvota ar Viesītes novada pašvaldības Goda rakstu nominācijā "Gada sabiedriski aktīvais iedzīvotājs";
2. Valdemāra Ancīša Aknīstes bibliotēkas bibliotekāre **Marija Čūriške** - apbalvota ar Aknīstes novada atzinības rakstu par aktīvu piedalīšanos pašvaldības rīkotajos pasākumos;
3. Krustpils pagasta bibliotēkas vadītāja **Sarma Lazdiņa** - izteikta Krustpils novada pašvaldības pateicība par ieguldījumu bibliotēkas sekmīgā darbībā;
4. Jēkabpils pilsētas bibliotēkas bibliogrāfe **Anīta Rubīne** - apbalvota ar Jēkabpils pilsētas pašvaldības Goda rakstu par ilggadēju augsti profesionālu darbu un ieguldījumu novadpētniecībā;
5. Jēkabpils Galvenās bibliotēkas Informācijas centra vadītāja **Liliju Kirilovu** - apbalvota ar Jēkabpils pilsētas pašvaldības Atzinības rakstu par augsti kvalitatīvu lietotāju informacionālo un bibliotekāro apkalpošanu;
6. Jēkabpils novada Tadenavas bibliotēkas vadītāja **Aina Timofejeva** - izvirzīta gadskārtējam biedrības „Lauku partnerība Sēlija” organizētajam radošajam konkursam „Vedējs” galvenajai balvai;
7. Viesītes novada Rites pagasta bibliotēkas vadītājai **Solvitai Raupei** - izteikta Rites pagasta pārvaldes vadītājas pateicība par bibliotēkas darba popularizēšanu, organizējot pasākumus un izstādes pagasta iedzīvotājiem.

11. Bibliotēku finansiālais nodrošinājums

2015. gadā Jēkabpils reģiona bibliotēku finansiālais nodrošinājums, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, kopumā ir palielinājies

Reģiona bibliotēku finansiālais nodrošinājums

	2014	2015	+ vai -
Kopējais budžets	777163	800526	+23363
Izdevumi personālam	452379	458491	+6112
Izdevumi krājuma komplekt.	76080	73352	-2728

Tātad bibliotēku kopējiem budžetiem tendence pieaugt, bet krājuma komplektēšanas izdevumi ir samazinājušies.

Projektos piesaistīto finansu līdzekļi (EUR)

	Bērnu žūrija	VKKF projekti	Kopā
Iegūto grāmatu vērtība	1384	1618	3002

12. Kopdarbība ar pašvaldības un citām institūcijām. Publicitāte

Bibliotēku darbība Jēkabpils reģionā aizvadītajā 2015. gadā ir bijusi pamanāma, jo bieži par dažādiem pasākumiem un bibliotēku aktivitātēm informācija ir gan laikrakstos „Brīvā Daugava” un „Jaunais Vēstnesis”, Jēkabpils pilsētas domes izdevumā „Jēkabpils Vēstis”, reklāmas avīzei Ceturtdiena, gan Vidusdaugavas televīzijā, gan Radio 1. Neretas novada bibliotēku publicitātes pasākumi atspoguļoti Aizkraukles reģiona avīzē „Staburags”. Reģiona bibliotēkas informāciju par saviem pakalpojumiem un pasākumiem sniedz arī

novadu pašvaldību mājaslapās, novadu informatīvajos izdevumos. Bibliotēku aktivitātes tiek atspoguļotas arī Jēkabpils Galvenās bibliotēkas internetvietnē www.jgb.lv sadaļā Novadu bibliotēkas/Jaunumi.

Galvenie pasākumi reģiona publiskajām bibliotēkām strādājot ar pašvaldību un citām institūcijām:

- ✚ Informēšana par bibliotēkas funkcijām, pakalpojumiem, jaunievedumiem;
- ✚ Bibliotēkas tēla veidošana, informācijas resursu popularizēšanas pasākumi.

Bibliotēkas tēla veidošanā liela nozīme ir arī informācijas resursu popularizēšanas pasākumiem – literatūras izstādēm, tematiskiem pasākumiem, apskatiem, konsultācijām

2015. gadā kopumā reģionā tika noorganizēti 505 (+93) tematiski pasākumi un 983 (-100) izstādes.

Informācija par bibliotēkām tiek ievietota bibliotēku un pašvaldību internetvietnēs

- ✚ Jēkabpils Galvenās bibliotēkas mājaslapa www.jgb.lv
- ✚ Jēkabpils pilsētas bibliotēkas mājaslapa www.jpb.lv
- ✚ Jēkabpils Kultūras pārvaldes mājaslapā www.jkp.lv
- ✚ Aknīstes pašvaldības mājaslapa <http://www.akniste.lv>;
- ✚ Jēkabpils novada pašvaldības mājaslapa <http://www.jekabpilsnovads.lv>;
- ✚ Krustpils novada pašvaldības mājaslapa <http://www.krustpils.lv>;
- ✚ Neretas pašvaldības mājaslapa <http://www.neretasnovads.lv>;
- ✚ Salas novada pašvaldības mājaslapa <http://www.salasnovads.lv>;
- ✚ Viesītes novada pašvaldības mājaslapa <http://www.viesite.lv>.

Arvien populārāka kļūst informācijas meklēšana sociālajos tīklos, tāpēc 7 bibliotēkas, no 2016. gada jau 8 bibliotēkas ir izveidojušas profilus portālā draugiem.lv. Jēkabpils galvenajai bibliotēkai ir profils Facebook.com, bet Bērnu literatūras nodaļai Twiter.com, bet tikai pašu svarīgāko aktualitāšu atrādīšanai.

Viens no apjomīgākajiem un reģiona bibliotēkas aptverošākajiem publicitātes pasākumiem ir Bibliotēku nedēļa, kas katru gadu notiek aprīlī. Pasākumus 2015. gadā ar moto "Pastāvēs, kas pārvērtīsies" varēja iedalīt vairākos pasākumu blokos:

1. Dažādu izstāžu bloks

- jauniegvumu izstādes
- novadpētniecības izstādes (par bibliotēku, piem., Viesītes, Mežzemes b-kās)
- izstādes, kas veltītas grāmatai (piem., Dignājas bibliotēkā par grāmatnieku Valteru Rapu, Kalna bibliotēkā par mazajām Gaismas pilīm, Antūžos neparastu grāmatu izstāde)

2. Atvērto durvju dienas (Asares un Salas b-kās, Pilsētas b-kā orientēšanas sacensības;

3. Konsultāciju bloks

- par dažādām datu bāzēm,
- kopā ar lauku attīstības konsultantu (Krustpils pagasta b-kā),
- lietotāju autorizēšanās uzsākšana (Gārsenes pagasta b-kā);

3. Ekskursijas kopā ar lasītājiem

- Liepu bibliotēka "Pietura. Bibliotēka", kurā apmeklēja Jēkabpils novadaaRubeņu un Dunavas pagastu bibliotēkas. Rubeņu bibliotēkas vadītāja bija sagatavojusi prezentāciju „Raiņa zemē dzīvojot”, savukārt Tadenavasbibliotēkā iepazinās ar plašo materiālu klāstu par ievērojamo dzejnieku Raini;

4. Aptauju bloks (Galvenajā un pilsētas bibliotēkā)

5. Bibliopasts Antūžu bibliotēkā (var izteikt savas vēlmes bibliotēkas darba uzlabošanā vēstulītē)

6. Tematiskas pēcpusdienas

- tējas pēcpusdiena kopā ar atbalstītājiem (Viesītes b-kā)
- tehnoloģiju izmantošana, lai noskatītos un noklausītos novadnieka E. Biķa ērģeļmūzikas koncertu
- UNESCO "Stāstu bibliotēkas" ietvaros tikšanās ar pilsētas mēri L. Salceviču (Pilsētas b-kā)

7. Multfilmu demonstrēšanas bloks (Aknīstē un Antūžos)
8. Radošo darbnīcu bloks (Gārsenē, Antūžos un Ritē)
9. Kopā lasīšanas bloks (Krustpils pagasta un Neretas bērnu b-kās)

Lūk, cik daudzpusīgi bija šie pasākumi Bibliotēku nedēļas ietvaros Jēkabpils pusē.

Jēkabpils Galvenās bibliotēkas sadarbības partneri nemainīgi vairākus gadus ir Jēkabpils Vakara vidusskolas, Mākslas skolas, Agrobiznesa koledžas, Jēkabpils 3. vidusskolas, Jēkabpils pamatskolas, arī PII „Zvaniņš” un „Kāpēcītis” audzēkņi un pedagogi PII “Auseklītis” sagatavošanas grupās bibliotēkas darbinieces novadīja informatīvu pasākumu “Kas ir bibliotēka?”

Ilggadējam sadarbības partnerim - Jēkabpils ukraiņu kultūrizglītojošai biedrībai „Javir” pievienojās baltkrievu biedrība “Spatkanne”, poļu biedrība “Rodacy”. Kopā ar biedrībām 2015. gadā noorganizēti 14 pasākumi.

Sadarbojoties ar kultūrizglītojošām biedrībām, protams, neizpaliek sadarbība ar Jēkabpils NVO resursu centru. Bibliotēkas pasākumi tiek reklamēti mājaslapā <http://jekabpilsnvo.lv/>, pasākumus apmeklē NVO pārstāvji, tie tiek atspoguļoti Vidusdaugavas NVO avīzē.

2015. gadā uzsākta sadarbība ar Iekļaujošās izglītības atbalsta centru. Bibliotekāru sanāksmē gada sākumā tika uzaicināta vadītāja Sarmīte Safronova pastāstīt par centra darbību un iespējām.

Turpinās sadarbība ar Nodarbinātības valsts aģentūras Jēkabpils filiāli. 2015. gadā bibliotekāru sanāksmē bija uzaicināta karjeras konsultante, kura iepazīstināja ar NVA e-pakalpojumiem.

Sadarbojoties ar Latgales mācību centru. Bibliotēkas telpās tika organizēti kursi “Latviešu valodas apguve” (divas nodarbības).

Jau otro gadu sadarbība ar Jēkabpils reģionālo slimnīcu. Slimnīcas administrācijas darbinieki piedalījās karjeras nedēļas ietvaros rīkotajā profesiju dienā un pasākumā "Jaunā pārtika Eiropā. Uztura skola - pieaugušo personības pilnveidei", kuru atbalstīja Latvijas Republikas Ārlietu ministrija. Par inovatīvo pārtiku stāstīja Jēkabpils reģionālās slimnīcas galvenā māsa.

Bibliotēkā darbojas Eiropas Savienības informācijas punkts (ESIP). ESIP punkta darbībai reģionā ir liela nozīme - bibliotēkām tiek piegādāti jaunākie izdales materiāli par ES aktuāliem jautājumiem. Tiek rīkoti izglītojoši pasākumi dažādām auditorijām, izliktas izstādes. Izveidojusies laba sadarbība ar EuropeDirect informācijas centru Jēkabpilī.

Bibliotēka turpina sadarbību ar Latvijas Banku, organizējot, jau otro gadu, bibliotēkā balsošanu par Gada monētu. Bibliotēkas apmeklētāji varēja balsot gan klātienē, gan internetā.

Turpinās sadarbība ar biedrības „Balvu olūts”. 2014. gadā tika izdota grāmata “Tava un mana Sēlija” ar mazpazīstamu Sēlijas novada fotogrāfu, dzejnieku darbiem. 2015. gadā biedrība izdeva grāmatu “Latgales sirdspuksti”, kurā arī ievietoti mazpazīstamu autoru un fotogrāfu darbi. Bibliotēka piedalījās vietējo autoru apzināšanā un koordinēšanā. “Latgales sirdspukstos” ievietotas Jēkabpils Galvenās bibliotēkas Bērnu literatūras nodaļas vadītājas Ilonas Švābes fotogrāfijas, radošās apvienības “Literāts” dalībnieču Sintijas Kampānes, Ingas Nesteres, Lauras Ozoliņas dzeja.

Jēkabpils pilsētas bibliotēkas vadītāja Renāte Lenša raksta: " Bibliotēka turpina sadarboties ar iestādēm, ar kurām sadarbības projekti realizēti jau vairākus gadus. Jauni sadarbības partneri radušies novadpētniecības materiāli vākšanas un popularizēšanās jomā."

Sadarbībā ar foto un video ziņu portālu multinews.lv jēkabpīlieši varēja izbaudīt vērtīgu padomu un vingrojumu prieku, tiekoties ar pazīstamo veselīga dzīves veida popularizētāju Inesi Ziņģīti pasākumā „Izvingro sevi!”.

Tikšanās ar Inesi Ziņģīti pasākumā „Izvingro sevi!”. Ingas Nesteres foto

Viesītes novada Viesītes bibliotēka arī lepojas ar saviem sadarbības partneriem 2015.gadā:

- Viesītes novada pašvaldība (sadarbībā ar domi: budžeta, dokumentācijas izstrāde, apstiprināšana un saskaņošana, pārējo darba jautājumu risināšana).
- Viesītes kultūras pils, muzejs „Sēlija” (sadarbība pasākumu organizēšanā).
- Viesītes vidusskola, skolotāji, skolas bibliotēka (darbs ar bērniem, citu bibliotekāro darba procesu koordinēšana).
- Novada pagastu bibliotēkas (pasākumu kopīga organizēšana un koordinēšana, bibliotēku vad. konsultēšana par darba jautājumiem u.c.).
- Jēkabpils galvenā bibliotēka (metodiskā palīdzība),
- biedrība „Sēļu zīle” u.c.

No uzskaitītajiem sadarbības partneriem īpaši jāatzīmē sadarbība ar *kultūras pili* pasākumu organizēšanā, kas jau vairāku gadu garumā ir stabila un laba – tās rezultātā noorganizēti vairāki labi pasākumi, tikšanās arī 2015. gadā (tikšanās ar D. Judinu, G. Godiņu, G. Repši u.c.). Pieredzes apmaiņas brauciena laikā uz Ilūksti, salīdzinot darba pieredzi, novērtējām, cik mums sadarbība ar kultūras pili ir veiksmīga – tas vienmēr licies tik pašsaprotami, bet ne visur tā ir. Kā jau uzsvērts iepriekšējo gadu atskaitēs, šī sadarbība ir labs veids, kā risināt autortiesību un finanšu jautājumu attiecībā uz lielāku pasākumu organizēšanu.

2015. gadā sadarbība bijusi ļoti veiksmīga arī ar muzeju „Sēlija”, ar ko, kopā strādājot, tapa nozīmīga, pamatīga piemiņas izstāde novadniekam A. Godiņam, kura vairāku mēnešu garumā bija apskatāma muzejā „Sēlija”.

Muzejā "Sēlija" noritēja noslēguma pasākums 10. gadskārtējam biedrības „Lauku partnerība Sēlija” organizētajam radošajam konkursam „Vedējs”. Aprakstus konkursam iesniedz par kādas personas veikumu sabiedrības labā. Tā mērķis ir rosināt partnerības teritorijas lauku ļaudis teikt labus vārdus par saviem kaimiņiem, sava pagasta iedzīvotājiem, kuri ir apliecinājuši savu piederību laukiem ar izpalīdzību, sabiedrisko aktivitāti un optimismu. Aprakstu par **Tadenavas bibliotēkas** vadītāju Ainu Timofejevu bija iesniegusi Dunavas pamatskolas skolotāja Astra Liopa. Aina tas bija pārsteigums, kā viņa teica: "Es uzskatu, ka neko īpašu neesmu izdarījusi, vienkārši daru savu ikdienas darbu, kurš man patīk." Aprakstu par Anitu Caunīti iesniedza **Krustpils pagasta bibliotēkas** vadītāja Sarma Lazdiņa. Pasākumā tika godināti arī pieci čaklākie aprakstu autori un starp tiem ir Saukas bibliotēkas vadītāja Velta Lāce un Dunavas pamatskolas skolotāja - bibliotekāre astra Liopa.

Tikai ar Dignājas pagasta pārvaldes atbalstu varēja noorganizēt ekskursiju čaklākajiem lasītājiem, raksta Jēkabpils novada Dignājas bibliotēkas vadītāja Dace Grigorjeva: " Gada nogalē, bibliotēka rīkoja ekskursiju **“Braucam Rīgu lūkoties”**. Ekskursijā piedalījās gan lielie gan mazie bibliotēkas lasītāji. Ar Tika izmantota Rīgas centrālās bibliotēkas piedāvātā ekskursija pa Vecrīgu, kā arī apmeklēta Rīgas centrālā bibliotēka. Visiem ekskursija ļoti patika, kaut arī laiks ārā nelutināja, īpaši bērni izbaudīja pirmo sniegu".

Salas bibliotēkas vadītāja "Silvija Lazdiņa" raksta : "13.oktobrī sadarbībā ar Salas vidusskolu devāmies izbraucienā uz Sēlpils pagastu, apciemot lauku sētu "Boļāni". Šīs lauku mājas ir unikālas ar to, ka šeit atrodas Dainu skapis ar Sēlpilī pierakstītām tautasdziesmām. Tiek godā turēta un saudzēta dzimtas vēsture. Iebraucot pagalmā, mūs sagaidīja saimniece Maija Daina Paegle ģērbusies tautas tērpā. Bija sakurts ugunskurs, kurš atradās gadskārtu apļa vidū. Bērni klausījās stāstījumu par dzimtu, tika cienāti ar ēdieniem atbilstoši latviešu gadskārtu svētkiem. Atvadoties katrs saņēma īpašu tautasdziesmu , kura pierakstīta šajā apkaimē un Sēlpils karašu -spēkam . Pasākumā piedalījās arī Mazpulcēnu vadīja Spodra Purviņa".

Att. Sēlpils pagasta "Boļānos"

Projekts „Aiz apvāršņa” kopā ar **Dunavas skolu** aicināja iepazīt Dunavas pagastu, tā iedzīvotājus dažādās paaudzēs, apskatīt vietas un notikumus ar vēsturnieku acīm. Stāstījumiem sekoja šo vietu apmeklējums. Noslēgumā katrs dalībnieks izvēlējās sev sirdij tuvāko vietu vai cilvēku, kuri būtu pelnījuši, lai tiem tiktu atklāta piemiņas vieta (piemiņas akmens, telpa, dārzs utt., pēc katra ieskatiem). Ar papīra, plastilīna, krāsu u.c. materiālu palīdzību katrs īstenoja savu iecerī. Vislielāko uzmanību bērnu uztverē bija sagādājusi Dunavas vecā skola.

„Ir vērts redzēt” – tā saucās izzinošā ekskursija, kura **Jēkabpils novada Liepu bibliotēkas** lasītājiem tika piedāvāta novembrī, lai iepazītos ar Dignājas pagasta muzejistabu „Laipa”, kur apkopota informācija par pagasta vēsturi, materiāli par rakstnieku Jāni Akurateru. Tika pētīts ”dzimtas koku”, jo arī kādreizējā Viesene, tagadējā Zasa, bijusi Dignājas pagastā.

Oktobrī LNB sadarbībā ar producentu **apvienību „Hansa Media”** filmēja "Latvijai 97! Vārdi" video apsveikumu, kur 1.klašu skolnieki lasīja fragmentus no LNB izvēlētām grāmatām. Šo apsveikumu radošā grupa veidoja kā veltījumu latviešu literatūrai, valodai, bibliotēkām un pirmklasniekiem. Apsveikuma tapšanā no 97 Latvijas bibliotēkām piedalījās 5 mūsu reģiona bibliotēkas - Viesītes novada Rites pagasta bibliotēka, Kūku bibliotēka, Aknīstes novada Asares pagasta bibliotēka, Jēkabpils novada Dunavas bibliotēka un Neretas novada Zalves pagasta Sproģu bibliotēka.

Anna Ozola no Sūnu pamatskolas 1.klases

Kūku bibliotēka sadarbojoties ar Sūnu pamatskolu ir uzsākuši apmācības programmu "Palīdzēsim jauniešiem izvēlēties profesiju". Programmas mērķis ir, apmeklējot dažādas iestādes un organizācijas, iepazīties ar tur strādājošajiem dažādu profesiju pārstāvjiem. 2015. Gadā apmeklēja vietējo ražošanas uzņēmumu "LATGRAN", Jelgavas Tehnoloģiju vidusskolu, Jelgavas pili un Sv.Trīsvienības baznīcas torni.

Bibliotēka noorganizēja arī pagasta 3. Sporta spēles „Sporto kopā ar vecākiem”. Kūku bibliotēkas apmeklētāji piedalās semināros, forumos, projektos, Lielajā talkā. Brauc aekskursijās. 2015. Gadā noorganizēti 19 pasākumi ar kopējo apmeklētāju skaitu 863 cilvēki. Piedalās projektā „Bērnu un jauniešu Žūrija”, kuras ietvaros 2015. gadā apmeklēja Latvijas Nacionālo bibliotēku un hokeja spēli Arēnā Rīgā.

Kūku bibliotēkā bija ieradušies viesi no Biķernieku pamatskolas, ar mērķi – veicināt sadarbību un sadraudzību starp skolām un bibliotēkām ar dažādu aktivitāšu palīdzību neformālā gaisotnē. Bibliotēkā ciemojās ukraiņu kultūras biedrība "JAVIR", motoklubs "MC Free Hawks-Latvija".

2015. gadā **Valdemāra Ancīša Aknīstes bibliotēka** uzsāka sadarbību ar Aknīstes senioru centra "Apaļā galda" klubu. Kluba dalībnieki tiek Saimes istabā, Aknīstes Senioru centrā, kur notiek nodarbības, pasākumi. Kā raksta bibliotēkas vadītāja: "Pirmo reizi apmeklējām aprūpes mājas iemītnieces. Aiznesām dažus norakstītos žurnālus. Neklātienes ceļojumā iemītnieces tika aizvestas uz bibliotēku. Sadarbība noteikti turpināsies!"

Saukas pagasta **Lones bibliotēka** raksta: "Šogad pirmo gadu Lones ciematā iekūra Barikāžu atceres dienas ugunsgrūku. Cilvēku nebija daudz, bet ļoti sirsnīgas sarunas, kā arī skatījāmies filmu par Barikāžu notikumiem Rīgā. Arī šīm aktivitātēm ir ierīkota novadpētniecības mape."

Arī šogad interešu grupa no Lones "Grāmatu draugi" devās apceļot savu dzimto pusi. Šoreiz brauca ar velosipēdiem uz Dievkalniņu Saukā pie Ormaņkalna. Braucot visu laiku apkārt Saukas ezeram izbaudīja daudz skaistu dabas skatu. Interešu grupas dalībnieki labprāt izmēģina kādu jaunu nodarbi. Pārskata gadā ar interešu grupu ir organizētas 17 nodarbības.

Att. Uzsākot ceļojumu uz Sauku

Sevišķi jaukas un sevi izzinošas lekcijas ar Kūku pagasta pārvaldes atbalstu un sadarbībā ar Zilānu kultūras namu organizē Zilānu bibliotēka. Piem., lekcija **“Sengrieķu Dievu arhītipi mūsdienu cilvēku attiecībās un biznesā”**. Lekcijas laikā ar apģērbu un dažādu aksesuāru palīdzību tika paspilgtinātas atsevišķo arhītipu pazīmes tā ka varējām vienā otrā tēlā atpazīt sevi un savus līdzcilvēkus. Lekciju lasīja Sandra Pallo, palīdzēja Daina Romanovska. Šo pašu lektoru izpildījumā klausījāmies lekciju **“Krāsas mūsu dzīvē”**. Ne tikai par krāsu izteiksmi, pielietojumu, bet arī praktiski katrs uzgleznojām sev mazu glezniņu. Savukārt tuvojoties kādreiz ļoti atzīmētajai sievietes dienai, kosmetoloģe Daina Sigate vadīja meistarklasi **“Krēms pašas rokām gatavots”**. Izrādās, ka sagatavot sev krēmu nav nemaz tik sarežģīti, tikai tajā būs mazāk ķīmijas un dažādu citu nevēlamu vielu. Pavasara pusē bija sevišķīgas sarunas ar grāmatas **“Latvietes karma”** autori **Intu Blūmu**. Šis pasākums piesaistīja salīdzinoši daudz apmeklētāju.

2010. gadā **Rubeņu bibliotēka** kopā ar kultūras nama vadītāju noorganizēja interešu kopu „Gardēdis”, kura joprojām darbojas. Interešu kopa darbojas kultūras nama paspārnē un sanāksšana notiek reizi mēnesī. Gada sākumā kopīgi saplānojam lielāko daļu pasākumu. Katrai sanāksšanas reizei tiek plānota sava tēma - pārsvarā par kulināro mantojumu, tā saglabāšanu. Šogad **pirmo reizi** pamēģināja tādu pasākumu kā **radošo darbnīcu**. Interesentu nebija pārāk daudz, jo bija jāiegulda savi līdzekļi ~ 20 EUR. Iemēģinājām roku **ziepju gatavošanā**. Nodarbības vadīt uzņēmās viena no grupas dalībniecēm, kura zināšanas smēlās internetā.

Att. radošās darbnīcas rezultāts Rubeņu bibliotēkā

Galarezultātā tapa Ziemassvētku dāvanas. Tā kā dāvanas ir jāiesaiņo, notika vēl viena radošās darbnīcas nodarbība- papīra kārbīņu locīšana un rotāšana. 2016.g. plānota radošā darbnīca vaska sveču gatavošanā, bet šoreiz pasākums notiks par budžeta līdzekļiem.

Jēkabpils novada Dunavas bibliotēkas vadītājs Sandis Ruļuks raksta: "Aizejot gadiem, arvien tuvāk mūžībai aiziet mūsu pagasta iedzīvotāji, kuri pārdzīvojuši drūmos represiju gadus, izstaigājot skarbos Sibīrijas ceļus. Skolēni ir uzsākuši un turpina atmiņu stāstu veidošanu par mūsu pagasta represētajiem iedzīvotājiem.

Par tradīciju jau ir kļuvis 14. jūnijā represētajiem, viņu ģimenes locekļiem un skolēniem doties ceļojumā pa atmiņu takām, lai ar saviem stāstiem saglabātu kaut mazu daļiņu no senajām dienām. Šogad brauciens veda uz Līvāniem un Atašieni, lai apskatītu dažādu cīņu piemiņas vietas, kur uz pieminekļiem lasāmi arī kādreizējo dunaviešu vārdi. Senlietu kolekcija Atašienē atgādināja ne tikai par senajiem kauju gadiem, bet arī par mājas un lauku darbiem dažādos laika posmos."

Ļoti interesanta sadarbība Jēkabpils novada Tadenavas bibliotēkai ar Daugavpils dizaina un mākslas vidusskolas audzēkņiem, jo Tadenavā tika eksponēta izstāde "Pa Jēkabpils novada dižgaru bērnības takām." - Raiņa, Aleksandra Grīna un Jāņa Akurātera dzīves vietas gleznās.

Organizējot pasākumus bērniem, Jēkabpils novada Kalna bibliotēka atzīst, ka ir laba sadarbība ar pagasta pārvaldi, kultūras namu, Mežzemes bibliotēku. Bez tam Aleksandram Grīnam veltītā skolēnu radošo darbu konkursa organizēšanā un norisē laba sadarbība izveidojās arī ar Jēkabpils novada pašvaldību, skolu bibliotekāriem un skolotājiem.

13. Veiksmes stāsti

Nepazaudēt kopības sajūtu!

Rakstot šo pārskatu par reģionu un lasot katras bibliotēkas uzrakstīto, cauri šiem tekstiem arī parādījās **Veiksmes stāsts** - mazā lauku bibliotēka, kur viss tiek **darīts kopā**. Dunavas bibliotēkas vadītājs Sandis Ruļuks raksta: "Gandrīz katrā pasākumā piedalās dažādas profesijas, dažādas vecuma grupas. Nevar jau tik vienkārši sadalīt – tas ir bērniem, tas novadpētniecībai, bet tas NVO vai skolotājiem. Galvenais jau ir šis kopīgais veikums un šī kopības sajūta, kas visus vieno, kas visus mudina kopīgiem darbiem, kopīgiem mērķiem. Tās labās domas atveras reizē ar grāmatas vai žurnāla lappusēm, izskan internetā vai TV ekrānā. Tās ir atrodamas mūsos pašos, bet īstenojamas visiem kopā".

Mainies uz augšu!

Jēkabpils Galvenā bibliotēka izsludināja novadpētniecības konkursu "Mainies uz augšu!/ Rainis". Tā norise notika visās Jēkabpils reģiona un Neretas novada publiskajās bibliotēkās laika posmā no 2015. gada 1. aprīļa līdz 1. novembrim. Bibliotēku darbinieki pārsteidza ar radošumu un daudzveidību pasākumu organizēšanā. Konkurss atklāja bibliotekāru spējas, izdomu, varēšanu. Pamudināja pārskatīt savus novadpētniecības krājumus, lai izvēlētos nozīmīgāko kolekciju apjomīgam darba posmam - digitalizācijas uzsākšanai.

"...vienkārši daru savu ikdienas darbu, kurš man patīk!"

2015. gadā noslēdzās 10. gadskārtējais biedrības „Lauku partnerība Sēlija” organizētais radošais konkurss „Vedējs”. Aprakstus konkursam iesniedz par kādas personas veikumu sabiedrības labā. Tā mērķis ir rosināt partnerības teritorijas lauku ļaudis teikt labus vārdus par saviem kaimiņiem, sava pagasta iedzīvotājiem, kuri ir apliecinājuši savu piederību laukiem ar izpalīdzību, sabiedrisko aktivitāti un optimismu. Lauku partnerības teritorijā ir "saules perēklis" - Tadenava. Un no šīs īpašās vietas nāk īpašs cilvēks - Aina, mūsu Aina (Tadenavas bibliotēkas vadītāja). Aprakstu iesniedza Dunavas pamatskolas skolotāja, arī bibliotekārite, Astra Liopa.

"Vedēju" gaismas lukturītis

"Literātam" jau 30!

Galvenās bibliotēkas interešu apvienībai "Literāts" 30 gadu! Apvienības dalībnieki joprojām aktīvi iesaistās pilsētas kultūras dzīvē, tai pievienojušies 8 jauni dalībnieki. Par sasniegumiem liecina tas, ka apvienībā savu literāro darbību sākuši daudzi Latvijā zināmi, talantīgi rakstnieki un dzejnieki, piemēram, Ronalds Briedis, Ligita Ābolniece, Ruta Štelmahere, Gaiķu Māris un citi. Tāpat vērā ņemams ir „literātiešu” sasniegumu saraksts. Daudzi izdevuši savas grāmatas, par saviem darbiem ieguvuši dažādas balvas, vēl citiem literārā darbība no vaļasprieka pārtapusi „maizes darbā”. Savukārt “Literāta” dalībnieka Aivara Kalnieša bērnu dzejoļu ilustrēšanā iesaistīti Jēkabpils Mākslas skolas audzēkņus ar cerību izdot dzejoļu grāmatu ar jauno mākslinieku ilustrācijām.

Jēkabpils Galvenās bibliotēkas
vecākā bibliotekāre – metodiķe

Rudīte Kļaviņa

2015. gada februārī